POROČILO

AGENCIJE ZA ZAVAROVALNI NADZOR

ZA LETO 2013

AZN
Agencija za zavarovalni nadzor
Insurance Supervision Agency

REPUBLIKA SLOVENIJA

AGENCIJA ZA ZAVAROVALNI NADZOR

POROČILO O STANJU NA PODROČJU ZAVAROVALNIŠTVA ZA LETO 2013

UVODNA BESEDA DIREKTORJA AGENCIJE ZA ZAVAROVALNI NADZOR

I. POROČILO O STANJU NA PODROČJU ZAVAROVALNIŠTVA ZA LETO 2013

II. LETNO POROČILO AGENCIJE ZA ZAVAROVALNI NADZOR ZA LETO 2013

AZN
Agencija za zavarovalni nadzor
Insurance Supervision Agency

Uvodna beseda direktorja Agencije za zavarovalni nadzor

Sergej Simoniti, direktor

Konec poslovnega leta 2013 je v Sloveniji delovalo 14 zavarovalnic, dve pozavarovalnici, tri pokojninske družbe, Pool za zavarovanje in pozavarovanje jedrskih nevarnosti, v okviru Slovenskega zavarovalnega združenja Škodni sklad in Odškodninski urad, 98 zavarovalno posredniških družb in 1.896 zavarovalno zastopniških družb. Poleg tega je konec leta 2013 v Sloveniji delovalo šest podružnic zavarovalnic, ki so registrirane v državah članicah EU, registriranih je bilo tudi 664 zavarovalnic iz držav članic Evropske unije, ki lahko v Republiki Sloveniji neposredno opravljajo zavarovalne posle. Hkrati sta bila v letu 2013 v Sloveniji registrirana dva finančna konglomerata, katerih nadzorni organ je bila Agencija za zavarovalnih nadzor, Agencija pa je nadzorovala še tri zavarovalniške skupine. V letu 2013 se je število zavarovalnic, registriranih v Sloveniji, zmanjšalo za eno, in sicer kot posledica racionalizacije oziroma konsolidacije zavarovalniškega trga, saj se je zavarovalni portfelj ene zavarovalnice prenesel na sestrsko zavarovalnico.

Slovenski zavarovalni subjekti so se pri poslovanju v letu 2013 srečevali predvsem z zahtevnim ekonomskim oziroma gospodarskim okoljem na domačem trgu. Slovenija je v letu 2013 dosegla negativno rast bruto domačega proizvoda (BDP), povečala se je stopnja nezaposlenosti, manjšala se je privatna potrošnja; v letu 2013 je bilo začetih rekordnih, več kot 900 stečajnih postopkov, konec poslovnega leta pa se je začela sanacija slovenskega bančnega sistema. Vse skupaj se je odražalo v volatilnem gibanju obrestnih mer vrednostnih papirjev, katerih izdajatelj je Republika Slovenija. Gibanje zahtevane donosnosti na 10-letne državne obveznice Republike Slovenije je v lanskem poslovnem letu odražalo predvsem spreminjanje bonitetnih ocen dolgoročnega državnega dolga. Pribitki na obrestne mere so tako v primerjavi z drugimi državami EU dosegali zavidljive ravni, v jesenskih mesecih poslovnega leta 2013 je obrestna mera za 10-letne vrednostne papirje, katerih izdajatelj je Republika Slovenija, večkrat dosegla celo raven 6,7 % (za primerjavo, ob pripravi tega poročila so se obrestne mere na identične vrednostne papirje spustile na 3,4 %). Ob vseh turbulencah domačega gospodarskega in finančnega okolja pa je poslovno leto 2013 minilo brez večjih katastrofalnih dogodkov, ki bi slovenske zavarovalnice lahko pomembno prizadele skozi škodni rezultat.

Negativna gospodarska rast, številni stečaji in zmanjšana kupna moč prebivalstva so vplivali na zmanjšano povpraševanje po storitvah, ki jih prodajajo slovenske zavarovalnice in pokojninske družbe, volatilnost finančnih trgov in sanacija bančnega sistema pa sta se odrazila v rezultatu naložbenega portfelja subjektov slovenskega zavarovalniškega trga.

Ne glede na vse navedeno so slovenske zavarovalnice poslovno leto 2013 zaključile s pozitivnim rezultatom iz poslovanja in dosegle 101,8 mio EUR čistega poslovnega izida, obe pozavarovalnici skupaj sta ustvarili za 21,4 mio EUR čistega pozitivnega izida obračunskega obdobja, pokojninske družbe pa so poslovno leto 2013 zaključile z minimalno negativnim skupnim čistim poslovnim izidom v višini –1,4 mio EUR. Vse družbe, za nadzor katerih je pristojna Agencija za zavarovalni nad-

zor, izkazujejo presežek kapitala nad minimalno zahtevanim kapitalom, zavarovalnice v segmentu življenjskih zavarovanj v višini 218,7 mio EUR, v segmentu premoženjskih zavarovanj v višini 311,2 mio EUR; pozavarovalnici na dan 31. 12. 2013 izkazujeta presežek kapitala nad minimalno zahtevanim v skupni višini 44,4 mio EUR, pokojninske družbe pa presežek v skupni višini 13,6 mio EUR.

Podatki o poslovanju zavarovalnic, za nadzor katerih je pristojna Agencija za zavarovalni nadzor, kažejo nadaljnje zniževanje premijskih prihodkov, ta trend pa se na slovenskem zavarovalniškem trgu opaža že nekaj let. Slovenske zavarovalnice so tako v poslovnem letu 2013 obračunale 1.905,8 mio EUR kosmatih premij, kar je za slabih 50 mio EUR manj kot v letu 2012. Kosmata premija premoženjskih zavarovanj se je znižala z 976 mio EUR v letu 2012 na 926 mio EUR v letu 2013, kosmata premija življenjskih zavarovanj pa z 512 mio EUR v letu 2012 na 498 mio EUR v letu 2013. Segment poslovanja prostovoljnih zdravstvenih zavarovanj pa izkazuje v letu 2013 trend rasti, in sicer se je kosmata obračunana premija prostovoljnih zdravstvenih zavarovanj povišala s 468 mio EUR v letu 2012 na 482 mio EUR v letu 2013. To je predvsem posledica povišanja premije dopolnilnih zdravstvenih zavarovanj sredi poslovnega leta 2012, in sicer na podlagi Zakona o uravnoteženju javnih financ, ki je vplival na spremembo zavarovalnih kritij zdravstvenih zavarovalnic.

Kot že omenjeno, je na zniževanje premijskih prihodkov slovenskih zavarovalnic vplivala zmanjšana privatna potrošnja (zavarovanje je dobrina, ki se ji potrošnik, če ne gre za obvezno zavarovanje, razmeroma hitro odreče), delno so na zmanjšanje obsega obračunane premije vplivali tudi številni stečaji, nekoliko tudi povečana konkurenca, predvsem na področju premoženjskih zavarovanj. Agencija za zavarovalni nadzor v tem segmentu poslovanja slovenskih zavarovalnic že nekaj časa opaža zniževanje premij. Tako se na primer premijski prihodki zavarovanja odgovornosti pri uporabi motornih vozil že nekaj let zmanjšujejo, pri čemer pa se število registriranih vozil v Sloveniji ne zmanjšuje. Agencija za zavarovalni nadzor je zelo pozorna na te razvojne trende, saj je zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil pomemben segment poslovanja slovenskega zavarovalniškega trga. Agencija ocenjuje, da gre za nadzorovano konkurenco, saj zavarovalnice, kljub zniževanju premijskih prihodkov, razmeroma dobro obvladujejo škodni rezultat. Pomembno k temu prispevajo vedno večja ozaveščenost voznikov, visoke kazni za prometne prekrške, v določeni meri pa tudi poslabšane ekonomske razmere, ki vplivajo na obseg prometa in tudi na način vožnje.

V poslovnem letu 2012 slovenski zavarovalniški trg ni zaznal zniževanja premij pri življenjskih zavarovanjih, zato smo v preteklem letu ocenjevali, da ta zaustavitev padanja premijskih prihodkov morda že lahko pomeni ponovno oživitev tega segmenta poslovanja slovenskih zavarovalnic. V letu 2013 pa so se premijski prihodki tega segmenta poslovanja ponovno znižali za 2,7 %. Po drugi strani moram ugotoviti, da se število zavarovancev in tudi število zavarovalnih polic v segmentu življenjskih zavarovanj skoraj ne zmanjšuje. Zmanjšuje se povprečna premija na zavarovalno polico. Na področju tako imenovanih klasičnih življenjskih zavarovanj (življenjsko zavarovanje, ki ni vezano na enote investicijskih skladov) se je število zavarovalnih polic v letu 2013 v primerjavi z letom 2012 celo povečalo, in sicer za 2,6 %, število zavarovancev pa se je povečalo za 2 %. Ne glede na to so se tudi premijski prihodki klasičnih življenjskih zavarovanj v letu 2013 znižali, in sicer za 1,7 %. Vse navedeno prav tako odraža splošne ekonomske razmere. Pomembno se zmanjšujejo predvsem premijski prihodki iz življenjskih zavarovanj, vezanih na enote investicijskih skladov (v letu 2013 so se znižali za 6 %), kar pomeni, da se zmanjšuje nagnjenost k tej obliki varčevanja. Na drugi strani pa se povečuje število sklenjenih polic klasičnega življenjskega zavarovanja (zavarovanje za smrt ali za doživetje), kar je tudi deloma posledica gospodarske krize, saj so klasična življenjska zavarovanja namenjena predvsem zagotovitvi eksistence dedičev oziroma vzdrževanih oseb delovno aktivnega prebivalstva. Čut za odgovornost se praviloma v kriznih razmerah povečuje.

Podobne trende Agencija za zavarovalni nadzor opaža tudi pri pokojninskih zavarovanjih. Obračunana kosmata premija je v letu 2013 pri pokojninskih družbah znašala 61,4 mio EUR, kar je za 10,1 % manj kot v letu 2012, število zavarovancev pa se je v tem istem obdobju zmanjšalo za 5 %. Povprečna mesečna bruto premija, ki jo prejmejo pokojninske družbe, se je tako v letu 2013 znižala za približno 1,2 EUR. To pomeni, da zavarovanci vplačujejo manj sredstev v pokojninske sheme. V tem delu bi želel izpostaviti tudi dejstvo, da ima večina pokojninskih zavarovancev sklenjene kolektivne zavarovalne pogodbe, izredno majhen delež prebivalcev Slovenije se odloča za individualno sklenitev zavarovalne pogodbe pri pokojninskih zavarovalnicah, in sicer je bilo teh zavarovancev konec leta 2013 le 3.596. Poleg tega so se na področju pokojninskih zavarovanj tudi v letu 2013 nadaljevali odkupi zavarovalnih polic. Pokojninske družbe so tako v letu 2013 skupno izkazale za skoraj 100 mio EUR odhodkov iz izplačil zavarovalnih vsot oziroma odkupne vrednosti. Podobno so se odkupi nadaljevali tudi pri zavarovalnicah, ki sklepajo pokojninska zavarovanja, in sicer je bilo v letu 2013 teh odkupov za 44,1 mio EUR. Ta trend pa je na trgu že od leta 2011, ko se je prvim zavarovalnim policam izteklo 10-letno obdobje, po katerem so zavarovanci imeli oziroma imajo pravico odkupiti privarčevana sredstva.

Tudi obe slovenski pozavarovalnici sta v letu 2013 skupaj ugotovili upad premijskih prihodkov. Čisti prihodki od zavarovalnih premij pozavarovalnic so tako v letu 2013 dosegli 181,9 mio EUR (v letu 2012 197,3 mio EUR). Za razliko od zavarovalnic se premija, ki jo zbereta obe pozavarovalnici na domačem trgu, ni zmanjševala, upad premijskih prihodkov slovenski pozavarovalni trg beleži predvsem na tujih trgih. Ne glede na to pa je slovenski zavarovalni trg v poslovnem letu 2013 izkazal višji čisti poslovni izid kot v poslovnem letu 2012, in sicer se je čisti poslovni izid s 15,4 mio EUR v letu 2012 povišal na 21,4 mio EUR v letu 2013. V Sloveniji v letu 2013 nismo imeli večjih katastrofalnih škodnih dogodkov, prav tako ni bilo večjih katastrofalnih škodnih dogodkov na tujih trgih, kjer poslujeta slovenski pozavarovalnici. Pozavarovalnici sta tako pomembno izboljšali škodni rezultat in iz tega naslova povečali dobičke poslovnega leta 2013.

Na vse segmente poslovanja slovenskega zavarovalnega trga je v letu 2013 vplivala sanacija bančnega sistema. Naložbe slovenskih zavarovalnic, pozavarovalnic in pokojninskih družb so koncentrirane na domačem slovenskem trgu in predstavljajo na dan 31. 12. 2013 54 % vseh naložb (v letu 2012 60 %), zato se družbe, ki jih nadzira Agencija za zavarovalni nadzor, niso mogle izogniti negativnim učinkom sanacije bančnega sistema. V poslovnem letu so bili učinki iz tega naslova materialni, in sicer so zavarovalnice v poslovnem letu 2013 odpisale ali oblikovale popravke vrednosti naložb v podrejene vrednostne papirje in lastniške vrednostne papirje nekaterih slovenskih bank v skupni višini 77,6 mio EUR, pozavarovalnici v skupni višini 7,6 mio EUR in pokojninske družbe v skupni višini 26 mio EUR. Skupaj torej 111,2 mio EUR, kar je 1,6 % vseh naložb zavarovalnic, pozavarovalnic in pokojninskih družb konec poslovnega leta 2013.

Vsi podrobni podatki o poslovanju so navedeni v nadaljevanju tega poročila, Agencija za zavarovalni nadzor pa glede na vse navedeno in v nadaljevanju podrobno opisano ocenjuje, da so slovenske zavarovalnice, pozavarovalnici in pokojninske družbe v poslovnem letu 2013 poslovale uspešno, predvsem pa je z vidika zavarovalnega nadzora pomembno, da se je na ravni države povečala kapitalska ustreznost slovenskega zavarovalniškega sistema.

Pri nadzoru zavarovalnih skupin je Agencija povečala svoje dejavnosti. Slovenske zavarovalne skupine ustvarijo pretežni del svojih prihodkov predvsem na domačem trgu, vendar pa je njihova dejavnost razvejana in delujejo tudi na področju tako imenovanih tretjih držav, katerih regulatorni okviri na področju zavarovalništva praviloma odstopajo od pravil poslovanja, ki jih poznamo v EU. Agencija za zavarovalni nadzor zato dejavno sodeluje z nadzornimi organi tretjih držav, v letu 2013 pa smo pri poslovanju slovenskih zavarovalnih skupin v tujini opravili tudi

tri skupne preglede poslovanja z drugimi nadzornimi organi.

Pri nadzoru finančnih konglomeratov je Agencija za zavarovalni nadzor v letu 2013 začela postopek ugotavljanja obstoja finančnega konglomerata KD – AS, ki mu je bila v januarju 2014 tudi izdana odločba, da se finančni konglomerat KD – AS preneha. Pomemben sestavni del finančnega konglomerata KD – AS je bil lastniški delež v Deželni banki Slovenije, d.d., ki jo je skupina KD – AS v letu 2013 zmanjšala pod udeležbo. Prav tako se je s sanacijo bančnega sistema začel postopek ugotavljanja obstoja drugega finančnega konglomerata Skupine Triglav, saj Skupina Triglav nima več pomembnega lastniškega deleža v banki A banka Vipa d.d.

Poleg rednih nalog nadzora je bila Agencija za zavarovalni nadzor v letu 2013 dejavna tudi na drugih področjih. V letu 2013 je Agencija pripravila, spremenila oziroma dopolnila 11 podzakonskih predpisov ter sprejela Spremembe in dopolnitve Tarife-1. Največ, in sicer devet sprejetih podzakonskih predpisov je vezanih na uveljavitev novega Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Agencija za zavarovalni nadzor je v letu 2013 sodelovala tudi pri pripravi spremembe obstoječega Zakona o zavarovalništvu, ki se je nanašala predvsem na določila glede zavarovalnic v zavarovalniških skupinah, sodelovala pa je tudi pri pripravi Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o finančnih konglomeratih.

Agencija je v letu 2013 delovala tudi na področju izobraževanja, in sicer je v letu 2013 skupaj s Centrom za razvoj financ organizirala dve strokovni izobraževanji z mednarodno udeležbo oziroma posveta, eno izobraževanje pa je Agencija za zavarovalni nadzor organizirala skupaj z Evropskim organom za zavarovanja in poklicne pokojnine (Eiopa).

Agencija za zavarovalni nadzor je predvsem dejavna pri prilagajanju poslovanja slovenskega zavarovalnega trga Direktivi 2009/138/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2009 o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti zavarovanja in pozavarovanja (Solventnost II), ki mora biti prenesena v nacionalne pravne rede držav članic in uveljavljena do 1. 1. 2016. Solventnost II pomeni celovito spremembo pri poslovanju zavarovalnic in tudi pri delovanju zavarovalnega nadzora. Spreminja se izračun kapitalske ustreznosti, vpeljujejo se nova pravila upravljanja zavarovalnic in tudi novi standardi poročanja, predvsem pa se povečuje obseg poročanja. EIOPA je v letu 2013 pripravila tako imenovane vmesne smernice prilagajanja k novim zahtevam Solventnosti II, pri pripravi katerih je sodelovala tudi Agencija za zavarovalni nadzor. Vmesne smernice sicer niso pravno zavezujoče, vendar je naloga Agencije za zavarovalni nadzor, da v prehodnem obdobju, do uvedbe Solventnosti II, in v danih zakonskih okvirih v čim večji meri zagotovi vpeljavo vmesnih smernic v poslovanje zavarovalnic, z namenom čim lažjega in usklajenega prehoda na nove pogoje poslovanja v okviru Solventnosti II. To bo tudi prednostna naloga Agencije za zavarovalni nadzor v poslovnih letih 2014 in 2015.

Na podlagi vsega navedenega in predstavljenega v tem poročilu lahko zaključim, da je bilo poslovanje slovenskih zavarovalnic v letu 2013 dobro, da je kapitalska ustreznost slovenskega zavarovalnega trga na visoki zadovoljivi ravni, da pa je pred Agencijo za zavarovalni nadzor obdobje sprememb, ki jih uvaja nova direktiva Solventnost II, čemur bo Agencija v prihodnjih mesecih posvetila največ pozornosti.

Sergej Simoniti, direktor

Ljubljana, junij 2014

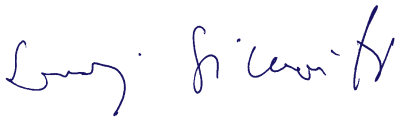

I. POROČILO O STANJU NA PODROČJU ZAVAROVALNIŠTVA ZA LETO 2013

Poročilu o stanju na področju zavarovalništva za leto 2013 se nanaša na poslovanje tistih subjektov zavarovalniškega sektorja, ki jih nadzoruje Agencija za zavarovalni nadzor (v nadaljevanju: Agencija), razen če je to v besedilu posebej navedeno drugače. Poročilo temelji na podatkih in informacijah, razpoložljivih do začetka junija 2014.

VSEBINA

1. UVOD 10

2. ZAKONODAJNI OKVIR 12
2.1. Zakon o zavarovalništvu (ZZavar) in podzakonski predpisi, sprejeti na njegovi podlagi 12
2.2. Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2) in podzakonski predpisi, sprejeti na njegovi podlagi 14
2.3. Zakon o finančnih konglomeratih (ZFK) 15
2.4. Zakon o makrobonitetnem nadzoru finančnega sistema (ZMbNFS) 16
2.5. Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma 16
2.6. Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ) 17
2.7. Zakon o obveznih zavarovanjih v prometu (ZOZP) 17

3. ZAVAROVALNICE 18
3.1. Struktura slovenskega zavarovalnega trga 18
3.1.1 Struktura zavarovalnega trga glede na vrste in osnovne oblike zavarovanj 18
3.1.2 Struktura zavarovalnega trga glede na tržne deleže zavarovalnic 22
3.2. Pozavarovanje 24
3.3. Zavarovalnice iz držav članic EU, ki v Sloveniji neposredno opravljajo zavarovalne posle, in primerjava z drugimi državami 26
3.4. Izidi poslovanja zavarovalnic in pozavarovalnic 28
3.4.1. Izidi poslovanja zavarovalnic 28
3.4.2. Izidi poslovanja pozavarovalnic 31
3.5. Bilance stanja 33
3.5.1. Bilance stanja zavarovalnic 33
3.5.2. Bilance stanja pozavarovalnic 35
3.6. Kazalniki poslovanja 37
3.7. Zavarovalno-tehnične rezervacije 38
3.8. Naložbe kritnega premoženja in kritnih skladov 40
3.9. Kapitalska ustreznost 48

4. POKOJNINSKE DRUŽBE 51
4.1. Struktura zavarovalnega trga glede na tržne deleže pokojninskih družb 51
4.2. Poslovanje pokojninskih družb 52
4.3. Bilanca stanja pokojninskih družb 54
4.4. Kazalniki poslovanja pokojninskih družb 55
4.5. Matematične rezervacije in obveznosti iz finančnih pogodb 56
4.6. Naložbe 56
4.7. Kapitalska ustreznost pokojninskih družb 58

5. DRUGE DRUŽBE, KI SE UKVARJAJO Z ZAVAROVALNIMI POSLI 59

1. UVOD

Konec leta 2013 je na slovenskem zavarovalniškem trgu med subjekti, ki jih nadzoruje Agencija, poslovalo:

- 14 zavarovalnic, in sicer Adriatic Slovenica zavarovalna družba d. d. (v nadaljevanju: Adriatic Slovenica), Ergo Življenjska zavarovalnica d. d. (v nadaljevanju: Ergo zavarovalnica), Generali zavarovalnica d. d. Ljubljana (v nadaljevanju: Generali zavarovalnica), Grawe Zavarovalnica d. d. (v nadaljevanju: Grawe zavarovalnica), Merkur zavarovalnica d. d., Ljubljana (v nadaljevanju: Merkur zavarovalnica), Modra zavarovalnica, d. d. (v nadaljevanju: Modra zavarovalnica), NLB Vita, življenjska zavarovalnica d. d. Ljubljana (v nadaljevanju: NLB Vita), Prva osebna zavarovalnica, d. d. (v nadaljevanju: Prva osebna zavarovalnica), SID – Prva kreditna zavarovalnica d. d., Ljubljana (v nadaljevanju: SID – Prva kreditna zavarovalnica), Triglav, Zdravstvena zavarovalnica, d. d. (v nadaljevanju: Triglav zdravstvena zavarovalnica), Zavarovalnica Maribor d. d. (v nadaljevanju: Zavarovalnica Maribor), Zavarovalnica Tilia, d. d., Novo mesto (v nadaljevanju: Zavarovalnica Tilia), Zavarovalnica Triglav, d. d. (v nadaljevanju: Zavarovalnica Triglav) in Vzajemna zdravstvena zavarovalnica, d. v. z. (v nadaljevanju: Vzajemna);
- dve pozavarovalnici, in sicer Pozavarovalnica Triglav Re, d. d. (v nadaljevanju: Triglav Re) ter Pozavarovalnica Sava, d. d. (v nadaljevanju: Pozavarovalnica Sava);
- tri pokojninske družbe, in sicer Moja naložba pokojninska družba d. d. (v nadaljevanju: Moja naložba), Pokojninska družba A, d. d. (v nadaljevanju: Pokojninska družba A) in Skupna pokojninska družba, d. d., Ljubljana (v nadaljevanju: Skupna pokojninska družba);
- Pool za zavarovanje in pozavarovanje jedrskih nevarnosti GIZ in
- v okviru Slovenskega zavarovalnega združenja Škodni sklad in Odškodninski urad.

Izmed 14 zavarovalnic so tri zavarovalnice specializirane izključno za premoženjska zavarovanja, in sicer za omejeno število zavarovalnih vrst, po ena zavarovalnica je specializirana za zdravstvena zavarovanja, za zdravstvena in nezgodna zavarovanja ter za kreditna in kavcijska zavarovanja.

Samo ena zavarovalnica je specializirana za sklepanje izključno življenjskih zavarovanj. Od preostalih 10 kompozitnih zavarovalnic dve zavarovalnici sklepata pretežno življenjska zavarovanja, poleg tega pa še zavarovanja iz zavarovalne vrste nezgodnih zavarovanj, ena zavarovalnica sklepa prav tako pretežno življenjska zavarovanja, poleg njih pa še zavarovanja iz zavarovalne vrste nezgodnih in zdravstvenih zavarovanj, sedem zavarovalnic je klasičnih kompozitnih zavarovalnic, ki sklepajo zavarovanja v skoraj vseh zavarovalnih vrstah.

V letu 2013 se je število zavarovalnic, registriranih v Sloveniji, zmanjšalo za 1. Na podlagi dovoljenja Agencije za oddelitev s prevzemom premoženja prenosne družbe KD Življenje, zavarovalnice, d. d. (v nadaljevanju: KD Življenje) na prevzemno družbo Adriatic Slovenica je od 1. oktobra 2013 portfelj zavarovanj KD Življenje del zavarovalnice Adriatic Slovenica, KD Življenju pa je prenehalo dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov.

Pokojninske družbe opravljajo izključno dejavnost prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, saj jim zakon ne dovoljuje opravljanja poslov iz naslova drugih zavarovanj.

Poleg navedenih subjektov Agencija nadzira tudi Prvi pokojninski sklad RS in njegov kritni sklad, ki ga je do ustanovitve Modre zavarovalnice upravljala Kapitalska družba, d. d. Modra zavarovalnica je bila ustanovljena s postopkom oddelitve iz Kapitalske družbe, d. d., poslovati pa je začela oktobra 2011. Z ustanovitvijo je prevzela v upravljanje Zaprti vzajemni pokojninski sklad za javne uslužbence, Kapitalski vzajemni pokojninski sklad, Prvi pokojninski sklad RS in njegov kritni sklad.

Poleg navedenih subjektov je v preteklem letu na slovenskem zavarovalniškem trgu delovalo še šest podružnic tujih zavarovalnic in 664[1] tujih zavarovalnic, ki so zavarovalne posle opravljale neposredno. Agencija nima neposrednega nadzora nad poslovanjem podružnic in tujih zavarovalnic, ki na slovenskem zavarovalniškem trgu opravljajo zavarovalne posle neposredno.

[1] Podatek je po stanju na dan 31. 12. 2013.

Na slovenskem zavarovalniškem trgu so v letu 2013 delovale tri zavarovalniške skupine, katerih nadrejena družba je registrirana v Sloveniji. Prvo skupino sestavljajo nadrejena družba Zavarovalnica Triglav in njej podrejene družbe Triglav Re, Triglav zdravstvena zavarovalnica in pridružena družba Skupna pokojninska družba. Zavarovalnica Triglav je imela poleg navedenih odvisnih družb, registriranih v Sloveniji, 31. decembra 2013 v skupini še sedem odvisnih družb – zavarovalnic, registriranih na štirih trgih tretjih držav, in dve odvisni družbi – zavarovalnici, registrirani na trgih držav članic Evropske unije. Drugi skupini je nadrejena Pozavarovalnica Sava, ki na slovenskem zavarovalniškem trgu obvladuje Zavarovalnico Tilia in Zavarovalnico Maribor ter je bila 31. decembra 2013 udeležena v pokojninski družbi Moja naložba. Pozavarovalnica Sava je imela poleg navedenih odvisnih družb, registriranih v Sloveniji, 31. decembra 2013 v skupini še šest odvisnih družb – zavarovalnic, registriranih na štirih trgih tretjih držav, in dve odvisni družbi – zavarovalnici, registrirani na trgu države članice Evropske unije. Tretjo zavarovalniško skupino predstavlja Prva osebna zavarovalnica, ki ji je nadrejena družba Skupina Prva, d. d.

Poleg navedenega sta v letu 2013 na slovenskem trgu delovala dva finančna konglomerata, in sicer finančni konglomerat Skupina Triglav in finančni konglomerat KD-AS, ki pa je z odločbo Agencije januarja 2014 prenehal delovati.

2. ZAKONODAJNI OKVIR

Zakoni, zlasti pomembni za poslovanje zavarovalnic oziroma pokojninskih družb ter vseh drugih pravnih in fizičnih oseb, ki izvajajo zavarovalništvo v Republiki Sloveniji, so:

- Zakon o zavarovalništvu,
- Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju,
- Zakon o finančnih konglomeratih,
- Zakon o makrobonitetnem nadzoru,
- Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma,
- Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju,
- Zakon o obveznih zavarovanjih v prometu.

Področje poslovanja Prvega pokojninskega sklada ureja Zakon o prvem pokojninskem skladu RS in preoblikovanju pooblaščenih investicijskih družb (ZPSPID, 50/1999, 106/1999 – ZPIZ-1, 31/2000 – ZP-L, 58/2002, 110/2002 – ZISDU-1, 61/2004, 54/2004 – ZDoh-1, 85/2009).

2.1. Zakon o zavarovalništvu (ZZavar) in podzakonski predpisi, sprejeti na njegovi podlagi

Zakon o zavarovalništvu (ZZavar, Uradni list RS, št. 99/2010 – uradno prečiščeno besedilo, 90/2012, 102/2012, 56/2013, 63/2013 – ZS-K) je osnovni zakon, ki ureja vprašanja v zvezi z ustanavljanjem, poslovanjem, nadzorom in prenehanjem zavarovalnic. Ta zavarovalnicam kot pomembni skupini nedenarnih finančnih institucij prinaša posebna pravila, poleg tega pa morajo te kot gospodarske družbe poslovati tudi v okviru zakonodaje, ki se uporablja za poslovanje gospodarskih družb na splošno.

Skladno z ZZavar je Agencija pooblaščena za pripravo in sprejetje podzakonskih predpisov na področju zavarovalništva. Po sklopih lahko podzakonske predpise razdelimo v štiri glavne sklope:

- Prvi sklop sestavljajo podzakonski predpisi, ki določajo zelo natančna pravila za izpolnjevanje standardov glede previdnostnega poslovanja. Opredeljujejo podrobnejša pravila za izračun minimalnega kapitala zavarovalnic, vrste in lastnosti kritnega premoženja, podrobnejša pravila in minimalne standarde za izračun zavarovalno-tehničnih rezervacij, vrednotenje postavk sredstev in obveznosti zavarovalnice, način izračuna likvidnostnih količnikov, zahteve glede izračuna prilagojenih kapitalskih zahtev za nadrejene zavarovalnice ter metodologijo za izračun lastnih deležev zavarovalnice v tabelah maksimalnega kritja.
- Drugi sklop podzakonskih predpisov določa podrobna pravila za poročanje. Pogostost poročanja je odvisna od vrste poročila. Zavarovalnica mora vsako četrtletje izračunavati, spremljati in poročati Agenciji podatke o višini kapitala, izpolnjevanju kapitalskih zahtev, kapitalski ustreznosti, višini zavarovalno-tehničnih rezervacij, vrednosti, vrsti in razpršenosti kritnega premoženja in naložb, ki niso financirane iz zavarovalno-tehničnih rezervacij, zavarovalno statističnih podatkih, bilančnih podatkih in podatkih poslovnega izida.
- Podzakonski predpisi, ki določajo pogoje za pridobitev in preizkus strokovnih znanj, potrebnih za opravljanje nalog pooblaščenega aktuarja, sestavljajo tretji sklop.
- Četrti sklop sestavljajo podzakonski predpisi, ki določajo podrobnejše pogoje za pridobitev in preizkus strokovnih znanj, potrebnih za pridobitev dovoljenja za opravljanje poslov zavarovalnih zastopnikov oziroma posrednikov.

V letu 2013 je prišlo do dveh sprememb ZZavar. Pred uveljavitvijo direktive Solventnost II so nastali nepričakovani zapleti in posledično zamude, zato je bilo treba predhodno (pred uveljavitvijo Solventnosti II) prilagoditi določbe ZZavar spremembam direktiv, ki se trenutno uporabljajo, torej spremembi Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 98/78/ES z dne 27. oktobra 1998 o dopolnilnem nadzoru nad zavarovalnicami v zavarovalniški skupini, ki jo je uvedla Direktiva 2011/89/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o spremembah direktiv 98/78/ES, 2002/87/ES, 2006/48/ES in 2009/138/ES glede dopolnilnega nadzora finančnih subjektov v finančnem konglomeratu.

Glavni namen Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o zavarovalništvu (ZZavar-J, Uradni list RS, št. 56/2013) je bil v slovenski pravni red prenesti določbe Direktive 2011/89/EU v delu, ki spreminja Direktivo 98/78/ES. Dodatni cilj je bil tudi posodobiti in razširiti nadzor nad zavarovalniško skupino. Finančni kon-

glomerati vključujejo banke, zavarovalnice, investicijske družbe in tudi družbe za upravljanje. Cilj uvedbe direktive o dopolnilnem nadzoru je nadzor potencialnih tveganj, ki izhajajo iz dvojne uporabe (tj. večkratne uporabe kapitala) in t. i. tveganj skupine, tj. tveganj medsebojnih negativnih vplivov, zapletenosti upravljanja ter koncentracije in navzkrižja interesov, ki bi se lahko pojavila, ko je združenih več dovoljenj za različne finančne storitve.

Cilj ZZavar-J je bil tudi odpraviti administrativne ovire, skladno z Akcijskim programom za odpravo administrativnih ovir in zmanjšanje bremen za leti 2012 in 2013, predvsem glede pridobivanja dokazil iz uradnih evidenc, ki jih vodijo upravne enote. S spremenjenim 154. členom ZZavar se je nekoliko razširil nabor namenov, za katere smejo zavarovalnice pridobiti in nadalje obdelovati osebne podatke. V zbirki podatkov za presojo zavarovalnega kritja in višine odškodnine oziroma zavarovalnine se zbirajo tudi historični podatki o vozilu, ki se zavaruje. Podatke o vozilu pridobi zavarovalnica iz zbirk podatkov ministrstva, pristojnega za promet, ministrstva, pristojnega za notranje zadeve, organizacij, ki opravljajo homologiranje in registracijo vozil, ter uradnih evidenc, ki jih vodijo upravne enote.

Drugo spremembo ZZavar je vpeljal Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o sodiščih (ZS-K, Uradni list RS, št. 63/2013), ki je nekoliko spremenil določbe ZZavar o pristojnosti za odločanje o sodnem varstvu po ZZavar. Pristojnost za odločanje o sodnem varstvu se je prenesla z Vrhovnega sodišča Republike Slovenije na Upravno sodišče Republike Slovenije. Sprememba se je zgodila hkrati s spremembo pristojnosti za odločanje o sodnem varstvu tudi v drugih sorodnih zakonih, to so zakoni, ki urejajo bančništvo, finančne instrumente, prevzeme, revidiranje in preprečevanje omejevanja konkurence. Predlagatelj sprememb zakonov, Ministrstvo za pravosodje RS, je utemeljilo spremembo z obrazložitvijo, da navedeni postopki sodnega varstva sistemsko ne spadajo v pristojnost Vrhovnega sodišča Republike Slovenije, saj gre za odločanje na prvi stopnji o zadevah, ki so po svoji naravi upravne zadeve. O tem, da so navedene spremembe v pripravi, tako Agencija kot tudi drugi nadzorniki o nameravani spremembi niso bili obveščeni. Agencija in drugi nadzorniki so po sprejeti spremembi Ministrstvu za pravosodje RS sporočili svoje stališče, da je bila dosedanja rešitev, glede na zahtevnost in strokovnost postopkov sodnega varstva, ustreznejša.

Agencija je v letu 2013 na podlagi zakonskega pooblastila (256. člena ZZavar) spremenila in dopolnila naslednja dva podzakonska predpisa:

- Sklep o spremembah in dopolnitvah o podrobnejši vsebini določb zavarovalne pogodbe (Uradni list RS, št. 16/2013);
- Sklep o spremembah in dopolnitvah sklepov, ki jih izdaja Agencija za zavarovalni nadzor, v delih, ki urejajo način poročanja (Uradni list RS, št. 62/2013).

Agencija je novembra 2013 sprejela tudi Spremembe in dopolnitve Tarife o taksah in nadomestilih (Tarifa-1, Uradni list RS, št. 98/2013). Novi Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2, Uradni list RS, št. 96/12 in 39/13) je spremenil osnovo za izračun letnega nadomestila stroškov za opravljanje nadzora Agencije po določilih ZPIZ-2 in določil, da Agencija izdaja različna dovoljenja oziroma soglasja po ZPIZ-2. Glede na navedeno je morala Agencija Tarifo-1 ustrezno spremeniti in dopolniti. ZPIZ-2 je Agenciji v primerjavi s prejšnjim Zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-1, Uradni list RS, št. 109/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 10/08 – ZVarDod, 98/09 – ZIUZGK, 38/10 – ZUKN, 61/10 – ZSVarPre, 79/10 – ZPKDPIZ, 94/10 – ZIU, 110/11 – ZDIU12, 40/12 – ZUJF in 96/12) določil dodaten, večji obseg del oziroma nalog, vendar pa se s spremembo Tarife-1 kljub večjemu obsegu ter posledično temu večji obremenitvi Agencije letno nadomestilo ni povišalo.

Direktiva 2009/138/ES Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2009 o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti zavarovanja in pozavarovanja (Solventnost II), ki je nadomestila prejšnjo direktivo, na podlagi katere je bil sprejet veljavni ZZavar, mora biti prenesena v nacionalne pravne rede držav članic in uveljavljena do 1. januarja 2016, zato so v letu 2013 na zakonodajnem področju dejavno sodelovali Agencija, Ministrstvo za finance RS in posredno tudi EIOPA.

EIOPA je bila kot Evropski organ za zavarovanja in poklicne pokojnine (angl. European Insurance and Occupational Pensions Authority) ustanovljena 1. januarja 2011 z Uredbo Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. novembra 2010 (angl. Regulation of the European Parliament and of the Council establishing an European Supervisory Authority – ESA)) in je nadomestila dotedanji CEIOPS (angl. Committee of European Insurance and Occupational Pensions Supervisors). Evropski organ za zavarovanja in poklicne pokojnine je bil ustanovljen hkrati z Evropskim bančnim organom (angl. European Banking Authority – EBA) ter Evropskim

organom za vrednostne papirje in finančne trge (angl. European Securities and Markets Authority – ESMA) kot odziv na svetovno finančno krizo. Glavna naloga Eiope je povezava med nacionalnimi nadzornimi organi s ciljem poenotiti nadzorno regulativo oziroma zakonodajo in nadzorne prakse.

Solventnost II se bo uveljavljala postopno, saj bo le tako zagotovljena ustreznost prehoda na nov režim s strani zavarovalnic. Solventnost II je bila sicer objavljena že leta 2009, a kljub temu na ravni Evropske unije v letu 2013 še vedno niso bili pripravljeni potrebni izvedbeni akti. Ker so v zvezi s tem potekala dolga usklajevanja, je Evropski parlament v letu 2013 določil nov datum implementacije Solventnosti II, in sicer 1. januar 2016, saj je prej določen datum implementacije, 1. januar 2014, zaradi nedorečenih tehničnih podrobnosti postal neizvedljiv.

EIOPA je v letu 2013 objavila posebne pripravljalne smernice (Guidelines on preparing for Solvency II), namenjene enotnim prilagoditvenim postopkom na celotnem zavarovalnem trgu EU, zato so se zavarovalnice in nadzorni organi držav članic EU začeli dejavno pripravljati na nova pravila, ki jih prinaša Solventnost II. Tudi Agencija je začela priprave in je, z izjemo smernic, ki določajo interne modele, predlagala implementacijo preostalih treh sklopov smernic, torej Smernic o sistemu upravljanja, Smernic o predložitvi informacij nacionalnim pristojnim organom in Smernic o v prihodnost usmerjeni lastni oceni tveganj podjetja, v delu, ki je primeren glede na aktualno zakonsko ureditev in stanje zavarovalnic na slovenskem zavarovalnem trgu. Agencija je predlog spremembe ZZavar začela pripravljati v letu 2013 in je v maju 2014, po pridobitvi stališč Slovenskega zavarovalnega združenja, posredovala končne predloge Ministrstvu za finance RS. Ministrstvo za finance RS pripravlja predlog spremembe zakona, ki ga bo predvidoma posredovalo novi vladi po njenem oblikovanju. Agencija je tudi že začela priprave novih podzakonskih aktov, ki jih je predvidela s predlogom sprememb ZZavar, ter priprave sprememb že obstoječih podzakonskih aktov, pri katerih se bo treba prilagoditi spremembam zakona.

EIOPA je navedene pripravljalne smernice izdala pred doseženim dogovorom med Svetom EU, Evropskim parlamentom in Evropsko komisijo glede Direktive Omnibus II (OMDII), da se čim bolj podpre enotna priprava zavarovalne industrije na celotnem EU notranjem trgu na implementacijo Solventnosti II. Navedene pripravljalne smernice so namenjene oziroma so naslovljene na zavarovalne nadzorne organe držav članic, ki imajo glede zavez v smernicah dve možnosti, lahko sledijo vsebini smernic ali navedejo razloge za neimplementacijo posameznih določb smernic. Ob odločitvi o prevzemu zavez iz smernic se vsaka država članica odloči glede načina implementacije zavez v regulatorni in/oziroma nadzorni okvir. Nadzorni organi držav članic so dolžni poročati Eiopi o tem, kako se zavarovalnice pripravljajo na Solventost II.

2.2. Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2) in podzakonski predpisi, sprejeti na njegovi podlagi

Decembra 2012 je bil sprejet in objavljen nov Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2, Uradni list RS, št. 96/2012 in 39/2013), ki je začel veljati 1. januarja 2013 in je na področju prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja uvedel vrsto novosti.

Prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje je ZPIZ-2 preimenoval v dodatno zavarovanje, ki se izvaja prek pokojninskega sklada, ki ima tri oblike:

- vzajemni pokojninski sklad,
- krovni pokojninski sklad in
- kritni sklad.

ZPIZ-2 poleg že prej določene minimalne zajamčene donosnosti in jamstva izvajalcev za zagotavljanje zajamčene donosnosti na vplačano čisto premijo uvaja kot novost naložbeno strategijo zagotavljanja zajamčene donosnosti na vplačano čisto premijo in naložbeno politiko življenjskega cikla člana. Nadalje mora imeti v skladu z ZPIZ-2 vsak pokojninski sklad in skupina kritnih skladov, na podlagi katerih se izvaja naložbena politika življenjskega cikla, za kolektivno zavarovanje odbor pokojninskega sklada, sestavljen iz petih članov, od tega tri predstavnike člane pokojninskega sklada in dva predstavnika delodajalcev.

Naslednja pomembna novost vključuje uvedbo posebnega pokojninskega načrta za rente in registra teh pokojninskih načrtov ter zahtevo, da se rente ne smejo razlikovati po spolu zavarovanca. Zavarovancem je bila odvzeta možnost dviga privarčevanih sredstev, ki jih je financiral delodajalec, po 120 mesecih, kajti

ZPIZ-2 je določil, da je izplačilo odkupne vrednosti kolektivnega zavarovanja mogoče le ob redni upokojitvi in če je višina odkupne vrednosti, ki jo je financiral delodajalec, manjša od 5.000 EUR. Izvajalci pokojninskih načrtov imajo od uveljavitve ZPIZ-2 dve leti časa, da uskladijo določbe pokojninskih načrtov z zakonskimi zahtevami.

Velika novost ZPIZ-2 je vpeljava pravil upravljanja pokojninskega sklada, ki je v primerjavi s prejšnjo ureditvijo popolnoma nov dokument, ki vključuje množico določb, ki jih je prej vključeval pokojninski načrt, ki pa je po ZPIZ-2 vsebinsko zelo okrnjen. Pokojninske načrte še naprej potrjuje minister, pristojen za delo, medtem ko pravila upravljanja pokojninskega sklada, oblikovanega kot kritni sklad, potrjuje Agencija. Nadalje mora upravljavec pokojninskega sklada pripraviti tudi načrt upravljanja tveganj pokojninskega sklada in izjavo o naložbeni politiki. Zavarovanci dodatnega zavarovanja morajo ob sklepanju poleg pokojninskega načrta dobiti tudi pravila upravljanja pokojninskega sklada in izjavo o naložbeni politiki.

Priprave na sprejetje podzakonskih predpisov na podlagi ZPIZ-2 so se začele že v letu 2012 in v letu 2013 je Agencija na podlagi zakonskega pooblastila sprejela naslednjih devet podzakonskih predpisov:

- Sklep o najmanjšem številu zaposlenih delavcev v pokojninski družbi, ki imajo ustrezna strokovna znanja in izkušnje s področja financ (Uradni list RS, št. 62/13);
- Sklep o poročanju upravljavca pokojninskega sklada, oblikovanega kot kritni sklad, o kapitalu, rezervacijah za nedoseganje zajamčene vrednosti sredstev in strukturi naložb iz naslova teh rezervacij (Uradni list RS, št. 62/13);
- Sklep o podrobnejši vsebini obvestila o vključitvi v kolektivno zavarovanje, izjave o izbiri naložbene politike in pristopne izjave o vključitvi v individualno zavarovanje (Uradni list RS, št. 62/13);
- Sklep o podrobnejšem načinu vrednotenja knjigovodskih postavk in analitičnem kontnem načrtu pokojninskega sklada, oblikovanega kot kritni sklad (Uradni list RS, št. 79/13);
- Sklep o letnem poročilu in medletnih računovodskih izkazih pokojninskega sklada, oblikovanega kot kritni sklad, ter skupine kritnih skladov (Uradni list RS, št. 79/13);
- Sklep o revizijskem pregledu letnega poročila pokojninskega sklada, oblikovanega kot kritni sklad, ter skupine kritnih skladov in vsebini revizorjevega poročila (Uradni list RS, št. 79/13);
- Sklep o povzetku letnega poročila pokojninskega sklada, oblikovanega kot kritni sklad, ter skupine kritnih skladov (Uradni list RS, št. 79/13);
- Sklep o izjavi o naložbeni politiki pokojninskega sklada, oblikovanega kot kritni sklad (Uradni list RS, št. 98/13);
- Sklep o poročanju upravljavca pokojninskega sklada, oblikovanega kot kritni sklad (Uradni list RS, št. 98/13).

Agencija je pri pripravi podzakonskih predpisov in obravnavanju vlog za potrditev pravil upravljanja ugotovila določene zakonske nedoslednosti in pomanjkljivosti, na katere je opozorila pristojno ministrstvo, ki je načrtovalo spremembo ZPIZ-2. Sporne zakonske določbe ZPIZ-2 še niso spremenjene. Agencija ocenjuje, da so nujne takojšnje spremembe ZPIZ-2.

2.3. Zakon o finančnih konglomeratih (ZFK)

V letu 2006 je bil sprejet Zakon o finančnih konglomeratih (ZFK, Uradni list RS, št. 43/2006, 87/2011, 56/2013), ki je v slovensko zakonodajo implementiral Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 2002/87/ES z dne 16. decembra 2002 o dopolnilnem nadzoru kreditnih institucij, zavarovalnic in investicijskih družb v finančnem konglomeratu ter uredil nadzor nad nadzorovanimi osebami iz finančnega sektorja (banke, zavarovalnice, pokojninske družbe, borznoposredniške družbe, družbe za upravljanje), kadar so te del finančnega konglomerata. ZFK dopolnjuje ZZavar-1 in Zakon o bančništvu (ZBan-1) v zvezi z dodatnim nadzorom na najvišji ravni finančne skupine. V ta namen vsebuje tudi določbe za usklajevanje različnih nadzornikov finančne skupine. ZFK opredeljuje ustrezni pristojni organ in od koordinatorja (nadzornika na najvišji ravni) zahteva, da se s tem organom posvetuje glede določenih nadzornih vprašanj.

Cilj Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o finančnih konglomeratih (Uradni list RS, št. 56/2013) je bil v slovenski pravni red delno prenesti Direktivo 2011/89/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o spremembah direktiv 98/78/ES, 2002/87/ES, 2006/48/ES in 2009/138/ES glede dopolnilnega nadzora finančnih subjektov v finančnem konglomeratu v delu, ki se nanaša na spremembo Direktive 2002/87/ES. Poglavitne rešitve, ki jih je prinesla sprememba zakona, so, da so za reševanje pomanjkljivosti pri določitvi konglomerata celotna upravljalna sredstva uvedena kot alternativni kazalnik v času, hkrati pa

se ustrezno razlikuje med primernimi pogoji za skupine pod pragom 6 milijard EUR in nad njim. Nadalje so rešitve, da so skupna upravljalna sredstva uvedena kot alternativni kazalnik pri izpolnjevanju meril, pri merilih za ugotovitev finančnega konglomerata ter pri določitvi najmanjšega in najpomembnejšega sektorja, poleg tega pa še, da bi zagotovili ustrezen regulativni nadzor, morajo biti informacije o pravni strukturi ter upravljanju in organizacijski strukturi, vključno z vsemi reguliranimi osebami, nereguliranimi hčerinskimi podjetji in pomembnimi podružnicami bank, zavarovalnic in finančnih konglomeratov s čezmejnimi dejavnostmi, na voljo ustreznim pristojnim organom.

Podrobnejšo vsebino in način medsebojnega sodelovanja med nadzornimi organi določa Pravilnik o medsebojnem sodelovanju nadzornih organov (Uradni list RS, št. 23/2011).

2.4. Zakon o makrobonitetnem nadzoru finančnega sistema (ZMbNFS)

Razlogi za sprejetje Zakona o makrobonitetnem nadzoru finančnega sistema (Uradni list RS, št. 100/2013) so bili, da naj bi se izboljšal nadzor nad finančnimi institucijami, ki zaradi svoje lastniške ali drugačne prepletenosti delujejo v različnih segmentih finančnega sistema. Za ta namen je bila že leta 2012 imenovana delovna skupina za področje makrobonitetnega nadzora, ki so jo sestavljali predstavniki Agencije, Agencije za trg vrednostnih papirjev, Banke Slovenije in Ministrstva za finance RS. Naloga delovne skupine za področje makrobonitetnega nadzora je bila priprava osnutka zakona, s katerim bo v slovenski pravni red implementirano Priporočilo Evropskega odbora za sistemska tveganja (ESRB) z dne 22. novembra 2011 o makrobonitetnem mandatu nacionalnih organov.

Področni nadzorni organi še naprej izvajajo mikronadzor posameznih finančnih institucij, medtem ko makronadzor izvaja Odbor za finančno stabilnost. Odbor oblikuje makrobonitetno politiko in narekuje ukrepe, ki jih izvajajo sektorski nadzorniki, med njimi tudi Agencija. Razlog za sprejetje zakona je bila tudi ugotovitev Mednarodnega denarnega sklada, da je v Republiki Sloveniji sicer vzpostavljen mehanizem sodelovanja med posameznimi nadzornim organi (Banka Slovenije, Agencija za trg vrednostnih papirjev in Agencija za zavarovalni nadzor) v obliki koordinacije, ki prispeva k stabilnosti finančnega sistema, vendar pa posamezni nadzorni organi nimajo zakonske pristojnosti za izvajanje makrobonitetnega nadzora.

Glavni cilj ZMbNFS je bila ustanoviti odbor, ki bo pristojen za oblikovanje take makrobonitetne politike v Republiki Sloveniji, ki bo prispevala k zaščiti stabilnosti celotnega finančnega sistema, kar vključuje povečanje odpornosti finančnega sistema in preprečevanje oziroma zmanjševanje kopičenja sistemskih tveganj, s čimer bo zagotovljen trajnostni prispevek finančnega sektorja h gospodarski rasti.

2.5. Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma

Agencija na podlagi določb Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (ZPPDFT, Uradni list RS, št. 60/2007, 19/2010, 77/2011, 108/2012 – ZIS-E, 19/2014) opravlja v okviru svojih pristojnosti nadzor nad izvajanjem določb nad zavarovalnicami, ki imajo dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov v skupini življenjskih zavarovanj, podružnicami zavarovalnic tretjih držav, ki imajo dovoljenje za opravljanje poslov življenjskega zavarovanja, nad zavarovalnicami držav članic, ki ustanovijo podružnico v Republiki Sloveniji oziroma so pooblaščene neposredno opravljati posle življenjskega zavarovanja v Republiki Sloveniji, ter nad ustanovitelji, upravljavci vzajemnih pokojninskih skladov in nad pokojninskimi družbami. Prav tako Agencija opravlja nadzor na podlagi ZPPDFT pri pravnih in fizičnih osebah, ki opravljajo posle v zvezi z dejavnostjo zavarovalnega zastopstva pri sklepanju pogodb o življenjskem zavarovanju in zavarovalnega posredništva pri sklepanju pogodb o življenjskem zavarovanju.

Agencija sodeluje pri izdelavi seznama kazalnikov za prepoznavanje strank in transakcij, v zvezi s katerimi obstajajo razlogi za sum pranja denarja ali financiranja terorizma.

V letu 2013 je Agencija sodelovala v stalni koordinacijski skupini za preprečevanje, odkrivanje ter pregon pranja denarja in financiranja terorizma, ki ga je oblikoval Urad Republike Slovenije za preprečevanje pranja denarja, poleg tega je tudi sodelovala pri izvajanju akcijskega načrta za uresničitev priporočil Odbora

strokovnjakov Sveta Evrope MONEYVAL in pri pripravah na poročanje države Slovenije Odboru o doseženem napredku. Slovenska delegacija je 9. aprila 2013 na plenarnem zasedanju Odbora Sveta Evrope MONEYVAL v Strasbourgu predstavila poročilo o napredku, ki je bilo sprejeto, država Slovenija pa pohvaljena za dosežen napredek. Slovenija je bila tako kot prva država med drugimi državami, članicami odbora MONEYVAL, izločena iz postopka nadaljnjega poročanja odboru, tako da bo naslednje poročilo o napredku predstavljala šele čez dve leti.

2.6. Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ)

Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ, Uradni list RS, št. 9/1992 in nasl.) ureja področje zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja, obseg pravic in obveznosti zavarovancev ter določa nosilce družbene skrbi za zdravje in njihove naloge, ureja odnose med izvajalcem obveznega zdravstvenega zavarovanja, izvajalci zdravstvenih storitev in zavarovanci.

Zdravstveno zavarovanje je obvezno in prostovoljno. Nosilec obveznega zdravstvenega zavarovanja je Zavod za zdravstveno zavarovanje Republike Slovenije, prostovoljno zdravstveno zavarovanje pa izvajajo zavarovalnice, ki imajo za to ustrezno dovoljenje. ZZVZZ omogoča zavarovalnicam izvajanje štirih tipov prostovoljnih zdravstvenih zavarovanj, in sicer dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja, nadomestnega zdravstvenega zavarovanja, dodatnega zdravstvenega zavarovanja in vzporednega zdravstvenega zavarovanja.

2.7. Zakon o obveznih zavarovanjih v prometu (ZOZP)

Zakon o obveznih zavarovanjih v prometu (ZOZP, Uradni list RS, št. 70/1994 in nasl.) ureja obvezna zavarovanja v prometu, in sicer zavarovanje potnikov v javnem prometu (razen potnikov v zračnem prometu) proti posledicam nesreče, zavarovanje avtomobilske odgovornosti oziroma zavarovanje lastnika vozila, zavarovanje lastnika čolna in zavarovanje lastnika zrakoplova proti odgovornosti za škodo, povzročeno tretjim osebam, ter zavarovanje lastnika zrakoplova proti odgovornosti za škodo, povzročeno potnikom, prtljagi in tovoru. Obvezno zavarovanje avtomobilske odgovornosti je v EU urejeno s posebnim sklopom direktiv, ki jim sledi tudi slovenski ZOZP.

ZOZP je bil večkrat spremenjen. V letu 2012 je Zakon za uravnoteženje javnih financ (Uradni list RS, št. 40/2012) spremenil peti odstavek 18. člena ZOZP tako, da vnaprejšnja pavšalna odškodnina (ki so jo zavarovalnice dolžne plačati Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije) znaša 8,5 odstotka od obračunane kosmate zavarovalne premije za obvezno avtomobilsko zavarovanje (prej 6,5 odstotka).

3. ZAVAROVALNICE

3.1. Struktura slovenskega zavarovalnega trga

3.1.1. Struktura zavarovalnega trga glede na vrste in osnovne oblike zavarovanj

Zavarovalnice so v letu 2013 skupaj obračunale 1.905,8 mio EUR kosmate premije, od tega je bilo obračunanih 926,3 mio EUR oziroma 48,6 odstotka kosmatih obračunanih premij v skupini premoženjskih zavarovanj (brez prostovoljnih zdravstvenih zavarovanj), 497,5 mio EUR oziroma 26,1 odstotka v skupini življenjskih zavarovanj in 482 mio EUR oziroma 25,3 odstotka v zavarovalni vrsti zdravstvenih zavarovanj.

V skupnem znesku je bil obseg poslovanja, izražen z obračunano kosmato premijo, ki so ga zavarovalnice izkazale za leto 2013, za 50,3 mio EUR oziroma za 2,6 odstotka nižji kot v letu 2012. Ob upoštevanju povprečne letne stopnje rasti cen življenjskih potrebščin, merjeno s harmoniziranim indeksom cen življenjskih potrebščin (HICP), ki se je v letu 2013 povečala za 0,9 odstotka, se je obračunana kosmata zavarovalna premija realno znižala za 3,5 odstotka. V bruto domačem proizvodu (BDP) za leto 2013 je delež zbrane zavarovalne premije obsegal 5,5 odstotka, kar je enako kot v letu 2012.

Del obračunane kosmate zavarovalne premije zavarovalnice oddajo v pozavarovanje oziroma sozavarovanje. V letu 2013 so zavarovalnice oddale v pozavarovanje 219,4 mio EUR oziroma 11,5 odstotka obračunane kosmate premije, v sozavarovanje pa 3,2 mio EUR oziroma 0,2 odstotka obračunane kosmate premije.

Obračunana kosmata premija je bila v letu 2013 v skupini premoženjskih zavarovanj in v skupini življenjskih zavarovanj nižja kot pred letom dni, v zavarovalni vrsti prostovoljnih zdravstvenih zavarovanj pa višja kot v letu 2012. Obračunana kosmata premija se je v skupini premoženjskih zavarovanj v primerjavi s predhodnim letom znižala za 5 odstotkov, v skupini življenjskih zavarovanj za 2,9 odstotka (v letu 2012 je zrasla za 0,02 odstotka), v zavarovalni vrsti prostovoljnih zdravstvenih zavarovanj pa se je zvišala za 2,9 odstotka.

Delež obračunane premije premoženjskih zavarovanj v skupni premiji se je v letu 2013 v primerjavi z letom 2012 zmanjšal za 1,3 odstotne točke, prav tako se je delež obračunane premije življenjskih zavarovanj zmanjšal za 0,1 odstotne točke, medtem ko se je delež premije prostovoljnih zdravstvenih zavarovanj povečal za 1,4 odstotne točke.

Slika 1:
Gibanje obračunane kosmate zavarovalne premije zavarovalnic v obdobju med letoma 2011 in 2013 po osnovnih oblikah zavarovanj (v mio EUR)

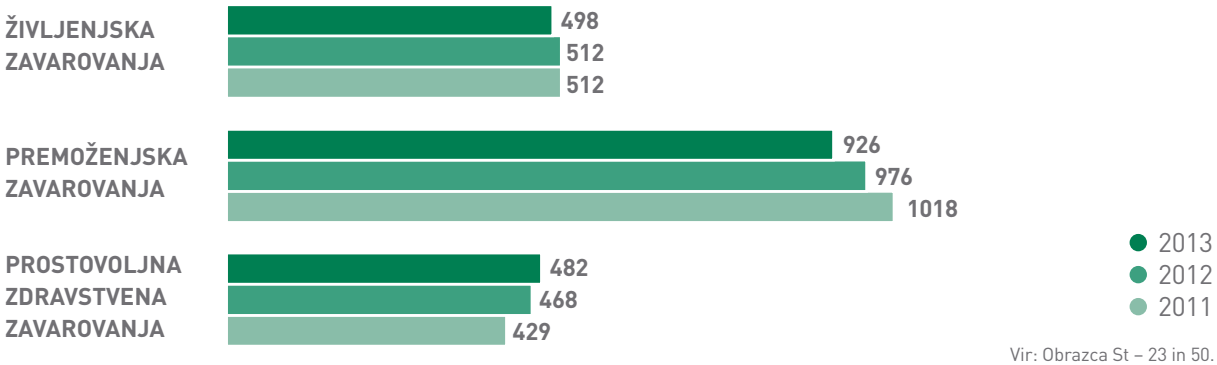

Vir: Obrazca St – 23 in 50.

Na sliki 1 je prikazano gibanje obračunane kosmate zavarovalne premije za zadnja tri leta po osnovnih oblikah zavarovanj. Zavarovalnice so do vključno leta 2008 izkazovale nepretrgano rast obračunane kosmate premije, v letu 2009 so prvič ugotovile upad obračunane kosmate premije, in sicer pri življenjskih zavarovanjih. V letu 2010 se je obračunana kosmata premija pri življenjskih zavarovanjih v primerjavi s predhodnim letom nekoliko povečala, vendar je ta v letu 2011 znova nekoliko padla in ostala skoraj nespremenjena v letu 2012, čemur je sledil padec v letu 2013. Prav tako se je obračunana kosmata premija pri premoženjskih zavarovanjih v letu 2013 še naprej zniževala, nadaljuje pa se trend zviševanja obračunane kosmate premije pri prostovoljnih zdravstvenih zavarovanjih.

Primerjava obračunane kosmate premije po posameznih vrstah **premoženjskih zavarovanj** kaže, da so zavarovalnice kar 84,7 odstotka premije premoženjskih zavarovanj dosegle v petih zavarovalnih vrstah, in sicer v zavarovalnih vrstah zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil, zavarovanje kopenskih motornih vozil, drugo škodno zavarovanje, nezgodno zavarovanje ter zavarovanje požara in elementarnih nesreč. Od teh se je v obravnavanem obdobju malenkostno povečal le delež v zavarovalni vrsti zavarovanje požara in elementarnih nesreč (za 0,8 odstotne točke, rast premije v primerjavi s predhodnim letom je bila 1,3-odstotna). Deleži drugih pomembnejših zavarovalnih vrst so manjši kot v letu 2012, in sicer se je delež zavarovanja odgovornosti pri uporabi motornih vozil zmanjšal za 1,1 odstotne točke (obračunana kosmata premija za to vrsto zavarovanja je bila za 9 odstotkov nižja kot v letu 2012), delež zavarovanja kopenskih motornih vozil za 0,3 odstotne točke (obračunana kosmata premija je bila 6,2 odstotka nižja kot v letu 2012) in drugo škodno zavarovanje za 0,1 odstotne točke (obračunana kosmata premija je bila za 5,8 odstotka nižja kot v letu 2012). Na padec premij zavarovanj sta vplivala naraščajoča brezposelnost in slab položaj slovenskega gospodarstva, v določenih segmentih pa tudi povečana konkurenčnost na slovenskem zavarovalniškem trgu.

Medtem ko so v prejšnjih letih zavarovalnice z avtomobilskimi zavarovanji dosegale skoraj 55 odstotkov celotne zavarovalne premije premoženjskih zavarovanj, je ta delež že v letu 2012 padel pod 52 odstotkov in se v letu 2013 dodatno zmanjšal na 50,1 odstotka. Na zmanjšanje vplivajo povečana konkurenca na trgu avtomobilskih zavarovanj in posledično zniževanje premije, pa tudi zmanjšana kupna moč prebivalstva. Glede na obračunano kosmato zavarovalno premijo sta pomembni tudi zavarovalni vrsti drugo škodno zavarovanje, ki v premiji premoženjskih zavarovanj obsega 12,3 odstotka (12,4 odstotka v letu 2012), ter zavarovanje požara in elementarnih nesreč z 12 odstotki (11,3 odstotka v letu 2012), sledi nezgodno zavarovanje, ki obsega 10,3 odstotka (10,4 odstotka v letu 2012) celotne obračunane kosmate premije premoženjskih zavarovanj.

Po rasti obračunane kosmate zavarovalne premije je med premoženjskimi zavarovanji najbolj izstopala zavarovalna vrsta kavcijsko zavarovanje (24,6-odstotna rast), sledita letalsko zavarovanje (22,2-odstotna rast) in zavarovanje različnih finančnih izgub (5,1-odstotna rast), vendar pa te tri vrste po obsegu zavarovalne premije ne pomenijo pomembnega deleža v premiji premoženjskih zavarovanj (vse tri vrste skupaj dosegajo le 0,6-odstotni delež obračunane kosmate zavarovalne premije).

Slika 2:
Obračunana kosmata zavarovalna premija po zavarovalnih vrstah premoženjskih zavarovanj v obdobju med letoma 2011 in 2013, razen zdravstvenih zavarovanj (v mio EUR)

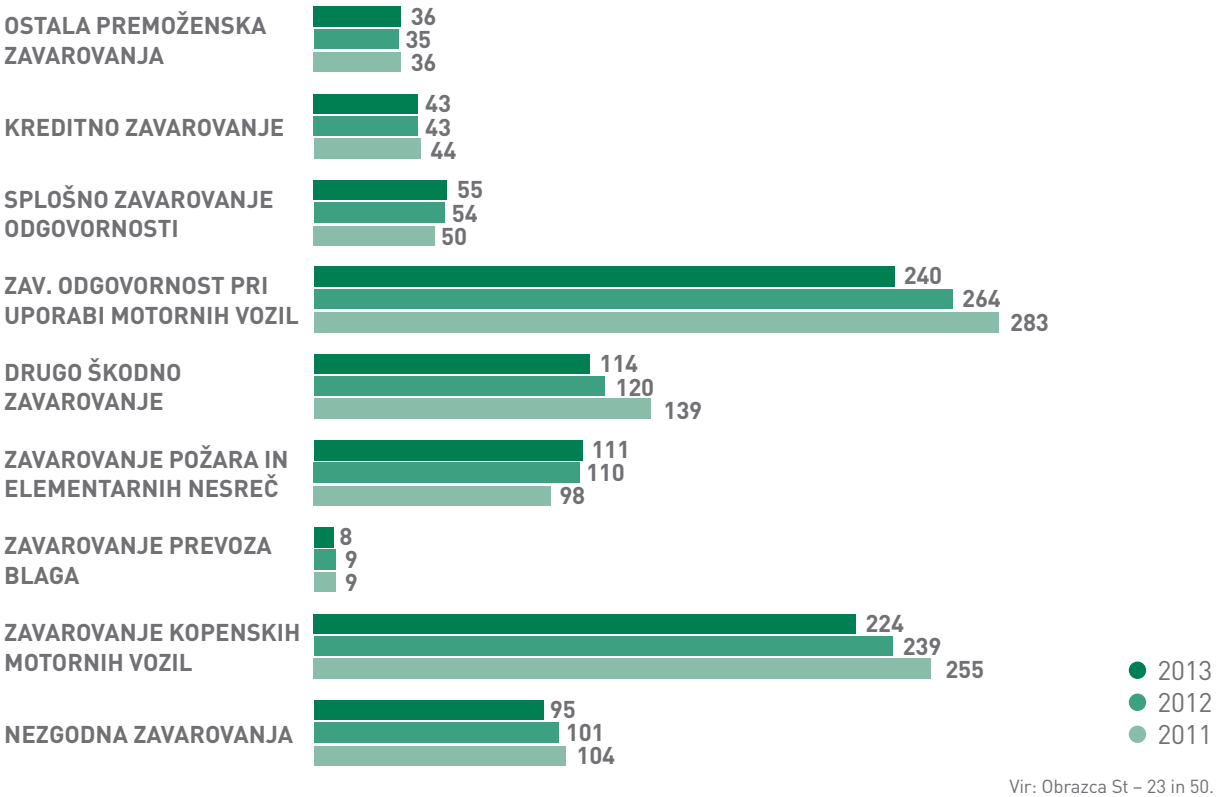

Vir: Obrazca St – 23 in 50.

Tabela 1:
Primerjava kosmatih zavarovalnih premij in odškodnin v letih 2012 in 2013 po pomembnejših zavarovalnih vrstah
(v mio EUR)

	Leto 2012			Leto 2013		
Zavarovalna vrsta	Obračunane kosmate zavarovalne premije (1)	Obračunane kosmate odškodnine* (2)	Enostavni škodni rezultat (2/1)	Obračunane kosmate zavarovalne premije (1)	Obračunane kosmate odškodnine* (2)	Enostavni škodni rezultat (2/1)
Nezgodna zavarovanja	101,0	35,1	0,35	95,3	34,2	0,36
Zavarovanje kopenskih motornih vozil	238,8	175,0	0,73	224,0	175,4	0,78
Zavarovanje prevoza blaga	9,0	2,7	0,30	8,2	1,8	0,22
Zavarovanje požara in elementarnih nesreč	110,0	46,3	0,42	111,4	54,4	0,49
Drugo škodno zavarovanje	120,5	73,3	0,61	113,5	62,8	0,55
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil	263,8	143,8	0,55	240,1	143,4	0,60
Splošno zavarovanje odgovornosti	54,2	25,4	0,47	54,5	28,0	0,51
Kreditno zavarovanje	42,8	31,7	0,74	43,1	29,8	0,69
Ostala premoženjska zavarovanja	35,3	18,3	0,52	36,2	19,2	0,52
SKUPAJ	**975,4**	**551,6**	**0,57**	**926,3**	**549,0**	**0,59**
Prostovoljna zdravstvena zavarovanja	468,4	400,4	0,85	482,0	415,5	0,86
Življenjska zavarovanja	512,3	348,6	0,68	497,5	361,8	0,73
VSE SKUPAJ	**1.956,1**	**1.300,6**	**0,66**	**1.905,8**	**1.326,3**	**0,70**

* Ne vsebuje cenilnih stroškov.
Vir: Obrazca St – 23 in 27.

V tabeli 1 so prikazane obračunane kosmate zavarovalne premije, obračunani kosmati zneski škod in enostavni škodni rezultat oziroma delež kosmatih obračunanih zneskov škod v kosmatih obračunanih premijah življenjskih, zdravstvenih in premoženjskih zavarovanj oziroma po posameznih zavarovalnih vrstah. Primerjava kosmatih zavarovalnih premij in kosmatih obračunanih zneskov škod kaže, da se je v letu 2013 enostavni škodni rezultat za vsa zavarovanja skupaj v primerjavi s predhodnim letom poslabšal za 4 odstotne točke. Enostavni škodni rezultat se je poslabšal pri premoženjskem zavarovanju (za 2 odstotni točki) in tudi pri prostovoljnem zdravstvenem zavarovanju (za 1 odstotno točko), pri življenjskem zavarovanju pa kar za 5 odstotnih točk.

Na poslabšanje enostavnega škodnega rezultata v skupini premoženjskih zavarovanj je vplivalo predvsem več naravnih nesreč v primerjavi s preteklim letom. Na poslabšanje enostavnega škodnega rezultata v skupini življenjskih zavarovanj pa so vplivale razmere na finančnih trgih, povečalo se je število brezposelnih, povečala se je plačilna nesposobnost, stagnirali sta kupna moč in naklonjenost prebivalstva k varčevanju. Navedeno je vplivalo na nizko rast obračunane kosmate premije na eni strani, na drugi strani pa so se pojavili veliki pritiski na predčasno prenehanje zavarovanj. Pri prostovoljnih zdravstvenih zavarovanjih je bil zaradi relativnega povečanja odhodkov za škode, delno pa tudi zaradi poračuna premije dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja zavarovancem ene od treh zavarovalnic, ki izvajajo to vrsto zavarovanja, enostavni škodni rezultat za 1 odstotno točko višji kot pred letom.

Ob pregledu in primerjavi podatkov o obračunanih kosmatih zavarovalnih premijah in obračunanih kosmatih zneskih škod po posameznih pomembnejših zavarovalnih vrstah premoženjskih zavarovanj za leti 2012 in 2013 ugotavljamo, da se je enostavni škodni rezultat v primerjavi s predhodnim letom izboljšal pri zavarovanju prevoza blaga, in sicer za 8 odstotnih točk, pri drugem škodnem zavarovanju za 6 odstotnih točk in pri kreditnem zavarovanju za 5 odstotnih točk.

V skupini premoženjskih zavarovanj se je enostavni škodni rezultat v primerjavi s predhodnim letom poslabšal pri zavarovanju požara in elementarnih nesreč za 7 odstotnih točk, pri zavarovanju kopenskih mo-

tornih vozil in pri zavarovanju odgovornosti pri uporabi motornih vozil za 5 odstotnih točk, pri splošnem zavarovanju odgovornosti za 4 odstotne točke in pri nezgodnih zavarovanjih za 1 odstotno točko.

Slika 3:
Primerjava kosmatih zavarovalnih premij in odškodnin v letu 2013 po zavarovalnih vrstah (v mio EUR)

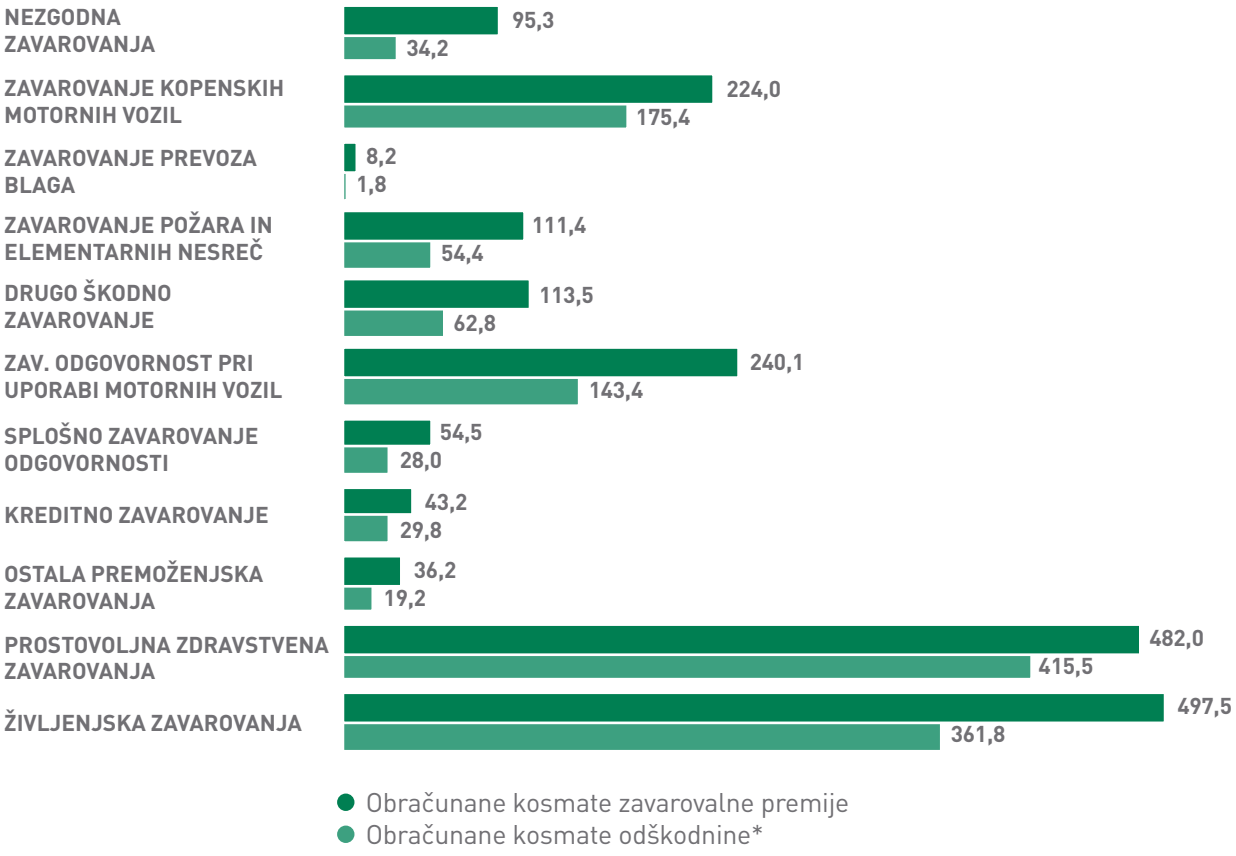

* Ne vsebuje cenilnih stroškov.
Vir: Obrazci St – 23, 27 in 50.

Tabela 2:
Primerjava kosmatih obračunanih zavarovalnih premij, števila zavarovancev in zavarovalnih polic v letih 2012 in 2013 po zavarovalnih vrstah življenjskih zavarovanj

	Leto 2012			Leto 2013		
	Število polic	Število zavarovancev	Obračunana kosmata zavarovalna premija (v mio EUR)	Število polic	Število zavarovancev	Obračunana kosmata zavarovalna premija (v mio EUR)
Življenjsko zavarovanje (razen drugih zavarovalnih vrst iz skupine življenjskih zavarovanj)	594.618	685.158	249,9	609.942	698.044	245,8
Zavarovanje za primer poroke oziroma rojstva	1.314	1.314	0,5	1.217	1.217	6,4
Življenjsko zavarovanje, vezano na enote investicijskih skladov oziroma na enote kritnega premoženja	543.905	518.837	220,6	527.837	505.689	207,4
Zavarovanje s kapitalizacijo izplačil	79.361	79.361	41,3	78.637	78.367	37,9
SKUPAJ	**1.219.198**	**1.284.670**	**512,3**	**1.217.633**	**1.283.317**	**497,5**

Vir: Obrazci St – 19, 21 in 23.

Zavarovalnice so v skupini **življenjskih zavarovanj** do leta 2008 dosegale visoke poraste obračunanih kosmatih premij, predvsem izrazita je bila visoka rast pri vrsti življenjskih zavarovanj, vezanih na enote inve-

sticijskih skladov. Že v letu 2008 so se začeli kazati znaki gospodarske krize, kar je že vplivalo na nižjo rast glede na prejšnja leta v vseh naslednjih letih z izjemama minimalne rasti v letih 2010 in 2012.

Konec leta 2013 so imele zavarovalnice sklenjenih 1.217.633 polic življenjskih zavarovanj, s katerimi so zavarovale 1.283.317 zavarovancev. Število polic življenjskih zavarovanj se je v letu 2013 glede na predhodno leto zmanjšalo za 1.565 oziroma za 0,1 odstotek, število življenjskih zavarovancev pa za 1.353 oziroma prav tako za 0,1 odstotek. Obračunana kosmata zavarovalna premija življenjskih zavarovanj se je v istem obdobju zmanjšala za 2,9 odstotka oziroma za 14,8 mio EUR.

Največji delež v skupini življenjskih zavarovanj, merjen po velikosti obračunane kosmate zavarovalne premije, je med letoma 2007 in 2011 pripadal zavarovalni vrsti življenjsko zavarovanje, vezano na enote investicijskih skladov, vendar je že v letu 2012 prišlo do spremembe, in je največji delež predstavljala zavarovalna vrsta življenjsko zavarovanje. V letu 2013 je največji delež v skupini življenjskih zavarovanj po velikosti obračunane kosmate zavarovalne premije obsegala zavarovalna vrsta življenjsko zavarovanje z 49,4 odstotka celotne premije (kar je v primerjavi z letom 2012 povečanje za 0,6 odstotne točke) in s 54,4 odstotka vseh zavarovancev (53,3 odstotka v letu 2012) v zavarovalni skupini življenjskih zavarovanj. Pri navedeni zavarovalni vrsti je v zadnjem letu mogoče opaziti povečanje števila zavarovancev (za 12.886 ali 1,9 odstotka) in števila zavarovalnih polic (15.324 ali 2,6 odstotka), medtem ko rast obračunane kosmate zavarovalne premije ne izkazuje take rasti oziroma je bila v letu 2013 celo negativna, saj je bila za 1,6 odstotka nižja kot v predhodnem letu.

Na drugem mestu po velikosti obračunane kosmate zavarovalne premije v skupini življenjskih zavarovanj je bila zavarovalna vrsta življenjsko zavarovanje, vezano na enote investicijskih skladov z 41,7-odstotnim deležem, kar je v primerjavi z letom 2012 znižanje za 1,4 odstotne točke. Pri tej vrsti zavarovanja so upadli število polic (za 16.068 ali 3 odstotke), število zavarovancev (za 13.148 ali 2,5 odstotka) in tudi obračunana kosmata premija, ki je bila v letu 2013 za 6 odstotkov nižja kot v predhodnem letu.

Na tretjem mestu po velikosti zavarovalne premije je bila zavarovalna vrsta zavarovanje s kapitalizacijo izplačil, ki je dosegla 7,6 odstotka (8,1 odstotka v letu 2012) celotne obračunane kosmate zavarovalne premije življenjskih zavarovanj in 6,1 odstotka (6,2 odstotka v letu 2012) vseh zavarovancev življenjskih zavarovanj.

3.1.2. Struktura zavarovalnega trga glede na tržne deleže zavarovalnic

Tržni deleži zavarovalnic se v zadnjih letih počasi spreminjajo, pri čemer se vrstni red zavarovalnic po velikosti tržnega deleža bistveno ne spreminja. Zavarovalnica, ki izkazuje razmeroma visoko upadanje tržnega deleža, je Zavarovalnica Triglav, na račun katere manjši ponudniki na zavarovalniškem trgu pridobivajo tržni delež. V letu 2013 so se v primerjavi z letom 2012 najbolj povečali tržni deleži Adriatic Slovenici, in sicer za 2,3 odstotne točke, Triglav zdravstveni zavarovalnici za 0,8 odstotne točke, NLB Viti za 0,4 odstotne točke, Zavarovalnici Tilia za 0,3 odstotne točke, za 0,2 odstotne točke se je povečal tržni delež Vzajemni, sledijo Ergo zavarovalnica, Generali zavarovalnica in Prva osebna zavarovalnica s povečanjem za 0,1 odstotne točke.

Na podlagi dovoljenja Agencije za oddelitev s prevzemom premoženja prenosne družbe KD Življenja na prevzemno družbo Adriatic Slovenica je od 1. oktobra 2013 portfelj zavarovanj KD Življenja del zavarovalnice Adriatic Slovenica, kar je močno prispevalo k povečanju tržnega deleža Adriatic Slovenice.

Največji padec tržnega deleža je v letu 2013 ponovno imela Zavarovalnica Triglav, in sicer za 1,3 odstotne točke. Sledi ji Zavarovalnica Maribor, pri kateri se je tržni delež zmanjšal za 0,3 odstotne točke, za 0,1 odstotne točke pa se je zmanjšal tržni delež SID – Prve kreditne zavarovalnice. Druge zavarovalnice (Grawe zavarovalnica, Merkur zavarovalnica, in Modra zavarovalnica) so v letu 2013 obdržale enake tržne deleže kot v letu 2012.

Čeprav tržni delež Zavarovalnice Triglav, izražen v obračunani kosmati premiji, v zadnjih letih upada, ima na slovenskem zavarovalnem trgu še vedno največji tržni delež (31,8 odstotka). Drugo mesto zaseda Adriatic Slovenica (16,1 odstotka), sledita Vzajemna (14 odstotkov) in Zavarovalnica Maribor (13,2 odstotka). Navedene štiri največje zavarovalnice so v letu 2013 skupaj dosegle 75,1-odstotni tržni delež zavarovalnega trga, kar pomeni, da je slovenski zavarovalni trg precej koncentriran. Štiri največje zavarovalnice obvladujejo dobrih 75 odstotkov vsega trga, kar je za 0,9 odstotne točke več kot v primerjalnem letu.

Tabela 3:
Obračunane kosmate premije in tržni deleži zavarovalnic v letu 2013 (v mio EUR in %)

	Leto 2013							
	Premoženjska zavarovanja	%	Zdravstvena zavarovanja	%	Življenjska zavarovanja	%	Skupaj	%
Adriatic Slovenica	137,0	14,8	112,6	23,4	56,8	11,4	306,4	16,1
Ergo zavarovalnica	/	/	/	/	5,4	1,1	5,4	0,3
Generali zavarovalnica	64,8	7,0	0,0	0,0	22,7	4,6	87,5	4,6
Grawe zavarovalnica	13,4	1,4	/	/	19,1	3,8	32,5	1,7
Merkur zavarovalnica	7,1	0,8	0,3	0,1	39,0	7,8	46,4	2,4
Modra zavarovalnica	0,0	0,0	/	/	16,6	3,3	16,6	0,9
NLB Vita	1,5	0,2	/	/	42,6	8,6	44,1	2,3
Prva osebna zavarovalnica	0,3	0,0	0,1	0,0	31,3	6,3	31,7	1,7
SID – Prva kreditna zavarovalnica	19,4	2,1	/	/	/	/	19,4	1,0
Triglav zdravstvena zavarovalnica	0,2	0,0	103,8	21,5	/	/	104,0	5,5
Zavarovalnica Maribor	176,9	19,1	/	/	75,5	15,2	252,4	13,2
Zavarovalnica Tilia	77,3	8,3	/	/	9,3	1,9	86,6	4,5
Zavarovalnica Triglav	426,6	46,1	/	/	179,2	36,0	605,8	31,8
Vzajemna	1,8	0,2	265,2	55,0	/	0,0	267,0	14,0
SKUPAJ	**926,3**	**100,0**	**482,0**	**100,0**	**497,5**	**100,0**	**1.905,8**	**100,0**

Vir: Obrazec St – 23.

Na področju **premoženjskih zavarovanj,** razen zdravstvenih, je v letu 2013 največji tržni delež, tako kot v skupnem tržnem deležu, dosegala Zavarovalnica Triglav, in sicer v višini 46,1 odstotka (v letu 2012 je ta delež znašal 46,7 odstotka). Sledili sta ji Zavarovalnica Maribor z 19,1-odstotnim tržnim deležem (zmanjšanje v primerjavi s predhodnim letom za 0,1 odstotne točke) in Adriatic Slovenica s 14,8-odstotnim deležem, kar je za 0,5 odstotne točke manj kot v predhodnem letu. Pri premoženjskih zavarovanjih so se tržni deleži glede na predhodno leto povečali Zavarovalnici Tilia (za 0,8 odstotne točke), Generali zavarovalnici (za 0,2 odstotne točke) ter Merkur zavarovalnici in Vzajemni za 0,1 odstotne točke.

Tudi na področju **življenjskih zavarovanj** je največji tržni delež pripadal Zavarovalnici Triglav s 36-odstotnim deležem (v letu 2012 je bil ta delež 37,5 odstotka). Na drugem mestu je s 15,2-odstotnim deležem Zavarovalnica Maribor (v letu 2012 je bil delež 15 odstotkov), sledi Adriatic Slovenica z 11,4-odstotnim deležem (v letu 2012 je bil njen delež 2,4 odstotka in delež KD Življenja 10 odstotkov). Četrto mesto zaseda NLB Vita z 8,6-odstotnim deležem (7 odstotkov v letu 2012), Merkur zavarovalnica s 7,8-odstotnim tržnim deležem (enako kot v letu 2012) in Prva osebna zavarovalnica s 6,3-odstotnim deležem, kar je za 0,3 odstotne točke višje kot pred letom. Povečanje tržnega deleža na navedenem področju so poleg Adriatic Slovenice, Zavarovalnice Maribor, NLB Vite in Prve osebne zavarovalnice izkazali še Ergo zavarovalnica (za 0,5 odstotne točke) in Generali zavarovalnica (za 0,3 odstotne točke). Padec tržnega deleža sta poleg Zavarovalnice Triglav dosegle še Grawe zavarovalnica za 0,2 odstotne točke ter Modra zavarovalnica in Zavarovalnica Tilia, vsaka za 0,1 odstotne točke.

Na področju **prostovoljnih zdravstvenih zavarovanj** je bila v letu 2013 še vedno vodilna Vzajemna s 55-odstotnim tržnim deležem, njen delež pa se je v primerjavi s predhodnim letom zmanjšal za 2,5 odstotne točke. Sledita ji Adriatic Slovenica s 23,4-odstotnim tržnim deležem, ki se je v primerjavi s predhodnim letom povečal za 0,4 odstotne točke, in Triglav zdravstvena zavarovalnica z 21,5-odstotnim tržnim deležem, kar je za 2 odstotni točki več kot v predhodnem letu.

3.2. Pozavarovanje

Zavarovalnice v skladu s 134. členom ZZavar s pozavarovanjem krijejo tisti del v zavarovanje prevzetih nevarnosti, ki po tabelah maksimalnega kritja presegajo lastne deleže v izravnavanju nevarnosti. Zato morajo zavarovalnice za vsako poslovno leto sprejeti program načrtovanega pozavarovanja, katerega vsebina je predpisana v 135. členu ZZavar.

Iz programov načrtovanega pozavarovanja izhaja, da večina zavarovalnic maksimalne lastne deleže določa izkustveno. Tako dobljene lastne deleže nato preverjajo oziroma primerjajo s priporočili pozavarovalnic oziroma z izračuni, ki temeljijo na teoretičnih modelih. Ustreznost določenih maksimalnih lastnih deležev so imenovani pooblaščeni aktuarji potrdili pri vseh zavarovalnicah.

Tabela 4 prikazuje kosmate in čiste obračunane zavarovalne premije zavarovalnic po posameznih zavarovalnih vrstah. Razlika med njimi je znesek pozavarovanja, ki ga zavarovalnice plačujejo po programu načrtovanega pozavarovanja za vsako leto oziroma ki ga za potrebe lastnega kritja oddajo v pozavarovanje (cesija).

Pri premoženjskih zavarovanjih (brez prostovoljnega zdravstvenega zavarovanja) je delež pozavarovanja odvisen od zavarovalne vrste ter se praviloma giblje med 10 in 40 odstotki. Pri najpomembnejših zavarovalnih vrstah (zavarovanje kopenskih motornih vozil in zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil) je delež pozavarovateljev v kosmati obračunani premiji med 17 in 20 odstotki ter v zneskih kosmatih obračunanih škod v razponu med 15 in 16 odstotki.

Iz tabele 4 je razvidno, da je premija, ki jo zavarovalnice plačujejo za pozavarovanje prostovoljnih zdravstvenih zavarovanj in za življenjska zavarovanja, majhna, saj obsega pri prostovoljnem zdravstvenem zavarovanju le 0,3 odstotka in pri življenjskem zavarovanju 2,7 odstotka obračunane kosmate premije. Razlog je v tem, da je delež premije za nevarnosti, kot so smrt, obolevnost za katero od kritičnih bolezni, smrt kot posledica nezgode, popolna in trajna invalidnost kot posledica nezgode, majhen glede na celotno kosmato obračunano premijo za ta zavarovanja. Prav zaradi tega je tudi delež pozavarovateljev v kosmatih obračunanih odškodninah le 0,1 odstotka pri prostovoljnem zdravstvenem zavarovanju in 1,9 odstotka pri življenjskem zavarovanju.

Tabela 4:
Primerjava obračunanih kosmatih in obračunanih čistih zavarovalnih premij ter obračunanih kosmatih odškodnin in obračunanih čistih odškodnin zavarovalnic v letu 2013 po pomembnejših zavarovalnih vrstah (v mio EUR)

Zavarovalne vrste	Obračunane kosmate zavarovalne premije (1)	Obračunane čiste zavarovalne premije (2)	Obračunane kosmate odškodnine* (3)	Obračunane čiste odškodnine* (4)
Nezgodna zavarovanja	95,3	83,7	34,2	30,7
Zavarovanje kopenskih motornih vozil	224,0	178,4	175,4	147,4
Zavarovanje prevoza blaga	8,2	5,4	1,8	1,4
Zavarovanje požara in elementarnih nesreč	111,4	69,0	54,4	37,9
Drugo škodno zavarovanja	113,5	87,5	62,8	52,0
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil	240,1	199,0	143,4	121,5
Splošno zavarovanje odgovornosti	54,5	42,5	28,0	21,1
Kreditno zavarovanje	43,1	28,2	29,8	20,1
Druga premoženjska zavarovanja	36,2	24,8	19,2	15,0
SKUPAJ	**926,3**	**718,5**	**549,0**	**447,1**
Prostovoljna zdravstvena zavarovanja	482,0	480,7	415,5	415,3
Življenjska zavarovanja	497,5	484,0	361,8	355,1
VSE SKUPAJ	**1.905,8**	**1.683,2**	**1.326,3**	**1.217,5**

* Ne vsebuje cenilnih stroškov.
Vir: Obrazca St – 23 in 27.

Obe slovenski pozavarovalnici sta v letu 2013 skupaj obračunali 239,1 mio EUR kosmate pozavarovalne premije, od tega 177,8 mio EUR (74 odstotkov) od sprejetih cesij (pozavarovanje zavarovalnic) in 61,3 mio EUR od sprejetih retrocesij (pozavarovanje drugih pozavarovalnic). Večina celotne kosmate pozavarovalne premije (235,8 mio EUR oziroma 99 odstotkov) se nanaša na skupino premoženjskih zavarovanj (brez prostovoljnih zdravstvenih zavarovanj). V skupnem znesku je bila obračunana kosmata pozavarovalna premija, ki sta jo obračunali obe slovenski pozavarovalnici v letu 2013, za 30,1 mio EUR oziroma za 11,2 odstotka višja kot v letu 2012.

Podobno kot zavarovalnice morajo tudi pozavarovalnice določiti maksimalne lastne deleže. Zaradi specifičnosti pozavarovalnih pogodb je izračun porazdelitvene funkcije agregatnih škod zelo kompleksen, zato imenovani pooblaščeni aktuarji preverjajo ustreznost celotnega pozavarovalnega programa in tako ugotavljajo ustreznost maksimalnih lastnih deležev pozavarovalnic po posameznih zavarovalnih vrstah.

Pri pozavarovalnicah največji delež v strukturi premije predstavlja zavarovalna vrsta zavarovanje požara in elementarnih nesreč s 43 odstotki celotne obračunane kosmate pozavarovalne premije (v letu 2012 44 odstotkov), sledi drugo škodno zavarovanje z 18 odstotki obračunane kosmate pozavarovalne premije (18 odstotkov v letu 2012) in zavarovanje kopenskih motornih vozil z 11 odstotki obračunane kosmate pozavarovalne premije (11 odstotkov v letu 2012).

Delež v retrocesijo oddane premije pri premoženjskih zavarovanjih se lahko giblje med 0 odstotki (npr. zavarovanja stroškov postopka) in 97 odstotki (npr. pri zavarovanju tirnih vozil). Delež premije, oddane v retrocesijo, je odvisen od kapacitet oziroma sposobnosti posamezne pozavarovalnice izravnavati rizike v okviru lastne izravnave, kar pomeni, da je pri majhnih pozavarovalnicah lahko pogosta retrocesija večjega deleža obračunane kosmate pozavarovalne premije (kot prej navedenih 97 odstotkov pri zavarovanju tirnih vozil) za velike rizike. Pri zneskih škod se delež, oddan v retrocesijo, v letu 2013 giblje med 0 in 95 odstotki pri premoženjskih zavarovanjih, pri življenjskih zavarovanjih pa je enak 58 odstotkom.

Tabela 5:
Primerjava kosmatih premij in odškodnin sprejetih cesij/retrocesij ter kosmatih zneskov premij in odškodnin, oddanih v retrocesijo, pozavarovalnic v letu 2013 po pomembnejših zavarovalnih vrstah (v mio EUR)

Zavarovalne vrste	Kosmate premije sprejetih cesij (1)	Kosmate premije sprejetih retrocesij (2)	Kosmate premije, oddane v retrocesijo (3)	Kosmate odškodnine sprejetih cesij * (4)	Kosmate odškodnine sprejetih retrocesij * (3)	Kosmate odškodnine, oddane v retrocesijo (4)
Nezgodna zavarovanja	7,6	2,5	0,3	3,2	2,3	0,1
Zavarovanje kopenskih motornih vozil	26,4	0,7	7,3	15,7	0,4	0,8
Zavarovanje prevoza blaga	3,6	1,9	1,6	0,7	1,6	0,0
Zavarovanje požara in elementarnih nesreč	67,6	34,5	31,2	34,3	28,5	14,8
Drugo škodno zavarovanja	27,1	15,1	11,5	14,1	9,4	5,0
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil	23,3	0,8	2,6	15,0	0,4	2,3
Splošno zavarovanje odgovornosti	8,0	1,1	2,6	6,4	0,2	4,4
Kreditno zavarovanje	3,1	0,0	1,6	1,6	0,0	0,9
Druga premoženjska zavarovanja	7,8	4,7	4,1	3,3	3,3	1,3
SKUPAJ	**174,5**	**61,3**	**62,8**	**94,3**	**46,1**	**29,6**
Prostovoljna zdravstvena zavarovanja	0,7	0,0	0,0	0,7	0,0	0,0
Življenjska zavarovanja	2,6	0,0	0,8	0,6	0,0	0,4
VSE SKUPAJ	**177,8**	**61,3**	**63,6**	**95,6**	**46,1**	**30,0**

* Ne vsebuje cenilnih stroškov.
Vir: Obrazca St – 24 in 28.

3.3. Zavarovalnice iz držav članic EU, ki v Sloveniji neposredno opravljajo zavarovalne posle, in primerjava z drugimi državami

Čeprav se slovenski zavarovalni trg v evropskem in svetovnem merilu uvršča med manjše, se število zavarovalnic, ki imajo sedež na območju držav članic Evropske unije (EU) oziroma Evropskega gospodarskega prostora (EEA) in lahko v Republiki Sloveniji neposredno opravljajo zavarovalne posle, iz leta v leto povečuje. Tako je bilo konec leta 2013 že 664 takih subjektov (632 v letu 2012). Od tega ima največ zavarovalnic sedež v Veliki Britaniji (163 zavarovalnic oziroma 24,5 odstotka vseh zavarovalnic iz držav EEA, ki lahko v Sloveniji neposredno opravljajo zavarovalne posle). Sledijo zavarovalnice s sedežem v Nemčiji (74 zavarovalnic), na Irskem (66 zavarovalnic), v Avstriji (48 zavarovalnic), v Franciji (47 zavarovalnic), na Nizozemskem (39 zavarovalnic), v Belgiji (37 zavarovalnic), v Luksemburgu (29 zavarovalnic), na Švedskem (24 zavarovalnic), v Italiji (21 zavarovalnic), v Španiji (18 zavarovalnic) in v Lihtenštajnu (16 zavarovalnic). Druge države EU oziroma EEA imajo manj kot po 15 zavarovalnic, ki v Sloveniji lahko neposredno opravljajo zavarovalne posle, in sicer so to še: Danska, Madžarska, Poljska, Finska, Češka, Litva, Bolgarija, Estonija, Gibraltar, Latvija, Slovaška, Grčija, Malta, Hrvaška, Romunija, Islandija in Norveška, medtem ko Ciper in Portugalska nimata registriranih zavarovalnic, ki bi v Sloveniji želele neposredno opravljati zavarovalne posle. Poleg teh v Sloveniji opravlja zavarovalne posle tudi šest podružnic zavarovalnic[2] iz držav članic EU.

Za leto 2013 podatki o skupni obračunani kosmati premiji za zavarovanja, ki so jih v Sloveniji v tem letu sklenile zavarovalnice iz držav EU oziroma EEA, ki v Sloveniji neposredno opravljajo zavarovalne posle, še niso znani. Celotna obračunana kosmata premija teh zavarovanj je v letu 2012 znašala 13,9 mio EUR (v letu 2011 19,7 mio EUR), obračunane škode pa so te zavarovalnice izkazale v višini 4,8 mio EUR (v letu 2011 pa 10,6 mio EUR). Največ premije so zbrale zavarovalnice iz Velike Britanije (33 odstotkov), Avstrije (26 odstotkov), sledijo zavarovalnice iz Irske, Nemčije, Francije, Belgije, Lihtenštajna, Italije, Luksemburga, Danske, Švedske, Malte, Nizozemske, Madžarske in Češke. Skupna obračunana kosmata premija, ki so jo v istem obdobju zbrale podružnice zavarovalnic iz držav EU, se je v primerjavi s predhodnim letom povečala za 27 odstotkov in znaša 31,0 mio EUR, medtem ko zneski obračunanih kosmatih škod od teh zavarovanj znašajo 6,3 mio EUR.

V letu 2013 je skupna obračunana kosmata premija zavarovanj, ki so jih naše zavarovalnice neposredno sklenile v državah članicah EU, znašala le 1,8 mio EUR, kar je za 0,1 mio EUR manj kot v primerjavi z letom 2012. Odvisne družbe slovenskih zavarovalnic so v letu 2013 na tujih trgih ustvarile 216,2 mio EUR obračunane kosmate premije.

Največ premije je bilo zbrane na Nizozemskem (36,6 odstotka), na Hrvaškem (22,8 odstotka), v Nemčiji (18,1 odstotka), v Avstriji (7,0 odstotka), na Portugalskem (6,0 odstotka), na Slovaškem (4,9 odstotka), sledijo Češka, Francija, Italija, Švedska, Romunija, Velika Britanija, Madžarska, Belgija in Poljska. Slovenske zavarovalnice v letu 2013 niso imele registriranih podružnic v državah EU oziroma EEA.

Slovenski zavarovalni trg se po razvitosti uvršča med srednje razvite evropske države, kar je razvidno iz primerjalnih podatkov držav članic EU[3]. Po deležu skupne zavarovalne premije v bruto domačem proizvodu je leta 2012 Slovenija zasedala 13. mesto med državami EU oziroma dosega 70,9 odstotka povprečja EU (67,8 odstotka v letu 2011) ter je pred Avstrijo, Španijo, Luksemburgom, Malto, Ciprom, Češko, Poljsko, Slovaško, Madžarsko, Grčijo, Bolgarijo in Romunijo, zaostaja pa za drugimi državami Evropske unije. Po velikosti zbrane premije na prebivalca zavzema nekoliko slabše 16. mesto med takratno sedemindvajseterico. S primerljivimi državami Slovenija še vedno dosega bistveno manjši delež življenjskih zavarovanj v celotni obračunani kosmati zavarovalni premiji, in sicer le 27,2 odstotka (v letu 2011 je bil ta delež prav tako 31,3 odstotka), medtem ko vse druge države, razen Romunije in Bolgarije, dosegajo večji delež, in sicer do polovice in več celotne obračunane kosmate premije posameznega trga. Delež premije življenjskih zavarovanj v celotni obračunani kosmati zavarovalni premiji se je do leta 2007 večal (leta 2000 je znesek premije življenjskih zavarovanj na prebivalca znašal 84,4 USD, leta 2007 pa 416,5 USD). V letu 2011 je premija življenjskih zavarovanj na prebivalca znašala 459,0 USD, v letu 2012 pa 339,5 USD. Razlog za majhen delež življenjskih zavarovanj v celotni zavarovalni premiji je po eni strani posledica velikega deleža socialnih zavarovanj in preslabega poznavanja produktov življenjskih zavarovanj, po drugi strani pa na strukturni

[2] To so podružnice zavarovalnic Wiener Städtische Versicherung AG, ERGO Versicherung AG, Porsche Versicherungs AG, ARAG SE, Österreichische Hagelversicherung VVaG in Allianz Hungaria Zrt.

[3] Zadnji razpoložljivi podatki se nanašajo na leto 2012.

delež življenjskih zavarovanj vplivata tudi finančna kriza, ki vpliva na slabšanje življenjskega standarda, in zmanjševanje kupne moči.

Tabela 6:
Zavarovalna dejavnost po posameznih državah v letu 2012

Država	Obračunana kosmata zavarovalna premija (v mio USD)	Delež obračunane kosmate zavarovalne premije v BDP (%)	Obračunana kosmata zavarovalna premija na prebivalca (v USD)	Delež obračunane kosmate premije življenjskih zavarovanj v obračunani kosmati premiji (%)
Avstrija (AT)	20.948	5,27	2.478,3	40,0
Belgija (BE)	41.111	8,12	3.574,7	64,6
Bolgarija (BG)	1.039	2,01	139,6	14,8
Ciper (CY)	1.021	4,45	1.178,7	43,2
Češka (CZ)	7.846	3,72	746,7	46,9
Danska (DK)	31.544	9,45	5.304,1	65,9
Finska (FI)	25.841	10,35	4.770,7	80,9
Francija (FR)	242.459	8,92	3.543,5	61,6
Grčija (GR)	5.873	2,36	520,3	42,2
Irska (IE)	50.855	8,49	4.011,3	83,8
Italija (IT)	144.218	6,73	2.221,5	64,7
Lihtenštajn (LI)	4.373	-	-	80,5
Luksemburg (LU)	29.263	4,72	5.079,4	88,7
Madžarska (HU)	3.298	2,44	331,5	53,8
Malta (MT)	2.958	4,75	990,3	46,2
Nemčija (DE)	231.908	6,74	2.804,6	45,9
Nizozemska (NL)	100.342	12,99	5.984,9	29,2
Poljska (PL)	19.038	3,82	493,8	51,1
Portugalska (PT)	13.556	6,33	1.278,9	62,0
Romunija (RO)	2.287	1,44	107,2	20,8
Slovaška (SK)	2.600	2,70	480,2	46,7
Slovenija (SI)	**2.573**	**5,46**	**1.247,7**	**27,2**
Španija (ES)	71.991	5,33	1.556,9	46,9
Švedska (SE)	37.079	7,06	3.895,6	73,6
Velika Britanija (UK)	311.418	11,27	4.350,2	66,1
EU 27	1.402.293	7,70	2.533,4	58,6

Vir: Sigma 3/2013.
* V tabeli so vključene vse države EU, razen Litve in Estonije.
Podatek EU 27 vključuje tudi navedeni državi.

Slika 4:
Primerjava deležev celotne zavarovalne premije v BDP v nekaterih državah EU v letu 2012 (v %)

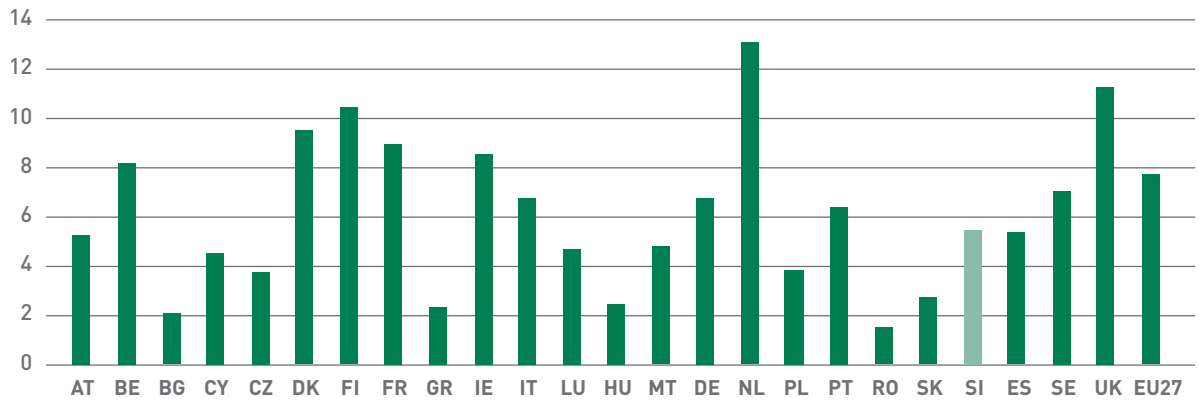

Vir: Sigma 3/2013.

3.4. Izidi poslovanja zavarovalnic in pozavarovalnic

V analizi računovodskih izkazov za leto 2012 so vključeni revidirani računovodski izkazi in za leto 2013 nerevidirani računovodski izkazi. Analiza računovodskih izkazov je v tem poglavju pripravljena ločeno za zavarovalnice in pozavarovalnici. Zavarovalnice in pozavarovalnici so izkaze pripravile v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja in predpisi Agencije (Sklep o letnem poročilu in trimesečnih računovodskih izkazih zavarovalnic – SKL 2009, Sklep o kontnem okviru za zavarovalnice – SKL 2007, Sklep o podrobnejšem načinu vrednotenja knjigovodskih postavk in sestavljanju računovodskih izkazov).

3.4.1. Izidi poslovanja zavarovalnic

Izkaz poslovnega izida zavarovalnic prikazuje prihodke, odhodke in poslovni izid poslovnega leta. Zavarovalno-tehnični del izida poslovanja se sestavlja ločeno za premoženjska zavarovanja, razen zdravstvenih zavarovanj, za življenjska zavarovanja ter za zdravstvena zavarovanja in dopolnilna zdravstvena zavarovanja.

Tabela 7:
Zbirni izkaz poslovnega izida zavarovalnic za leti 2012 in 2013 (v mio EUR)

	D. IZRAČUN ČISTEGA IZIDA ZAVAROVALNIC	Leto 2012	Leto 2013
I.	Izid iz premoženjskih, razen zdravstvenih zavarovanj (A.X)	131,3	99,1
II.	Izid iz življenjskih zavarovanj (B.XIII)	34,5	26,0
III.	Izid iz zdravstvenih zavarovanj (C.XIII)	12,8	16,2
IV.	Prihodki naložb	85,3	87,5
V.	Razporejen donos naložb, prenesen iz izkaza izida iz življenjskih zavarovanj (B.XII)	-0,4	0,8
VI.	Razporejen donos naložb, prenesen iz izkaza izida iz zdravstvenih zavarovanj (C.X)	1,7	3,1
VII.	Odhodki naložb	77,3	87,1
VIII.	Razporejen donos naložb, prenesen v izkaz izida iz premoženjskih zavarovanj, razen zdravstvenih zavarovanj (A.II)	35,7	22,9
IX.	Drugi prihodki iz zavarovanj	11,4	7,6
X.	Drugi odhodki iz zavarovanj	20,4	11,8
XI.	Drugi prihodki	2,9	4,6
XII.	Drugi odhodki	0,9	2,1
XIII.	Poslovni izid obračunskega obdobja pred obdavčitvijo (I + II + III + IV + V + VI - VII - VIII + IX - X + XI - XII)	145,2	121,0
XIV.	Davek iz dobička	20,9	8,9
XV.	Odloženi davki	-7,0	-10,3
XVI.	**ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA (I + II + III + IV + V + VI - VII - VIII + IX - X + XI - XII - XIV ± XV)**	**117,3**	**101,8**

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2012 in nerevidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2013.

Leto 2013 je bilo za zavarovalnice, merjeno s čistim poslovnim izidom, uspešno. Zavarovalnice so v poslovnem letu 2013 izkazale za 101,8 mio EUR čistega poslovnega izida, kar je za 15,5 mio EUR ali za 13,2 odstotka manj kot v letu 2012. Ena zavarovalnica je v letu 2013 izkazala negativni čisti poslovni izid, druge zavarovalnice pa so poslovale pozitivno.

Zavarovalnice so v obravnavanem obdobju dosegle pozitiven zavarovalno-tehnični rezultat v vseh segmentih poslovanja. Pri premoženjskih zavarovanjih, razen zdravstvenih, so dosegle izid v višini 99,1 mio EUR, kar je za 32,2 mio EUR ali 24,5 odstotka manj kot v letu 2012, pri življenjskih zavarovanjih so dosegle izid v višini 26 mio EUR, kar je za 8,5 mio EUR ali 24,6 odstotka manj kot v letu 2012, pri zdravstvenih zavarovanjih pa je izid dosegel znesek 16,2 mio EUR, kar je za 3,4 mio EUR ali 26,6 odstotka več kot v letu 2012.

Zavarovalnice so v poslovnem letu 2013 dosegle poslovni izid pred obdavčitvijo v višini 121,0 mio EUR, kar je za 24,2 mio EUR ali 16,7 odstotka manj kot v poslovnem letu 2012. Vse zavarovalnice so v letu 2013 obračunale za 8,9 mio EUR davka od dobička pravnih oseb. V letu 2013 so zavarovalnice zmanjšale odložene terjatve za davek iz začasno nepriznanih popravkov naložb za 10,3 mio EUR.

Tabela 8:
Zbirni izračun vseobsegajočega donosa zavarovalnic za leti 2012 in 2013 (v mio EUR)

	E. IZRAČUN VSEOBSEGAJOČEGA DONOSA ZAVAROVALNIC	Leto 2012	Leto 2013
I.	Čisti dobiček/izguba poslovnega leta po obdavčitvi	117,3	101,8
II.	Drugi vseobsegajoči donos po obdavčitvi	85,4	-4,3
III.	Celotni vseobsegajoči donos (I + II)	202,7	97,5

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2012 in nerevidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2013.

V izkazu celotnega vseobsegajočega donosa zavarovalnice izkazujejo vse sestavine izkaza poslovnega izida ter tiste postavke prihodkov in odhodkov, ki niso pripoznane v poslovnem izidu, vplivajo pa na spremembo lastniškega kapitala v obračunskem obdobju. V letu 2013 je bil drugi vseobsegajoči donos po obdavčitvi negativen, kar je rezultiralo v minimalnem celotnem vseobsegajočem donosu, ki je bil za več kot polovico manjši kot v letu 2012. To zadnje je bilo predvsem posledica negativnih prevrednotovalnih popravkov, ki se izkazujejo na postavki izguba iz ponovne izmere finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo, ki so jih zavarovalnice v letu 2013 izkazale v višini 4,2 mio EUR, medtem ko so v poslovnem letu 2012, ko so bila gibanja na finančnih trgih pozitivna, zavarovalnice pri izračunu vseobsegajočega donosa evidentirale za 101,9 mio EUR čistih dobičkov iz ponovne izmere finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo. Pri celotnem vseobsegajočem donosu so upoštevale tudi odložene obveznosti za davek iz tega naslova, ki znašajo 0,7 mio EUR (16,5 mio EUR v letu 2012).

Tabela 9:
Zbirni izkaz izida iz premoženjskih zavarovanj, razen zdravstvenih, zavarovalnic za leti 2012 in 2013 (v mio EUR)

	A. IZKAZ IZIDA IZ PREMOŽENJSKIH ZAVAROVANJ, RAZEN ZDRAVSTVENIH	Leto 2012	Leto 2013
I.	Čisti prihodki od zavarovalnih premij	777,8	733,5
II.	Razporejen donos naložb, prenesen iz izkaza čistega izida zavarovalnic	35,7	22,9
III.	Drugi čisti zavarovalni prihodki	7,7	13,6
IV.	Čisti odhodki za škode	437,7	423,5
V.	Sprememba drugih čistih zavarovalno-tehničnih rezervacij (+/-)	-0,9	-0,5
VI.	Čisti odhodki za bonuse in popuste	9,2	6,4
VII.	Čisti obratovalni stroški	214,2	211,0
VIII.	Drugi čisti zavarovalni odhodki	27,9	29,5
IX.	**Izid iz premoženjskih zavarovanj, razen zdravstvenih (I + II + III - IV ± V - VI - VII - VIII)**	**131,3**	**99,1**

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2012 in nerevidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2013.

Zavarovalnice so v izkazu izida iz premoženjskih zavarovanj, razen zdravstvenih, za leto 2013 izkazale pozitivni izid v višini 99,1 mio EUR (131,3 mio EUR v poslovnem letu 2012). V letu 2013 so zavarovalnice v segmentu premoženjskih zavarovanj, razen zdravstvenih, izkazale za 733,5 mio EUR čistih prihodkov od zavarovalnih premij, kar je kar za 44,3 mio EUR ali za 5,7 odstotka manj kot v letu 2012. Znižanje na postavki čisti prihodki od zavarovalnih premij primarno sledi znižanju obračunane kosmate premije, ki se je znižala za 49,1 mio EUR, kar je predvsem posledica znižanja obračunane kosmate zavarovalne premije v treh najpomembnejših zavarovalnih vrstah premoženjskih zavarovanj, in sicer v zavarovalnih vrstah zavarovanje kopenskih motornih vozil, drugo škodno zavarovanje in zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil, ki v letu 2013 skupaj obsegajo 62,4-odstotni delež v strukturi obračunane kosmate premije premoženjskih zavarovanj. Znižanju čistih prihodkov od zavarovalnih premij je sledilo znižanje čistih odhodkov za škode, delno zaradi manjše izpostavljenosti (padec premij, ki ni posledica konkurenčnega zniževanja premijskih prihodkov), delno pa tudi zaradi škodnega dogajanja v letu 2013. Obračunani kosmati zneski škod so se v letu 2013 v primerjavi z letom 2012 povečali za 1,5 mio EUR in znašajo 571,8 mio EUR. Zavarovalnice so bile nekoliko manj uspešne pri uveljavljanju regresnih zahtevkov, in sicer so prihodke iz uveljavljenih kosmatih regresnih terjatev znižale s 34,3 mio EUR v letu 2012 na 32,4 mio EUR v letu 2013. Kosmate škodne rezervacije so se znižale, in sicer za 25,1 mio EUR, v manjši meri pa so se povečale škodne rezervacije za pozavarovalni del, in sicer v skupni višini 4,7 mio EUR.

Zavarovalnice so v letu 2013 pri premoženjskih zavarovanjih, razen zdravstvenih, znižale čiste obratovalne stroške v primerjavi z letom 2012, in sicer za 3,2 mio EUR. Čisti obratovalni stroški so v tem segmentu poslovanja v letu 2013 znašali 211,0 mio EUR. Na znižanje čistih obratovalnih stroškov so vplivali prihodki

od pozavarovalnih provizij, ki zmanjšujejo obratovalne stroške zavarovalnic, in sicer so ti v letu 2013 znašali 44,9 mio EUR (enako kot v letu 2012). Največji prispevek k izboljšanemu rezultatu segmenta premoženjskih zavarovanj, razen zdravstvenih, imajo drugi čisti zavarovalni prihodki, ki o v letu 2013 znašali 13,6 mio EUR, kar je za 5,9 mio EUR ali 76,6 odstotka več kot v letu 2012.

Tabela 10:
Zbirni izkaz izida iz življenjskih zavarovanj zavarovalnic za leti 2012 in 2013 (v mio EUR)

	B. IZKAZ IZIDA IZ ŽIVLJENJSKIH ZAVAROVANJ	Leto 2012	Leto 2013
I.	Čisti prihodki od zavarovalnih premij	471,6	458,6
II.	Prihodki naložb	136,7	143,8
III.	Čisti neiztrženi dobički naložb življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje	97,5	93,1
IV.	Drugi čisti prihodki od zavarovanja	38,4	37,8
V.	Čisti odhodki za škode	296,5	326,0
VI.	Sprememba drugih čistih zavarovalno-tehničnih rezervacij (+/-)	-188,8	-90,4
VII.	Čisti odhodki za bonuse in popuste	0,0	0,0
VIII.	Čisti obratovalni stroški	116,6	113,7
IX.	Odhodki naložb	56,1	75,4
X.	Čiste neiztržene izgube naložb življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje	24,7	63,3
XI.	Drugi čisti zavarovalni odhodki	27,4	37,9
XII.	Razporejeni donos naložb, prenesen v izkaz čistega izida zavarovalnic	-0,4	0,8
XIII.	**Izid iz življenjskih zavarovanj (I+ II + III + IV - V ± VI - VII - VIII - IX - X - XI - XII)**	**34,5**	**26,0**

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2012
in nerevidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2013.

Zavarovalnice so v izkazu izida iz življenjskih zavarovanj za leto 2013 izkazale pozitivni izid v višini 26 mio EUR (34,5 mio EUR v poslovnem letu 2012). Čisti prihodki od zavarovalnih premij življenjskih zavarovanj so se v letu 2013 v primerjavi z letom 2012 znižali, in sicer za 2,8 odstotne točke ali 13 mio EUR. Čisti odhodki za škode so v letu 2013 znašali 326 mio EUR, kar je za 29,5 mio EUR ali 9,9 odstotka več kot v letu 2012, ko so čisti odhodki za škode znašali 296,5 mio EUR. Obračunani kosmati zneski škod so v letu 2013 znašali 330,4 mio EUR, kar je za 31,4 mio EUR več kot v letu 2012. Med kosmatimi zneski škod so izplačila za doživetja, smrt ter odkupne vrednosti iz naslova zavarovalnih polic življenjskih in pokojninskih zavarovanj, ki jih sklepajo zavarovalnice. Čisti obratovalni stroški življenjskih zavarovanj so v letu 2013 znašali 113,7 mio EUR in so se v primerjavi z letom 2012 zmanjšali za 2,9 mio EUR. Največji pozitivni prispevek k povečanemu izidu iz naslova življenjskih zavarovanj ima postavka prihodki od naložb. Ti so v letu 2013 znašali 143,8 mio EUR, kar je za 7,1 mio EUR več kot v letu 2012. Nižje kot pred letom so izkazane spremembe drugih zavarovalno-tehničnih rezervacij, in sicer za 98,4 mio EUR. Čiste neiztržene izgube naložb življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje, so dosegle 63,3 mio EUR, kar je za 38,6 mio EUR več kot v primerjalnem letu. Odhodki od naložb so se v primerjavi z letom 2012 zvišali, in sicer za 19,3 mio EUR, in so v letu 2013 znašali 75,4 mio EUR.

Tabela 11:
Zbirni izkaz izida iz zdravstvenih zavarovanj zavarovalnic za leti 2012 in 2013 (v mio EUR)

	C. IZKAZ IZIDA IZ ZDRAVSTVENIH ZAVAROVANJ	Leto 2012	Leto 2013
I.	Čisti prihodki od zavarovalnih premij	462,5	482,3
II.	Prihodki naložb	7,4	7,6
III.	Drugi čisti prihodki od zavarovanja	0,2	0,0
IV.	Čisti odhodki za škode	405,1	419,0
V.	Sprememba drugih čistih zavarovalno-tehničnih rezervacij (+/-)	-0,1	0,1
VI.	Čisti odhodki za bonuse in popuste	0,0	0,0
VII.	Čisti obratovalni stroški	45,0	45,4
VIII.	Odhodki naložb	3,1	2,3
IX.	Drugi čisti zavarovalni odhodki	2,3	4,0
X.	Razporejeni donos naložb, prenesen v izkaz čistega izida zavarovalnic (-)	1,7	3,1
XI.	**Izid iz zdravstvenih zavarovanj (I + II + III – IV ± V - VI -VII - VIII - IX - X) pred razporeditvijo polovice pozitivnega izida iz dopolnilnega zavarovanja**	**12,8**	**16,2**

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2012
in nerevidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2013.

V letu 2013 so zavarovalnice izkazale boljši izid iz zdravstvenih zavarovanj. Izid je konec leta 2013 znašal 16,2 mio EUR, kar pomeni v primerjavi z letom 2012 povečanje za 3,4 mio EUR. Zavarovalnice so v tem segmentu poslovanja dosegle pomembno povečanje na postavki čisti prihodki od zavarovalnih premij, in sicer so se te v primerjavi z letom 2012 povečale za 19,8 mio EUR, na 482,3 mio EUR. V letu 2013 so se povečali tudi čisti odhodki za škode, in sicer so v letu 2013 znašali 419 mio EUR, kar je za 13,9 mio EUR več kot v letu 2012. Povečanje čistih odhodkov za škode je za 5,9 mio EUR nižje od povečanja čistih prihodkov od zavarovalnih premij, kar je imelo pozitiven učinek na izid iz naslova zdravstvenih zavarovanj. Nekoliko je na izboljšani rezultat vplival tudi rezultat iz naložb. Prihodki iz naložb so v letu 2013 dosegli raven 7,6 mio EUR, kar je skoraj v višini prihodkov iz naložb v letu 2012, ko so ti znašali 7,4 mio EUR. Znižala pa se je postavka odhodki naložb, in sicer so v letu 2013 odhodki naložb znašali 2,3 mio EUR, kar je za 0,8 mio EUR manj kot v letu 2012.

Tabela 12:
Zbirni izkaz izida iz dopolnilnih zdravstvenih zavarovanj zavarovalnic za leti 2012 in 2013 (v mio EUR)

	Ca. IZKAZ IZIDA IZ DOPOLNILNIH ZAVAROVANJ	Leto 2012	Leto 2013
I.	Čisti prihodki od zavarovalnih premij	456,4	476,0
II.	Prihodki naložb	6,6	6,5
III.	Drugi čisti prihodki od zavarovanja	0,2	0,0
IV.	Čisti odhodki za škode	403,4	417,0
V.	Sprememba ostalih čistih zavarovalno-tehničnih rezervacij (+/-)	-0,1	0,1
VI.	Čisti odhodki za bonuse in popuste	0,0	0,0
VII.	Čisti obratovalni stroški	43,0	43,0
VIII.	Odhodki naložb	3,0	2,1
IX.	Drugi čisti zavarovalni odhodki	2,0	3,7
X.	Razporejeni donos naložb, prenesen v izkaz čistega izida zavarovalnic (-)	1,1	2,4
XI.	**Izid iz dopolnilnih zavarovanj (I + II + III – IV ± V - VI - VII - VIII - IX -X)**	**10,6**	**14,4**

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2012
in nerevidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2013.

Dopolnilna zdravstvena zavarovanja so prostovoljna zdravstvena zavarovanja, ki krijejo razliko ali del razlike med celotnimi stroški zdravstvenih storitev in stroški teh storitev, ki jih krije obvezno zdravstveno zavarovanje po zakonu, ki ureja obvezna zdravstvena zavarovanja. Sklep o letnem poročilu in trimesečnih računovodskih izkazih zavarovalnic – SKL 2009 (Uradni list RS, št. 47/09, 57/09 - popr., 99/10, 47/11, 62/13 in 79/13) zavarovalnicam, ki opravljajo posle navedenih zavarovanj, nalaga, da sestavljajo še izkaz poslovnega izida in bilanco stanja iz dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja. Zavarovalnice so za ta del poslovanja v zavarovalni vrsti zdravstvenih zavarovanj dolžne izdelati poseben izkaz izida, ki je sicer sestavni del izkaza izida iz zdravstvenih zavarovanj. Na slovenskem zavarovalniškem trgu delujejo tri zavarovalnice, ki so v okviru dopolnilnih zdravstvenih zavarovanj za leto 2013 izkazale pozitivni izid v višini 14,4 mio EUR. Čisti prihodki od zavarovalnih premij iz naslova dopolnilnih zdravstvenih zavarovanj so v letu 2013 znašali 476 mio EUR, kar obsega 98,7 odstotka čistih prihodkov od zavarovalnih premij v zavarovalni vrsti zdravstvenih zavarovanj. Iz tabele 12 izhaja, da so dopolnilna zdravstvena zavarovanja k izidu zdravstvenih zavarovanj doprinesla 14,4 mio EUR oziroma 88,9 odstotka izida.

3.4.2. Izidi poslovanja pozavarovalnic

Podobno kot v predhodnem letu je bilo tudi v letu 2013 slovenskemu zavarovalniškemu trgu prizaneseno z velikimi naravnimi nesrečami, večjih premoženjskih škod ni bilo, prav tako ostajajo zadovoljivi rezultati avtomobilske odgovornosti. Tudi na mednarodnih zavarovalnih trgih je bilo škodno leto 2013 ugodnejše od leta 2012, saj so zavarovane škode v letu 2013 predstavljale le dobro polovico zneska zavarovanih škod v predhodnem letu. Kljub ugodnemu škodnemu dogajanju na domačem in globalnih trgih je zavarovalno-tehnični izid obeh pozavarovalnic v primerjavi z letom 2012 slabši. Pozavarovalnici sta za leto 2013 izkazali zavarovalno-tehnični izid v višini 9,8 mio EUR, kar je za 36,4 odstotka manj kot v predhodnem letu. Čisti prihodki od zavarovalnih premij so se zmanjšali za 7,8 odstotka, pri čemer sta pozavarovalnici povišali zbrano premijo v Sloveniji, medtem ko se je pozavarovalna premija, zbrana v tujini, znižala. Kljub nižje izkazanemu zavarovalno-tehničnemu izidu sta pozavarovalnici ob koncu leta 2013 dosegli višji čisti poslovni izid, ki je znašal 21,4 mio EUR (v letu 2012 15,4 mio EUR), kar je za 39 odstotka več kot v letu 2012. Izboljšanje je

predvsem posledica znižanja čistih odhodkov za škode, ki so se znižali za 12,6 odstotka, in čistih obratovalnih stroškov, ki so se znižali za 5,8 odstotka, ter povečanje prihodkov naložb za 47,2 odstotka.

Prav tako kot pri zavarovalnicah se je tudi pri pozavarovalnicah celotni vseobsegajoči donos v letu 2013 zmanjšal, in sicer sta ga pozavarovalnici izkazali v skupni višini 23,7 mio EUR, kar je 11,6 odstotka manj kot v letu 2012. Na izid celotnega vseobsegajočega donosa je kljub večjemu čistem dobičku poslovnega leta, ki je znašal 21,4 mio EUR (v letu 2012 15,4 mio EUR), vplival predvsem drugi vseobsegajoči donos po obdavčitvi, ki je znašal 2,3 mio EUR (v letu 2012 precej večji, in sicer je znašal 11,4 mio EUR), kar je posledica izgub in ponovne izmere finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo.

Tabela 13:
Zbirni izkaz poslovnega izida in vseobsegajočega donosa pozavarovalnic za leti 2012 in 2013 (v mio EUR)

	A. IZKAZ IZIDA IZ DRUGIH ZAVAROVANJ (RAZEN ŽIVLJENJSKIH IN ZDRAVSTVENIH ZAVAROVANJ)	Leto 2012	Leto 2013
I.	Čisti prihodki od zavarovalnih premij	197,3	181,9
II.	Razporejeni donos naložb, prenesen iz izkaza čistega izida pozavarovalnic	7,8	-2,4
IV.	Čisti odhodki za škode	132,0	115,4
V.	Sprememba drugih čistih zavarovalno-tehničnih rezervacij (+/-)	0,0	0,2
VII.	Čisti obratovalni stroški	57,3	54,0
VIII.	Drugi čisti zavarovalni odhodki	0,4	0,5
IX.	Izid iz premoženjskih, razen zdravstvenih zavarovanj (I + II - IV ± V - VII - VIII)	15,4	9,8
	D. IZRAČUN ČISTEGA IZIDA POZAVAROVALNIC		
I.	Izid iz premoženjskih zavarovanj, razen zdravstvenih (A.IX)	15,4	9,8
IV.	Prihodki naložb	21,8	32,1
VII.	Odhodki naložb	10,9	20,3
VIII.	Razporejen donos naložb, prenesen v izkaz izida premoženjskih zavarovanj, razen zdravstvenih (A.II)	7,8	-2,4
IX.	Drugi prihodki iz zavarovanj	2,3	1,5
X.	Drugi odhodki iz zavarovanj	2,4	2,3
XI.	Drugi prihodki	0,1	0,1
XII.	Drugi odhodki	0,0	0,1
XIII.	Poslovni izid obračunskega obdobja pred obdavčitvijo (I + II + III + IV + V + VI - VII - VIII + IX - X + XI - XII)	18,5	23,2
XIV.	Davek iz dobička	2,6	2,2
XV.	Odloženi davki	-0,5	0,4
XVI.	ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA (I + IV - VII - VIII + IX - X + XI - XII - XIV ± XV)	15,4	21,4
	E. IZRAČUN VSEOBSEGAJOČEGA DONOSA POZAVAROVALNIC		
I.	Čisti dobiček/izguba poslovnega leta po obdavčitvi	15,4	21,4
II.	Drugi vseobsegajoči donos po obdavčitvi	11,4	2,3
III.	Celotni vseobsegajoči donos (I + II)	26,8	23,7

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida pozavarovalnic za leto 2012 in nerevidirani izkazi poslovnega izida pozavarovalnic za leto 2013.

3.5. Bilance stanja

3.5.1. Bilance stanja zavarovalnic

V analizi podatkov po stanju 31. decembra 2012 so zajeti revidirani računovodski izkazi, po stanju 31. decembra 2013 pa računovodski izkazi vseh zavarovalnic še niso revidirani. Podatki v zbirni bilanci stanja zavarovalnic 31. decembra 2013 in 31. decembra 2012 obsegajo premoženjska zavarovanja, življenjska zavarovanja in skupaj vsa zavarovanja. Zavarovalnice so pri izdelavi bilance stanja dolžne upoštevati določila Mednarodnih standardov računovodskega poročanja in predpisov Agencije. V skladu s Sklepom o letnem poročilu in trimesečnih računovodskih izkazih zavarovalnic – SKL 2009 so bile zavarovalnice dolžne sestaviti bilanco stanja ločeno za premoženjska zavarovanja (zajemajo tudi zdravstvena zavarovanja), življenjska zavarovanja in dopolnilna zdravstvena zavarovanja.

Tabela 14:
Bilanca stanja zavarovalnic na dan 31. 12. 2012 in 31. 12. 2013 (v mio EUR)

		Življenjska zavarovanja		Premoženjska zavarovanja		Skupna bilanca stanja		
		Leto 2012	Leto 2013	Leto 2012	Leto 2013	Leto 2012	Leto 2013	Indeks 13/12
	SREDSTVA	**3.587,1**	**3.693,5**	**2.503,6**	**2.484,2**	**6.090,7**	**6.177,7**	**101,4**
A	Neopredmetena dolgoročna sredstva	14,3	9,5	61,6	60,0	75,9	69,5	91,6
B	Naložbe v zemljišča in zgradbe ter finančne naložbe	2.528,6	2.541,3	2.015,0	2.018,5	4.543,6	4.559,8	100,4
	- od tega druge finančne naložbe	2.188,7	2.221,3	1.396,0	1.429,8	3.584,7	3.651,10	101,9
C	Naložbe v korist življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje	961,1	1.030,0	0,0	0,0	961,1	1.030,0	107,2
D	Terjatve, od tega:	30,6	69,4	343,3	345,9	373,9	415,3	111,1
	- terjatve iz neposrednih zavarovalnih poslov	4,4	9,4	184,0	161,1	188,4	170,5	90,5
	- terjatve iz sozavarovanja in pozavarovanja	0,9	0,7	40,6	66,5	41,5	67,2	161,9
E	Razna sredstva	41,9	35,1	60,7	36,0	102,6	71,1	69,3
F	Kratkoročne aktivne časovne razmejitve	10,6	8,2	22,7	23,5	33,3	31,7	95,2
G	Nekratkoročna sredstva v posesti za prodajo in ustavljeno poslovanje	0,0	0,0	0,3	0,3	0,3	0,3	100,0
	OBVEZNOSTI	**3.587,1**	**3.693,5**	**2.503,6**	**2.484,2**	**6.090,7**	**6.177,7**	**101,4**
A	Kapital, od tega:	439,8	422,9	736,7	736,5	1.176,5	1.159,4	98,5
	- vpoklicani kapital	261,1	249,4	207,3	207,9	468,4	457,3	97,6
B	Podrejene obveznosti	13,7	12,0	33,6	26,5	47,3	38,5	81,4
C	Kosmate zavarovalno-tehnične rezervacije in odloženi prihodki od premij	1.808,6	1.856,5	1.486,5	1.440,4	3.295,1	3.296,9	100,1
D	Kosmate zavarovalno-tehnične rezervacije v korist življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje	958,1	1.019,1	0,0	0,0	958,1	1.019,1	106,4
E	Rezervacije za druge nevarnosti in stroške	6,5	15,4	18,7	18,5	25,2	33,9	134,5
F	Obveznosti za finančne naložbe pozavarovateljev iz naslova pozavarovalnih pogodb pri cedentih	41,2	43,0	0,1	0,1	41,3	43,1	104,4
G	Druge obveznosti, od tega:	309,1	313,6	205,9	238,2	515,0	551,8	107,1
	- obveznosti iz neposrednih zavarovalnih poslov	19,7	26,8	39,9	41,4	59,6	68,2	114,4
	- obveznosti iz sozavarovanja in pozavarovanja	1,4	1,4	84,3	119,4	85,7	120,8	141,0
H	Pasivne časovne razmejitve	10,1	11,0	22,1	24,0	32,2	35,0	108,7
I	Nekratkoročne obveznosti, vezane na nekratkoročna sredstva v posesti za prodajo in ustavljeno poslovanje	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-

Vir: Revidirane bilance stanja zavarovalnic na dan 31. 12. 2012 in nerevidirane bilance stanja zavarovalnic na dan 31. 12. 2013.

Bilančna vsota zavarovalnic se je v letu 2013 v primerjavi s predhodnim letom povečala za 87 mio EUR oziroma za 1,4 odstotka in tako dosegla 6.177,7 mio EUR.

Na strani sredstev so k prirastu največ prinesle naložbe zavarovalnic, ki so konec leta 2013 dosegale 90,5 odstotka vseh sredstev, in sicer so se v letu 2013 v primerjavi z letom 2012 povečale za 85,1 mio EUR. Ker ni bilo pomembnejšega prirasta sredstev od premijskih prihodkov in pomembnejših gibanj na postavki osnovnega kapitala, povečanje večinoma izhaja iz donosnosti naložbenega portfelja. Naložbe v zemljišča in zgradbe ter finančne naložbe, ki pripadajo sredstvom premoženjskih zavarovanj, so se povečale z 2.015,0 mio EUR konec leta 2012 na 2.018,5 mio EUR po stanju na dan 31. decembra 2013 ali za 0,2 odstotka. Naložbe v zemljišča in zgradbe ter finančne naložbe, ki pripadajo sredstvom življenjskih zavarovanj, so se povečale z 2.528,6 mio EUR konec leta 2012 na 2.541,3 mio EUR po stanju 31. decembra 2013 ali za 0,5 odstotka. Prav tako so se povečale naložbe v korist življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje, in sicer z 961,1 mio EUR konec leta 2012 na 1.030,0 mio EUR po stanju 31. decembra 2013 ali za 7,2 odstotka.

Največji delež naložb v zemljišča in zgradbe ter finančne naložbe predstavljajo naložbe v dolžniške vrednostne papirje in druge vrednostne papirje s stalnim donosom, in sicer je bilo 31. decembra 2013 teh naložb za 2.746,4 mio EUR, kar pomeni 60,2-odstotni delež v strukturi naložb v zemljišča in zgradbe ter finančne naložbe. Finančne naložbe v družbah v skupini in v pridruženih družbah obsegajo 5,7 odstotka vseh naložb, kar na dan 31. decembra 2013 znaša 259,9 mio EUR, med pomembnejšimi postavkami so še naložbe v zemljišča in zgradbe, ki so 31. decembra 2013 znašale 164,3 mio EUR ali 3,6 odstotka vseh naložb v zemljišča in zgradbe ter finančne naložbe. Naložbe so podrobneje opisane v posebnem poglavju tega poročila.

Iz tabele 14 je razvidno pomembno povečanje postavke terjatve, in sicer so se terjatve, ki konec leta 2013 obsegajo le 6,7 odstotka vseh sredstev zavarovalnic, v primerjavi z letom 2012 povečale za 41,4 mio EUR. Medtem ko so se povečale terjatve iz sozavarovanja in pozavarovanja, in sicer za 61,9 odstotka, in znašajo 67,2 mio EUR, so se terjatve iz neposrednih zavarovalnih poslov zmanjšale za 9,5 odstotka in znašajo 170,5 mio EUR.

Na 31. decembra 2013, na strani obveznosti do virov sredstev največji delež predstavljajo postavka kosmate zavarovalno-tehnične rezervacije in odloženi prihodki od premij, in sicer 53,4 odstotka vseh obveznosti do virov sredstev oziroma 3.296,9 mio EUR. Kosmate zavarovalno-tehnične rezervacije in odloženi prihodki od premij so se v primerjavi z 31. decembra 2012 minimalno povečali, in sicer za 1,8 mio EUR, strukturni delež med obveznostmi do virov sredstev pa se je konec leta 2013 zmanjšal za 0,7 odstotne točke. Pomembno so se povečale tudi kosmate zavarovalno-tehnične rezervacije v korist življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje, in sicer 31. decembra 2013 obsegajo 16,5 odstotka vseh obveznosti do virov sredstev (v letu 2012 15,7 odstotka) v znesku 1.019,1 mio EUR, kar pomeni v primerjavi s stanjem 31. decembra 2012 (958,1 mio EUR) povečanje za 6,4 odstotka ali za 61,0 mio EUR.

Druga najpomembnejša postavka med obveznostmi do virov sredstev je postavka kapital, ki ga je bilo 31. decembra 2013 v zavarovalnicah 1.159,4 mio EUR in je obsegal 18,8 odstotka vseh obveznosti do virov sredstev. Kapital se je v primerjavi s stanjem 31. decembra 2012 zmanjšal za 17,1 mio EUR, njegov strukturni delež med obveznostmi do virov sredstev pa se je zmanjšal z 19,3 odstotka, torej za 0,5 odstotne točke. Največji del zmanjšanja kapitala izhaja iz zmanjšanja zadržanega čistega poslovnega izida, in sicer za 17,9 mio EUR, ter iz zmanjšanja presežka iz prevrednotenja za 12,1 mio EUR. Prav tako se je zmanjšal vpoklicani kapital, in sicer za oba segmenta poslovanja skupaj za 11,1 mio EUR, kar pomeni, da v letu 2013 na zavarovalniškem trgu ni bilo pomembnih povečanj ali potreb po povečanju vpoklicanega kapitala zavarovalnic.

Primerjava bilančnih vsot ter posameznih postavk bilance stanja zavarovalnic za zavarovalno skupino življenjskih in za zavarovalno skupino premoženjskih zavarovanj z bilančno vsoto vseh zavarovanj pa prikaže nekatere razlike med obema skupinama.

Bilančna vsota življenjskih zavarovanj je konec leta 2013 znašala 3.693,5 mio EUR in je bila v primerjavi s predhodnim letom večja za 3 odstotke, tako 31. decembra 2013 predstavlja 59,8 odstotka celotne bilančne vsote slovenskih zavarovalnic. Bilančna vsota premoženjskih zavarovanj je konec leta 2013 znašala 2.484,2 mio EUR in 31. decembra 2013 predstavlja 40,2 odstotka celotne bilančne vsote zavarovalnic.

Na strani sredstev je razvidnih nekaj strukturnih razlik med obema bilancama stanja. Pomemben del strukturnih razlik izhaja iz same narave poslovanja posameznega segmenta. Tako je na primer med sredstvi življenjskega dela bilance stanja več naložb (ob upoštevanju naložb v zemljišča in zgradbe in finančne

naložbe ter tudi naložb v korist življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje), saj naložbe v segmentu življenjskih zavarovanj obsegajo kar 96,7 odstotka vseh sredstev tega segmenta, medtem ko naložbe med sredstvi segmenta premoženjskih zavarovanj dosegajo »le« 81,3 odstotka vseh sredstev. Iz narave posameznega segmenta izhaja tudi razlika v strukturnem deležu postavke terjatve. Terjatve med sredstvi segmenta premoženjskih zavarovanj predstavljajo 13,9 odstotka vseh sredstev (345,9 mio EUR), medtem ko med sredstvi segmenta življenjskih zavarovanj obsegajo le 1,9 odstotka vseh sredstev (69,4 mio EUR). Pomembnejša strukturna razlika izhaja tudi iz postavke finančne naložbe v družbah v skupini in v pridruženih družbah, ki med sredstvi segmenta premoženjskih zavarovanj dosegajo 9,1 odstotka vseh sredstev (226,8 mio EUR), medtem ko med sredstvi segmenta življenjskih zavarovanj dosegajo samo 0,9 odstotka vseh sredstev (33,1 mio EUR).

Na strani obveznosti do virov sredstev največje strukturne spremembe med bilancama stanja obeh segmentov izhajajo predvsem iz postavk zavarovalno-tehničnih rezervacij. Kosmate zavarovalno-tehnične rezervacije in odloženi prihodki od premij ter kosmate zavarovalno-tehnične rezervacije v korist življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje, obsegajo skupaj 31. decembra 2013 med obveznostmi do virov sredstev segmenta življenjskih zavarovanj 77,8 odstotka vseh obveznosti (2.875,6 mio EUR), medtem ko kosmate zavarovalno-tehnične rezervacije in odloženi prihodki od premij 31. decembra 2013 med obveznostim do virov sredstev segmenta premoženjskih zavarovanj obsegajo 58 odstotkov vseh obveznosti do virov sredstev (1.440,4 mio EUR). Pomembna strukturna razlika izhaja tudi iz postavke kapital, ki 31. decembra 2013 obsega 11,4 odstotka vseh obveznosti do virov sredstev življenjskih zavarovanj (422,9 mio EUR), medtem ko 31. decembra 2013 kapital dosega 29,6 odstotka vseh obveznosti do virov sredstev segmenta premoženjskih zavarovanj (736,5 mio EUR).

3.5.2. Bilance stanja pozavarovalnic

Tabela 15:
Zbirna bilanca stanja pozavarovalnic na dan 31. 12. 2012 in 31. 12. 2013 (v mio EUR)

		Leto 2012	Leto 2013	Indeks 13/12
	SREDSTVA	**698,9**	**759,9**	**108,7**
A.	Neopredmetena dolgoročna sredstva	0,2	0,1	50,0
B.	Naložbe v zemljišča in zgradbe ter finančne naložbe	552,8	627,0	113,4
	- od tega druge finančne naložbe	315,8	342,4	108,4
D.	Terjatve	134,1	122,6	91,4
	- od tega terjatve iz pozavarovanja	119,3	119,7	100,3
E.	Razna sredstva	1,7	0,8	47,1
F.	Kratkoročne aktivne časovne razmejitve	10,1	9,4	93,1
	OBVEZNOSTI	**698,9**	**759,9**	**108,7**
A.	**Kapital**, od tega:	221,4	299,1	135,1
	- vpoklicani kapital	44,0	76,8	174,5
B.	Podrejene obveznosti	31,2	23,5	75,3
C.	Kosmate zavarovalno-tehnične rezervacije in odloženi prihodki od premij	360,9	340,1	94,2
E.	Rezervacije za druge nevarnosti in stroške	0,4	0,4	100,0
G.	Druge obveznosti	83,9	94,2	112,3
	- od tega obveznosti iz pozavarovanja	82,1	86,7	105,6
H.	Pasivne časovne razmejitve	1,1	2,6	236,4

Vir: Revidirane bilance stanja pozavarovalnic na dan 31. 12. 2012 in nerevidirane bilance stanja pozavarovalnic na dan 31. 12. 2013.

Bilančna vsota pozavarovalnic se je v letu 2013 v primerjavi s predhodnim letom povečala za 8,7 odstotka oziroma za 61 mio EUR. Največjo postavko v strukturi sredstev dosegajo naložbe v zemljišča in zgradbe ter finančne naložbe, ki obsegajo kar 82,5 odstotka vseh sredstev, njihova vrednost se je v primerjavi z letom 2012 povečala za 13,4 odstotka, povečal pa se je tudi njihov delež v celotnih sredstvih, in sicer v primerjavi z letom 2012 za 3,4 odstotne točke.

V postavki naložbe v zemljišča in zgradbe imajo največji delež druge finančne naložbe (54,6 odstotka oziroma 342,4 mio EUR), ki so se v primerjavi s predhodnim letom povečale za 8,4 odstotka, njihov delež pa

se je zmanjšal za 2,5 odstotne točke. Med drugimi finančnimi naložbami obsegajo največji delež dolžniški vrednostni papirji in drugi vrednostni papirji s stalnim donosom (80,1 odstotka oziroma 274,1 mio EUR), ki so se v primerjavi s predhodnim obdobjem povečali za 0,8 odstotka.

Drugo največjo postavko naložb v zemljišča in zgradbe ter finančne naložbe predstavljajo finančne naložbe v družbah v skupini in pridruženih družbah, ki znašajo 197,3 mio EUR oziroma 31,5 odstotka omenjene postavke, kar je v primerjavi s preteklim letom za 7,5 odstotne točke več.

Na povečanje naložb v zemljišča in zgradbe ter finančne naložbe, ki so se v primerjavi s predhodnim letom povečale za 13,4 odstotka, je vplivalo predvsem povišanje zneska finančnih naložb v družbah v skupini in pridruženih družbah (za 48,5 odstotka), in sicer kot posledica izrazitega povečanja postavke delnice in deleži v družbah v skupini, ki se je povečala z 94,9 mio EUR na 189 mio EUR. K povečanju naložb v zemljišča in zgradbe ter finančne naložbe je pomembno pripomoglo tudi povečanje drugih finančnih naložb (za 8,4 odstotka), in sicer kot posledica povečanja postavke dolžniški vrednostni papirji in drugi vrednostni papirji s stalnim donosom, ki se je z 250,6 mio EUR zvišala na 274,1 mio EUR, ter postavke delnice in drugi vrednostni papirji s spremenljivim donosom in kuponi skladov, ki se je zvišala z 12,6 mio EUR na 16,5 mio EUR. Zelo so se povečale tudi postavka vrednostni papirji, kupljeni za prodajo oziroma s preostalo dospelostjo do enega leta, ki sta jo pozavarovalnici izkazali v višini 14,3 mio EUR (v letu 2012 5,8 mio EUR), postavka delnice in deleži, kupljeni za prodajo, ki se je povečala za 75,6 odstotka in znaša 1,0 mio EUR, ter postavka kratkoročni depoziti pri bankah, ki sta jo pozavarovalnici izkazali v višini 20 mio EUR (11,4 mio EUR v letu 2012). Občutno nižjo vrednost kot pred letom izkazuje postavka zavarovalno-tehničnih rezervacij, prenesenih na pozavarovalnice in v sozavarovanje, in sicer se je znižala z 88,9 mio EUR na 70,9 mio EUR, več kot polovico manj kot pred letom izkazuje postavka depoziti pri bankah (znižanje s 33,3 mio EUR na 15,5 mio EUR), za 40 odstotkov se je znižala točka deleži v investicijskih skladih (znižanje z 1,6 mio EUR na 1 mio EUR). Finančne naložbe pozavarovalnic iz pozavarovalnih pogodb pri cedentih so se povečale s 13,2 mio EUR na 14,4 mio EUR oziroma za 8,3 odstotka.

Finančne naložbe v družbah v skupini in pridruženih družbah so se v primerjavi s predhodnim letom povečale za 48,5 odstotka. Pri tem se je zaradi povečanja deležev oziroma dokapitalizacij v družbah v skupini delež delnic in deležev v družbah v skupini povečal s 94,9 mio EUR na 188,9 mio EUR oziroma za 99,2 odstotka. Dolžniški vrednostni papirji in posojila, dana drugim družbam v skupini, so se zmanjšali z 8,9 mio EUR na 7,3 mio EUR oziroma za 18 odstotkov, prav tako je močno zmanjšana tudi postavka delnice in deleži v pridruženih družbah, ki je v letu 2013 znašala 1 mio EUR, medtem ko je v letu 2012 znašala 29,1 mio EUR.

Terjatve pozavarovalnic, izkazane v znesku 122,6 mio EUR, so se zmanjšale za 8,6 odstotka, predvsem zaradi močnega zmanjšanja drugih terjatev in odloženih terjatev na davek (s 14,8 mio EUR na 2,9 mio EUR, kar je za 80,4 odstotka manj kot v predhodnem letu), medtem ko je postavka terjatve iz sozavarovanja in pozavarovanja ostala skoraj nespremenjena (s 119,3 mio EUR se je malenkostno povečala na 119,7 mio EUR).

Za leto 2013 sta pozavarovalnici izkazali kapital v višini 299,1 mio EUR, kar je za 35,1 odstotka več kot pred letom. Njegov delež v celotnih obveznostih do virov sredstev znaša 39,4 odstotka. Na povečanje kapitala so vplivale spremembe naslednjih postavk: povečanje osnovnega kapitala (za 32,8 mio EUR), povečanje kapitalskih rezerv (za 21,2 mio EUR), povečanje zadržanega čistega poslovnega izida (za 10,5 mio EUR), povečanje rezerv iz dobička (za 7,5 mio EUR oziroma 7,9 odstotka, od tega 1,7 mio EUR rezerve za izravnavo katastrofalnih škod in 5,7 mio EUR druge rezerve iz dobička), povečanje presežka iz prevrednotenja za (2,2 mio EUR) ter povečanje čistega poslovnega izida poslovnega leta (za 3,4 mio EUR oziroma 32,5 odstotka).

Največjo postavko na pasivni strani obsegajo kosmate zavarovalno-tehnične rezervacije in odloženi prihodki od premij, ki so konec leta 2013 dosegli 340,1 mio EUR, kar je 44,8 odstotka vseh obveznosti do virov sredstev, ter so se v primerjavi s predhodnim letom zmanjšale za 5,8 odstotka. Med njimi so največji znesek obsegale škodne rezervacije (280,4 mio EUR oziroma 82,4 odstotka), ki so se v primerjavi s predhodnim letom zmanjšale za 4 odstotke. Druge obveznosti so konec leta 2013 znašale 94,3 mio EUR in so se v primerjavi s predhodnim letom povečale za 12,4 odstotka; v navedeni postavki največji delež (91,9 odstotka oziroma 86,7 mio EUR) obsegajo obveznosti iz sozavarovanja in pozavarovanja. Zvišale pa so se pasivne časovne razmejitve, vendar te zneskovno obsegajo le promil celotne bilančne vsote pozavarovalnic.

3.6. Kazalniki poslovanja

V tabeli 16 prikazujemo nekaj pomembnejših kazalnikov poslovanja.

Tabela 16:
Izbrani kazalniki poslovanja zavarovalnic in pozavarovalnic

	Zavarovalnice		Pozavarovalnice	
	2012	2013	2012	2013
Delež čistih odhodkov za škode v čistih prihodkih od zavarovalnih premij – PREMOŽENJSKA ZAVAROVANJA	56,3%	57,7%	66,9%	63,4%
Delež čistih odhodkov za škode v čistih prihodkih od zavarovalnih premij – ŽIVLJENJSKA ZAVAROVANJA	62,9%	71,1%	-	-
Delež čistih odhodkov za škode v čistih prihodkih od zavarovalnih premij – ZDRAVSTVENA ZAVAROVANJA	86,9%	86,9%	-	-
Delež obratovalnih stroškov v premiji – PREMOŽENJSKA ZAVAROVANJA	14,8%	15,0%	21,3%	22,8%
Delež obratovalnih stroškov v obračunani kosmati premiji – ŽIVLJENJSKA ZAVAROVANJA	22,8%	22,9%	-	-
Delež obratovalnih stroškov v obračunani kosmati premiji – ZDRAVSTVENA ZAVAROVANJA	9,6%	9,4%	-	-
Koeficient nalaganja oziroma pokritost zavarovalno-tehničnih rezervacij z naložbami kritnih skladov	106,1%	106,2%	-	-
Koeficient nalaganja oziroma pokritost vseh zavarovalno tehničnih rezervacij z naložbami	115,0%	115,0%	143,8%	149,4%
Delež kapitala v obveznostih do virov sredstev	19,3%	18,8%	31,7%	39,4%
Čista donosnost kapitala	10,8%	8,8%	7,4%	7,2%
Delež čiste zavarovalne premije v kosmati obračunani zavarovalni premiji – PREMOŽENJSKA ZAVAROVANJA	84,7%	85,2%	74,4%	73,4%
Delež čiste zavarovalne premije v kosmati obračunani zavarovalni premiji – ŽIVLJENJSKA ZAVAROVANJA	97,6%	97,3%	52,5%	69,1%
Delež čiste zavarovalne premije v kosmati obračunani zavarovalni premiji – ZDRAVSTVENA ZAVAROVANJA	99,7%	99,7%	-	-

Vir: Obrazca St – 43 in 55, revidirane bilance stanja zavarovalnic in pozavarovalnic na dan 31. 12. 2012 in nerevidirane bilance stanja zavarovalnic in pozavarovalnic na dan 31. 12. 2013 ter revidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic in pozavarovalnic za leto 2012 in nerevidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic in pozavarovalnic za leto 2013.

Razmerje med čistimi odhodki za škode in čistimi prihodki od zavarovalnih premij se je pri zavarovalnicah v primerjavi s predhodnim letom pri premoženjskih zavarovanjih poslabšalo, in sicer za 1,4 odstotne točke, pri življenjskih zavarovanjih je to razmerje dosti bolj neugodno kot pred letom, saj se je poslabšalo za 8,2 odstotne točke, medtem ko je pri zdravstvenih zavarovanjih razmerje ostalo na enaki ravni kot v predhodnem letu. Pri premoženjskih zavarovanjih se je razmerje poslabšalo zaradi zmanjšanja čistih prihodkov od premij. Pri življenjskih zavarovanjih se je razmerje poslabšalo zaradi povečanja čistih škod (dospetje nekaterih zavarovalnih pogodb, izplačani predujmi in predčasni odkupi) ter hkratnem znižanju čistih prihodkov od premij. Pri pozavarovalnicah se je to razmerje izboljšalo za 3,5 odstotne točke, kar je posledica večjega zmanjšanja škod od premij.

Delež obratovalnih stroškov v obračunani kosmati premiji zavarovalnic se je v primerjavi z letom 2012 pri zdravstvenih zavarovanjih zmanjšal za 0,2 odstotne točke, medtem ko se je pri premoženjskih zavarovanjih povečal za 0,2 odstotne točke in pri življenjskih zavarovanjih za 0,1 odstotne točke. Prav tako se je pri pozavarovalnicah navedeni delež povečal za 1,5 odstotne točke.

Količnik nalaganja oziroma pokritosti zavarovalno-tehničnih rezervacij z naložbami prikazuje razmerje med finančnimi naložbami iz zavarovalno-tehničnih rezervacij in oblikovanimi zavarovalno-tehničnimi rezervacijami[4]. Pokritost zavarovalno-tehničnih rezervacij z ustreznimi naložbami mora biti najmanj 100-odstotna. Tako je koeficient pokritosti zavarovalno-tehničnih rezervacij z naložbami kritnih skladov zavarovalnic v letu 2013 znašal 106,2 odstotka, v predhodnem letu je bil ta kazalnik izkazan v višini 106,1 odstotka. Količnik nalaganja oziroma pokritosti vseh zavarovalno-tehničnih rezervacij z naložbami se v letu 2013, glede na preteklo primerjalno obdobje, ni spremenil in je bil izkazan v višini 115 odstotkov. Pri poza-

[4] Med zavarovalno-tehničnimi rezervacijami so upoštevane tudi izravnalne rezervacije in rezerve za izravnavo katastrofalnih škod (v bilanci stanja so izkazane pod drugimi rezervami iz dobička) ter obveznosti iz finančnih pogodb (v bilanci stanja so izkazane pod drugimi obveznostmi). Zakon o zavarovalništvu jih uvršča med zavarovalno-tehnične rezervacije.

varovalnicah je bil ta kazalnik višji kot pred letom, in sicer je znašal 149,4 odstotka, kar je za 5,6 odstotne točke več kot v letu 2012.

Delež kapitala v obveznostih do virov sredstev kaže stopnjo udeležbe lastniškega kapitala v vseh obveznostih. Ta delež se je v letu 2013 pri zavarovalnicah zmanjšal za 0,5 odstotne točke in znaša 18,8 odstotka. Pri pozavarovalnicah je ta delež znašal 39,4 odstotka, kar je 7,7 odstotne točke več kot v istem obdobju lani. Vzrok za povečanje tega deleža je v povečanju vpoklicanega kapitala in kapitalskih rezerv pozavarovalnic.

Kazalnik donosnosti kapitala se izračunava kot razmerje med čistim dobičkom in povprečnim stanjem kapitala. Za leto 2013 kazalnik donosnosti kapitala za zavarovalnice znaša 8,8 odstotka, kar je za 2 odstotni točki manj kot v predhodnem letu. Vzrok za zmanjšanje donosnosti kapitala zavarovalnic je v poslabšanju čistega poslovnega izida. Pozavarovalnici sta izkazali za 0,2 odstotka manjšo čisto donosnost kapitala kot pred letom.

Pri deležu čiste zavarovalne premije v kosmati obračunani zavarovalni premiji (to je odstotek zavarovanja oziroma lastni delež) vidimo, da je ta kazalnik pri zavarovalnicah v skupini premoženjskih zavarovanj izkazan v višini 5,2 odstotka, kar je za 0,5 odstotne točke več kot pred letom, pri življenjskih zavarovanjih pa v višini 97,3 odstotka, kar je za 0,3 odstotne točke manj kot pred letom. Pri zdravstvenih zavarovanjih ta kazalnik znaša 99,7 odstotka, saj v tej zavarovalni vrsti, zaradi narave posla, skoraj ni sklenjenih pozavarovanj. Pri pozavarovalnicah se je ta delež povečal, in sicer pri premoženjskih zavarovanjih za 1,0 odstotne točke in pri življenjskih zavarovanjih celo za 16,6 odstotne točke.

3.7. Zavarovalno-tehnične rezervacije

Zavarovalnice in pozavarovalnice so oblikovale zavarovalno-tehnične rezervacije v skladu s Sklepom o podrobnejših pravilih in minimalnih standardih za izračun zavarovalno-tehničnih rezervacij (Uradni list RS, št. 3/01, 69/01, 85/05 in 66/08).

Slika 5:
Gibanje čistih zavarovalno-tehničnih rezervacij zavarovalnic v obdobju med letoma 2006 in 2013 (v mio EUR na dan 31. 12.)

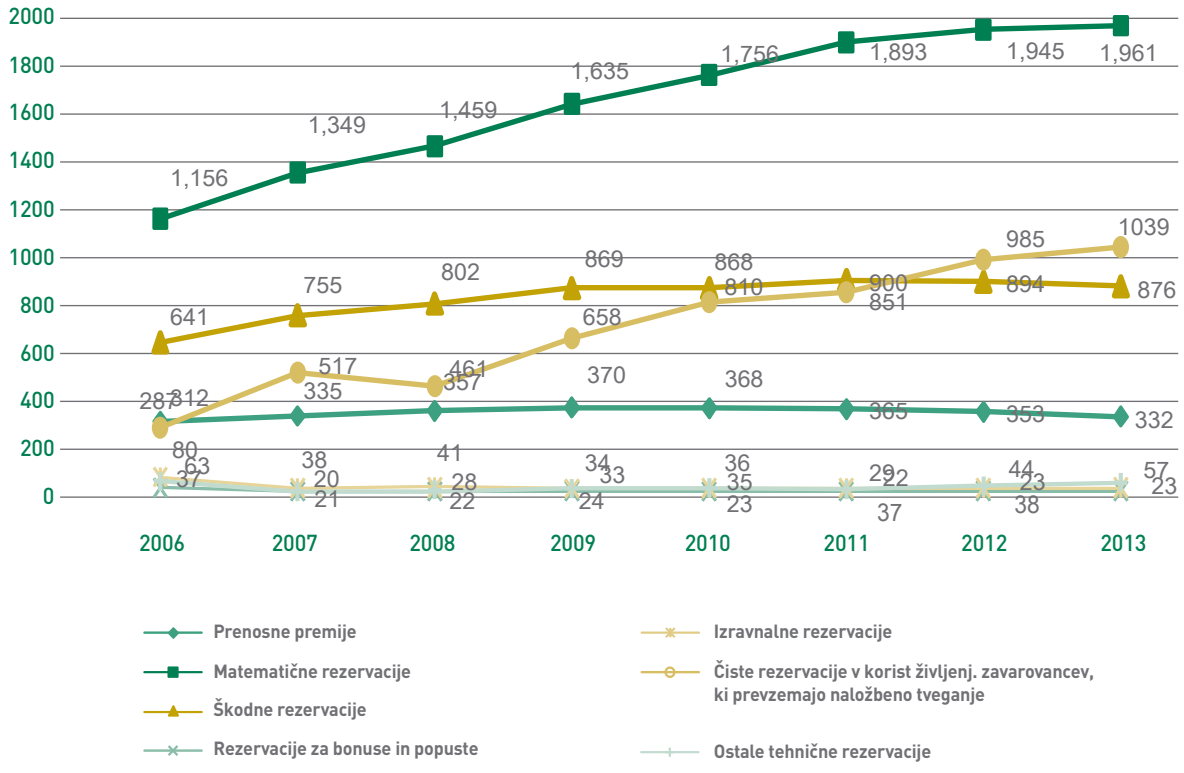

Vir: Obrazci St – 55.

Slika 6:
Gibanje čistih zavarovalno-tehničnih rezervacij pozavarovalnic v obdobju med letoma 2009 in 2013 (v mio EUR na dan 31. 12.)

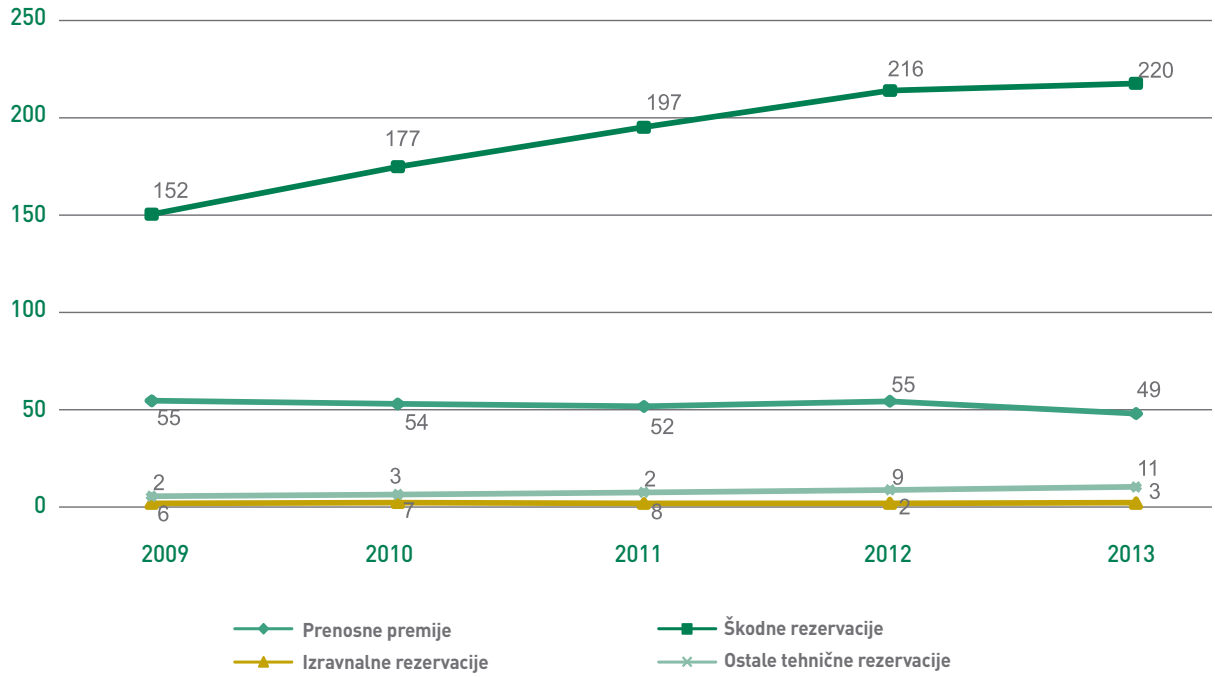

Vir: Obrazci St – 55.

Po stanju 31. decembra 2013 so zavarovalnice oblikovale čiste zavarovalno-tehnične rezervacije v višini 4.327,6 mio EUR, kar je za 1,0 odstotka več kot leto prej. Pozavarovalnice so 31. decembra 2013 oblikovale 281,6 mio EUR čistih zavarovalno-tehničnih rezervacij oziroma za 0,4 odstotka manj kot v predhodnem letu.

Rezervacije za prenosne premije so zavarovalnice in pozavarovalnice oblikovale za vsako pogodbo posebej. Zavarovalnice in pozavarovalnice v izračunu rezervacije za prenosno premijo posebej upoštevajo verjetnost nastanka škode, ki ni enakomerno porazdeljena med trajanjem pogodbe ali spremembo višine zavarovalnega kritja med trajanjem zavarovanja. Čiste prenosne premije so se pri zavarovalnicah in pozavarovalnicah v letu 2013 v primerjavi s preteklim letom znižale, in sicer za 5,8 odstotka na 332,3 mio EUR pri zavarovalnicah oziroma pri pozavarovalnicah za 11,6 odstotka na 48,7 mio EUR.

Zavarovalnice oblikujejo matematične rezervacije v višini sedanje vrednosti ocenjenih prihodnjih obveznosti zavarovalnice, zmanjšane za ocenjeno sedanjo vrednost prihodnjih premij, ki bodo vplačane na podlagi sklenjenih zavarovanj. Čiste matematične rezervacije zavarovalnic, ki sklepajo življenjska zavarovanja oziroma zavarovanja, za katera se uporabljajo podobne verjetnostne tabele in izračuni kot za življenjska zavarovanja oziroma dodatna pokojninska zavarovanja po zakonu, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, so se v letu 2013 v primerjavi s predhodnim letom povečale za 0,8 odstotka in so dosegle višino 1.961,2 mio EUR. Pozavarovalnice niso oblikovale matematičnih rezervacij, ker ne sklepajo dolgoročnih pozavarovanj, za katere je treba oblikovati matematične rezervacije.

Škodne rezervacije so zavarovalnice in pozavarovalnice oblikovale za prijavljene in nerešene škode, ki se praviloma izračunavajo ločeno za vsako škodo posebej, ter za nastale, a še neprijavljene škode, oziroma za prijavljene škode, ki niso bile prijavljene v zadostni višini. Škodne rezervacije za nastale, a še neprijavljene škode in za škode, ki niso bile prijavljene v zadostni višini, se določijo glede na izkušnje preteklih let, ob upoštevanju števila škod in povprečne priznane odškodnine iz škod, prijavljenih v obračunskem letu, ter glede na pričakovan razvoj škod v prihodnosti. Škodne rezervacije poleg odškodnin obsegajo tudi stroške reševanja škod. Zavarovalnice so na koncu leta 2013 izkazale čiste škodne rezervacije v znesku 875,9 mio EUR, kar je za 2,1 odstotka manj glede na preteklo leto, pozavarovalnice pa v znesku 219,7 mio EUR, kar je za 1,7 odstotka več kot na koncu leta 2012.

Čiste rezervacije za bonuse in popuste (23,3 mio EUR) so se pri zavarovalnicah znižale za 0,1 mio EUR, kar predstavlja 0,4-odstotno znižanje glede na stanje preteklega leta.

Stanje izravnalnih rezervacij v znesku 38,9 mio EUR se je pri zavarovalnicah po stanju na zadnji dan leta 2013 v primerjavi z letom 2012 povečalo za 2,4 odstotka. Pri pozavarovalnicah se je stanje izravnalnih rezervacij povečalo za 0,2 mio EUR oziroma za 8,7 odstotka.

Zavarovalnice so 31. decembra 2013 oblikovale čiste rezervacije v korist življenjskih zavarovalcev, ki prevzemajo naložbeno tveganje, v višini 1.038,5 mio EUR, kar v primerjavi s preteklim letom pomeni 5,4-odstotno povečanje. Obveznosti iz zavarovalnih pogodb življenjskih zavarovanj, pri katerih zavarovalci oziroma zavarovanci prevzemajo naložbeno tveganje, obsega kar eno tretjino dolgoročnih obveznosti zavarovalnic, ki sklepajo življenjska zavarovanja. Število polic, s katerimi zavarovalci oziroma zavarovanci prevzemajo naložbeno tveganje, se je tako kot v letu 2012 tudi v letu 2013 zmanjšalo, ker je bilo število prenehanj zavarovanj večje, kot število na novo sklenjenih zavarovanj. V letu 2010 se je število polic, s katerimi zavarovalci oziroma zavarovanci prevzemajo naložbeno tveganje, povečalo za nekaj manj kot 46.000, v letu 2011 le za dobrih 19.000, medtem ko se je število polic v zadnjih dveh letih zmanjševalo, in sicer za nekaj več kot za 2.000 v letu 2012 in za slabih 16.000 v letu 2013. Zavarovalnice so imele na koncu leta 2013 sklenjenih slabih 528.000 polic, pri katerih zavarovalci oziroma zavarovanci prevzemajo naložbeno tveganje.

Druge čiste zavarovalno-tehnične rezervacije oblikujejo zavarovalnice in pozavarovalnice glede na predvidene prihodnje obveznosti in tveganja velikih škod, ki izhajajo na primer iz zavarovanja odgovornosti za jedrsko škodo, proizvajalčeve odgovornosti za farmacevtske izdelke, potresa, poplave ter drugih obveznosti in tveganj, v zvezi s katerimi ne oblikujejo posameznih rezervacij iz 1. do 4. točke drugega odstavka ter tretjega in četrtega odstavka 113. člena ZZavar. Čiste ostale zavarovalno-tehnične rezervacije so se v zavarovalnicah v letu 2013 v primerjavi s preteklim letom povečale za 13,4 mio EUR (30,5 odstotka) na 57,4 mio EUR. V pozavarovalnicah so se ostale čiste zavarovalno-tehnične rezervacije povečale z 9,2 mio EUR na 10,7 mio EUR ali za 16,3 odstotka.

Pooblaščeni aktuarji so vsem zavarovalnicam in obema pozavarovalnicama za leto 2013 izdali pozitivna mnenja o višini premij, o primerno oblikovanih zavarovalno-tehničnih rezervacijah glede na obveznosti ter o primernosti evidenc, ki omogočajo ustrezno vrednotenje obveznosti in zavarovalnih premij.

3.8. Naložbe kritnega premoženja in kritnih skladov

Gospodarske razmere v državi, finančne razmere na evropskih trgih, pa tudi sanacija slovenskega bančnega sistema so pomembno vplivale na naložbeno politiko ter vrednost in donosnost finančnih naložb zavarovalnic v letu 2013.

Na svetovnem trgu se je v letu 2013 razmerje med donosi delnic in obveznic obrnilo odločno v prid delnic. Delnice so bile privlačnejše tudi zaradi izplačevanja dividend. Zavarovalnice imajo naložbeno politiko usmerjeno v zagotavljanje ustrezne varnosti in likvidnosti, ob zasledovanju primerne donosnosti. Zaradi negotovih gospodarskih razmer je na finančnih trgih še vedno prisotno veliko tveganje razpleta dolžniške krize. Ob tem ostajata visoko kreditno tveganje in tveganje kreditnih pribitkov.

V sliki številka 8 je prikazano gibanje posameznih indeksov evropskih in ameriških delnic v letu 2013.

Slika 7:
Prikaz indeksov evropskih in ameriških delnic v obdobju od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2013

Vir: Bloomberg.

Iz grafa je razvidno, da so v letu 2013 indeksi evropskih in ameriških delnic izkazovali trend rasti (visoko rast izkazuje Dow Jones (26,5 odstotka), v Evropi pa najvišjo rast izkazuje indeks nemških delnic, in sicer 25,5 odstotka), medtem ko je indeks SBITOP v letu 2013 dosegel le 3,2-odstotno rast (v letu 2012 je bila rast 7,8-odstotna).

Konec leta 2013 so imele zavarovalnice skupaj za 5.659,8 mio EUR naložb, kar je le za 62,5 mio EUR oziroma 1,1 odstotka več kot v letu 2012. Od tega so zavarovalnice izkazale 4.978 mio EUR naložb kritnega premoženja in kritnih skladov (za 52,1 mio EUR oziroma za 1,1 odstotka več kot v letu 2012). Povečanje naložb kritnega premoženja in kritnih skladov je bilo v letu 2013 bistveno manjše kot v predhodnem letu, ko so se vrednosti naložb kritnega premoženja in kritnih skladov povečale kar za 6,7 odstotka (za 311,3 mio EUR).

Konec leta 2013 so bile naložbe kritnih skladov višje za 90,7 mio EUR oziroma za 2,8 odstotka v primerjavi s predhodnim letom (v letu 2012 je povečanje znašalo 8 odstotkov), medtem ko so bile naložbe kritnega premoženja brez kritnih skladov manjše za 38,6 mio EUR oziroma za 2,2 odstotka (v letu 2012 so se povečale za 4,5 odstotka).

Tudi naložbe zavarovalnic iz lastnih virov so se v letu 2013 povečale le za 10,4 mio EUR oziroma za 1,5 odstotka, kar je bistveno manj kot v letu 2012, ko so se povečale za 56,5 mio EUR oziroma za 9,2 odstotka. Na zadnji dan leta 2013 so naložbe zavarovalnic iz lastnih virov znašale 681,8 mio EUR, kar je 12 odstotkov vseh naložb zavarovalnic.

Tabela 17:
Naložbe zavarovalnic po virih sredstev na dan 31. 12. v obdobju med letoma 2005 in 2013 (v mio EUR)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Indeks 13/05
Naložbe iz lastnih virov	192,4	288,8	612,2	531,1	554,4	443,7	614,9	671,4	681,8	354,4
Kritni skladi	1.362,8	1.664,6	2.043,4	2.095,0	2.539,0	2.839,1	2.972,7	3.210,3	3.301,0	242,2
Kritno premoženje brez kritnih skladov	1.114,1	1.191,7	1.328,2	1.474,6	1.576,5	1.646,6	1.641,9	1.715,6	1.677,0	150,5
Skupaj	**2.669,3**	**3.145,1**	**3.983,8**	**4.100,7**	**4.669,9**	**4.929,4**	**5.229,5**	**5.597,3**	**5.659,8**	**212,0**

Vir: Poročilo o naložbah kritnega premoženja in kritnih skladov ter obrazci RN.

Na 31. decembra 2013 so naložbe kritnih skladov znašale 3.301 mio EUR, kar predstavlja 58,3 odstotka vseh naložb zavarovalnic oziroma kar 66,3 odstotka (65,2 odstotka v letu 2012) naložb celotnega kritnega premoženja. Naložbe kritnega premoženja brez kritnih skladov so 31. decembra 2013 znašale 1.677 mio EUR, kar pomeni 29,6 odstotka vseh naložb zavarovalnic oziroma 33,7 odstotka celotnih naložb kritnega premoženja, to je za 1,1 odstotne točke manj kot v predhodnem letu.

Iz podatkov v tabeli 17 je razvidno, da so zavarovalnice v letu dosegle nizke rasti naložb kritnih skladov in naložb iz lastnih sredstev, pri naložbah kritnega premoženja brez kritnih skladov pa so se naložbe zmanjšale. Vzrok za to so visoki odhodki naložb v primerjavi s prihodki od naložb, kar se kaže v izkazu poslovnega izida in tudi v drugem vseobsegajočem donosu (v letu 2012 so zavarovalnice izkazale za 102 mio EUR čistega dobička iz ponovne izmere finančnega sredstva, razpoložljivega za prodajo, v letu 2013 pa so iz istega naslova izkazale za 4,2 mio EUR izgube).

Tabela 18:
Naložbe pozavarovalnic po virih sredstev na dan 31. 12. v obdobju med letoma 2005 in 2013 (v mio EUR)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Indeks 13/05
Naložbe iz lastnih virov	81,0	128,5	187,2	176,3	190,7	195,7	170,7	168,9	235,5	290,7
Kritno premoženje	175,3	195,7	213,5	243,7	324,2	343,5	357,6	406,3	420,6	239,9
Skupaj	**256,3**	**324,2**	**400,7**	**420,0**	**514,9**	**539,2**	**528,3**	**575,2**	**656,1**	**256,0**

Vir: Poročilo o naložbah kritnega premoženja in kritnih skladov ter obrazci RN.

V letu 2011 so se naložbe pozavarovalnic prvič po letu 2000 zmanjšale (za 2 odstotka), in sicer na račun zmanjšanja naložb iz lastnih virov (za 12,8 odstotka). V letu 2012 so se skupne naložbe pozavarovalnic znova povečale (za 8,9 odstotka), čeprav so se naložbe iz lastnih virov zmanjšale (za 1,1 odstotka). Naložbe pozavarovalnic so konec leta 2013 znašale 656,1 mio EUR in so se glede na predhodno leto povečale za 80,9 mio EUR oziroma za 14,1 odstotka, in sicer predvsem na račun povečanja naložb iz lastnih virov, ki so se povečale kar za 66,6 mio EUR oziroma za 39,4 odstotka. Visoko povečanje naložb iz lastnih virov je predvsem posledica povečanja naložb iz lastnih virov pri eni pozavarovalnici (zaradi dokapitalizacije), druga pozavarovalnica pa je izkazala za 22 odstotkov manjše naložbe iz lastnih virov kot pred letom, in sicer zaradi opravljenih slabitev naložb.

Delež naložb iz lastnih virov v celotnih naložbah pozavarovalnic se je zaradi visokega povečanja omenjenih naložb pri eni od pozavarovalnic povečal, in sicer je delež naložb iz lastnih virov v celotnih naložbah konec leta 2013 znašal 35,9 odstotka, medtem ko je konec leta 2012 znašal 29,4 odstotka.

Naložbe kritnega premoženja pozavarovalnic so vse od leta 2000 rasle. Na 31. decembra 2013 so dosegle 420,6 mio EUR, kar je za 14,3 mio EUR oziroma 3,5 odstotka več kot konec predhodnega leta (povečanje omenjenih naložb v letu 2012 je znašalo 13,6 odstotka).

Tabela 19:
Sestava naložb kritnih skladov in naložb kritnega premoženja zavarovalnic na dan 31. 12. v obdobju med letoma 2010 in 2013 (v mio EUR in %)

	Kritni sklad								Kritno premoženje brez kritnih skladov							
	2010	%	2011	%	2012	%	2013	%	2010	%	2011	%	2012	%	2013	%
Državni vrednostni papirji	962,3	33,9	916,9	30,8	1.056,7	32,9	1.102,9	33,4	441,7	26,8	414,2	25,2	522,8	30,4	558,5	33,3
Nepremičnine	17,0	0,6	21,9	0,7	23,5	0,7	24,9	0,8	41,7	2,5	33,9	2,1	39,7	2,3	37,1	2,2
Posojila	44,9	1,6	46,2	1,6	44,8	1,4	47,0	1,4	35,3	2,1	50,3	3,1	33,5	2,0	32,6	1,9
Dolžniški vrednostni papirji	748,1	26,3	795,4	26,8	828,4	25,8	864,7	26,2	344,3	20,9	397,9	24,2	464,7	27,1	483,5	28,8
Lastniški vrednostni papirji	833,2	29,4	865,0	29,1	1.011,7	31,5	1.065,0	32,3	210,3	12,8	173,1	10,6	159,0	9,3	132,9	7,9
Depoziti v bankah	202,3	7,1	282,9	9,5	201,6	6,3	152,8	4,6	218,2	13,3	265,7	16,2	176,5	10,3	109,0	6,5
Ostalo	31,3	1,1	44,4	1,5	43,6	1,4	43,7	1,3	355,1	21,6	306,8	18,6	319,4	18,6	323,4	19,4
Skupaj	**2.839,1**	**100**	**2.972,7**	**100**	**3.210,3**	**100**	**3.301,0**	**100**	**1.646,6**	**100**	**1.641,9**	**100**	**1.715,6**	**100**	**1.677,0**	**100**

Vir: Poročilo o naložbah kritnega premoženja in kritnih skladov ter obrazci RN.

Največji delež sredstev kritnega premoženja brez kritnih skladov v zadnjih letih obsegajo naložbe v državne vrednostne papirje in vrednostne papirje, za katere jamči država. Tako je delež naložb v državne vrednostne papirje in vrednostne papirje, za katere jamči država, v letu 2013 dosegel kar 33,3 odstotka, kar je za 2,9 odstotne točke več kot predhodno leto (v letu 2012 se je delež omenjenih naložb povečal za 5,2 odstotne točke). Sledijo naložbe v druge dolžniške vrednostne papirje, ki imajo drugi največji strukturni delež naložb kritnega premoženja brez kritnih skladov (28,8 odstotka, v letu 2012 je znašal ta odstotek 27,1), lastniške vrednostne papirje (7,9 odstotka) in bančne depozite (6,5 odstotka). Iz tabele 19 je razvidno, da se je v primerjavi s predhodnim letom najbolj povečal delež državnih vrednostnih papirjev in vrednostnih papirjev, za katere jamči država, povečanje naložb v dolžniške vrednostne papirje pa je znašalo 1,7 odstotne točke. Pri vseh drugih vrstah naložb je delež glede na predhodno leto padel, in sicer je najbolj padel delež naložb v bančne depozite za 3,8 odstotne točke, delež naložb v lastniške vrednostne papirje za 1,4 odstotne točke ter delež naložb v nepremičnine in posojila za 0,1 odstotne točke. Kar 19,4 odstotka (18,6 odstotka v predhodnem letu) vseh sredstev kritnega premoženja brez kritnih skladov pokriva postavka »ostalo« (99 odstotkov te postavke obsegajo terjatve, in sicer poleg terjatev iz pozavarovanja tudi terjatve iz neposrednih zavarovalnih poslov in druge terjatve).

Tudi v strukturi naložb kritnih skladov prevladujejo naložbe v državne vrednostne papirje in vrednostne papirje, za katere jamči država, ki so v letu 2013 dosegle 33,4-odstotni delež (v letu 2012 je bil ta delež 32,9-odstoten). Sledijo jim lastniški vrednostni papirji z 32,3-odstotnim deležem (povečanje za 0,8 odstotne točke glede na predhodno leto) in drugi dolžniški vrednostni papirji s 26,2-odstotnim deležem (povečanje 0,4 odstotne točke) ter depoziti v bankah s 4,6-odstotnim deležem (ti so za 1,7 odstotne točke manjši kot pred letom dni).

Sektorsko gledano so naložbe zavarovalniškega sektorja v pomembnem obsegu še vedno usmerjene v bančne lastniške in dolžniške vrednostne papirje ter depozite. Že pred finančno krizo se je postavljalo vprašanje, koliko medsebojna povezanost bančnega in zavarovalniškega sektorja povečuje tveganje, da se težave bančnega sistema odrazijo tudi na poslovanju zavarovalniškega sektorja. Izpostavljenost zavarovalnic iz naslova naložb do slovenskega bančnega sektorja se je v letu 2013 glede na predhodno leto zelo zmanjšala, in sicer kar za 38,8 odstotka (29-odstotno zmanjšanje v letu 2012 v primerjavi z letom 2011). To zmanjšanje je posledica spremenjene naložbene politike zavarovalnic, na kar je vplivala državna sanacija slovenskih bank. Zavarovalnice so iz previdnosti manj vlagale v depozite pri slovenskih bankah, hkrati pa so bile zaradi sprejetih dopolnil zakona o bančništvu, na podlagi katerega je Banka Slovenije izdala odločbe, ki so pripeljale do razlastitve lastnikov delnic in podrejenih dolžniških vrednostnih papirjev določenih slovenskih bank (NLB d. d., Nova Kreditna banka Maribor d. d., Abanka Vipa, d. d., Probanka d. d. in Faktor banka d. d.), prisiljene odpisati naložbe v te vrste vrednostnih papirjev slovenskih bank, tako da jih po stanju na 31. decembra 2013 ne izkazujejo več. Prav tako so delnice in podrejene dolžniške vrednostne papirje izdajatelja Banke Celje d. d. nekatere zavarovalnice in pozavarovalnice na dan 31. decembra 2013 delno ali celo 100-odstotno oslabile. Zaradi naštetega so zavarovalnice konec leta 2013 izkazovale manjšo izpostavljenost do slovenskega bančne-

ga sektorja kot pred letom dni, in sicer so na dan 31. decembra 2013 naložbe v ta sektor znašale 430,3 mio EUR (v tem znesku so upoštevani dolžniški in tudi lastniški vrednostni papirji bank, depoziti in druge terjatve do bank), medtem ko so konec leta 2012 te naložbe znašale 702,6 mio EUR.

Slika 8:
Sestava naložb kritnega premoženja (s kritnimi skladi) zavarovalnic na dan 31. 12. v obdobju med letoma 2010 in 2013 (v mio EUR in %)

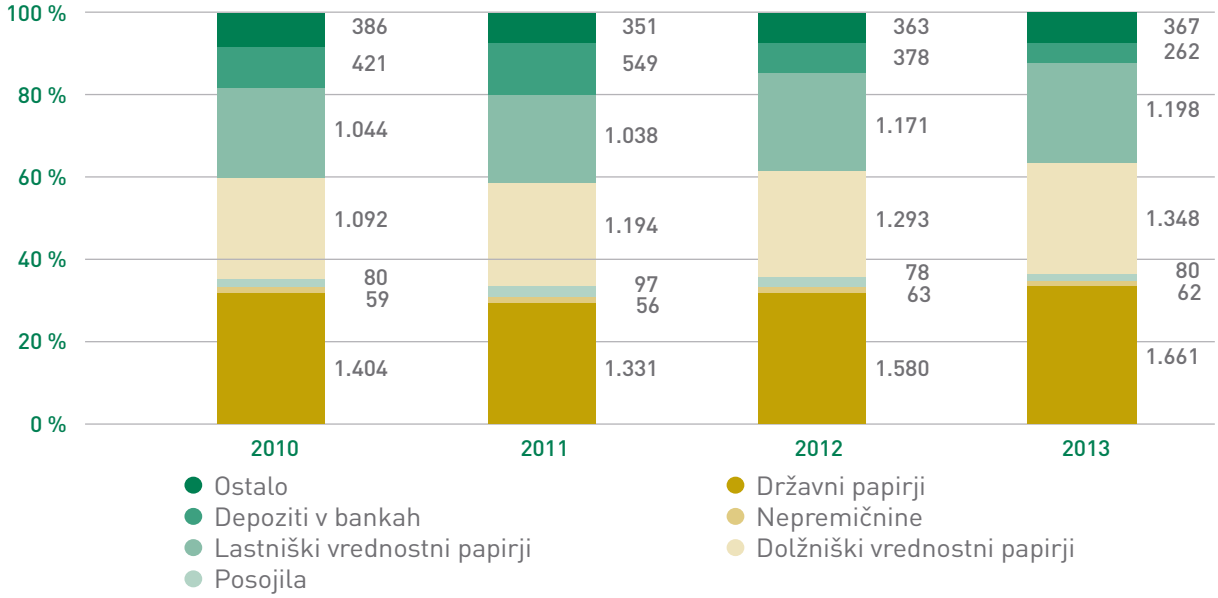

Vir: Poročilo o naložbah kritnega premoženja in kritnih skladov ter obrazci RN.

Delež naložb kritnega premoženja in kritnih skladov zavarovalnic v državne vrednostne papirje in vrednostne papirje, za katere jamči država, se je v letu 2013 znova povečal. Medtem ko so zaradi negotovih razmer v bančnem sektorju, zavarovalnice v letu 2013 zmanjšale naložbe v depozite kar za 116,3 mio EUR oziroma za 30,8 odstotka v primerjavi z letom 2012, so se naložbe zavarovalnic v državne vrednostne papirje in vrednostne papirje, za katere jamči država, povečale za 81,9 mio EUR oziroma za 5,2 odstotka. V dolžniške vrednostne papirje so zavarovalnice naložile za 55,1 mio EUR oziroma za 4,3 odstotka več kot pred enim letom, v lastniške vrednostne papirje pa za 27,2 mio EUR oziroma 2,3 odstotka več kot pred letom.

Slika 9:
Sestava naložb kritnega premoženja pozavarovalnic na dan 31. 12. v obdobju med letoma 2010 in 2013 (v mio EUR in %)

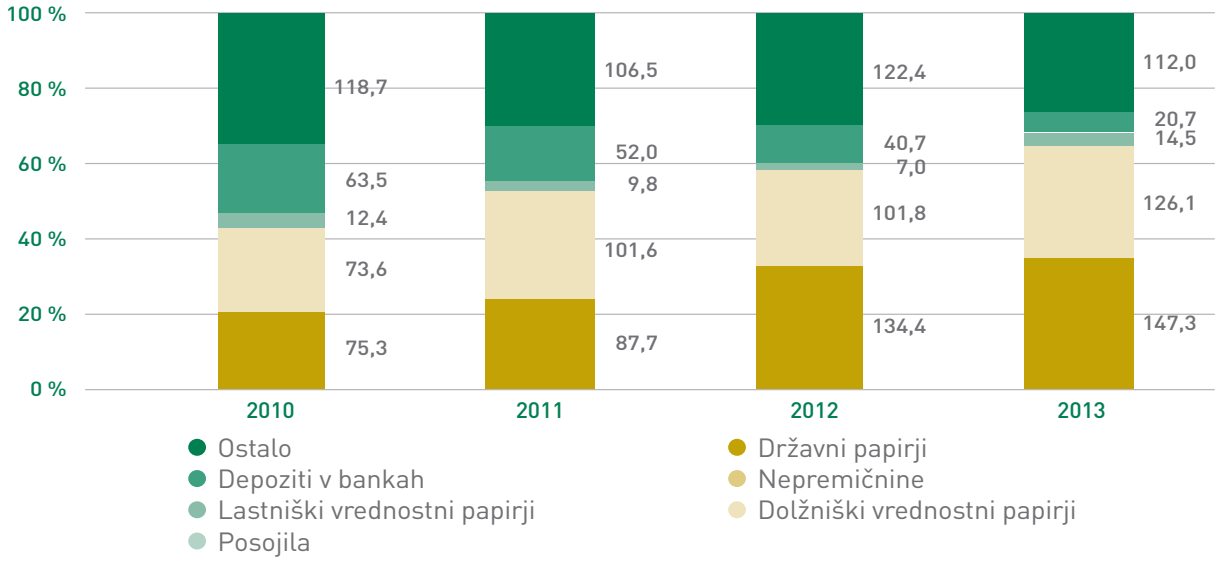

Vir: Poročilo o naložbah kritnega premoženja in kritnih skladov ter obrazci RN.

Na 31. decembra 2013 so bila sredstva kritnega premoženja pozavarovalnic naložena v pomembnem deležu v državne vrednostne papirje in vrednostne papirje, za katere jamči država (35 odstotkov, v predhodnem letu 33,1 odstotka), druge dolžniške vrednostne papirje (30 odstotkov, v predhodnem letu 25,1 odstotka), depozite (4,9 odstotka, v predhodnem letu 10 odstotkov), lastniške vrednostne papirje (3,4 odstotka, 1,7 odstotka konec leta 2012). Druge naložbe obsegajo 26,6 odstotka (30,1 odstotka v letu 2012), med katerimi večino obsegajo terjatve (101,8 mio EUR). Podobno kot pri zavarovalnicah so se tudi pri pozavarovalnicah povečale naložbe kritnega premoženja v državne vrednostne papirje in vrednostne papirje, za katere jamči država (za 12,9 mio EUR oziroma 9,6 odstotka), ter zmanjšale naložbe v depozite (za 20 mio EUR oziroma 49,1 odstotka). Izpostavljenost pozavarovalnic do slovenskega bančnega sektorja se je, enako kot pri zavarovalnicah, v letu 2013 glede na predhodno leto precej zmanjšala, in sicer opažamo kar 44,6-odstotno zmanjšanje. Konec leta 2013 so naložbe kritnega premoženja pozavarovalnic v slovenski bančni sektor znašale 31,6 mio EUR (v tem znesku so upoštevani dolžniški in tudi lastniški vrednostni papirji bank, depoziti in druge terjatve do bank) medtem ko so te naložbe konec leta 2012 znašale 63,5 mio EUR.

Do nastopa finančne krize v letu 2008 je že kazalo, da se delež naložb kritnega premoženja s kritnimi skladi giblje v smeri večjega deleža lastniških in drugih dolžniških vrednostnih papirjev ter zmanjšanja deleža državnih papirjev, depozitov in posojil, finančna kriza pa je ta trend zavrla. V obdobju med letoma 2010 in 2013 se je delež naložb kritnega premoženja s kritnimi skladi zavarovalnic ter delež naložb kritnega premoženja pozavarovalnic v državne vrednostne papirje in vrednostne papirje, za katere jamči država, povečeval, v letu 2013 se je pri zavarovalnicah povečal za 1,2 odstotne točke in pri pozavarovalnicah za 1,9 odstotne točke. Delež naložb kritnega premoženja in kritnih skladov v lastniške vrednostne papirje v zavarovalnicah se rahlo veča (v letu 2013 je ta delež znašal 24,1 odstotka, v letu 2012 pa 23,8 odstotka), prav tako tudi v dolžniške vrednostne papirje (v letu 2013 je delež znašal 27,1 odstotka, v letu 2012 pa 26,3 odstotka). Podoben trend je tudi pri pozavarovalnicah.

Tabela 20:
Naložbe kritnega premoženja in kritnih skladov v tujini za zavarovalnice na dan 31. 12. v obdobju med letoma 2010 in 2013 (v mio EUR in %)

		Državni vrednost. papirji	Dolžniški vrednost. papirji	Lastniški vrednost. papirji	Posojila	Ostalo	Skupaj naložbe v tujini	Skupaj naložbe	Delež naložb v tujini od celotnih naložb (%)
Kritno premoženje brez kritnih skladov	2010	144,9	202,2	16,7	10,3	0,9	375,0	1.646,6	22,77
	2011	139,6	268,3	8,7	10,3	1,0	427,9	1.641,9	26,06
	2012	254,8	330,9	8,7	10,3	1,1	605,8	1.715,6	35,31
	2013	340,2	409,0	8,6	14,3	13,0	785,1	1.677,0	46,82
Kritni sklad	2010	405,4	561,7	286,3	31,0	1,3	1.285,7	2.839,1	45,29
	2011	427,6	616,1	309,1	31,0	3,6	1.387,4	2.972,7	46,67
	2012	571,6	666,5	389,9	35,5	4,1	1.667,6	3.210,3	51,95
	2013	579,2	764,9	416,4	28,1	24,0	1.812,6	3.301,0	54,91

Vir: Poročilo o naložbah kritnega premoženja in kritnih skladov.

Po stanju na 31. decembra 2013 so naložbe kritnega premoženja in kritnih skladov, investirane v tujini, znašale 2.597,7 mio EUR, kar je za 324,3 mio EUR oziroma 14,3 odstotka več kot pred letom dni (rast naložb v tujini je v letu 2013 precej nižja kot v letu 2012, ko je znašala 25,2 odstotka). Večino teh sredstev, in sicer 2.093,3 mio EUR oziroma 80,6 odstotka, obsegajo naložbe v tuje državne in dolžniške vrednostne papirje. Delež naložb v tujini glede na celotne naložbe se od leta 2009 povečuje na kritnih skladih in tudi na kritnem premoženju brez kritnih skladov. Tako se je delež naložb v tujini glede na celotne naložbe kritnega premoženja brez kritnih skladov povečal s 15,9 odstotka v letu 2009 na 46,8 odstotka v letu 2013, delež naložb kritnih skladov zavarovalnic pa se je v istem obdobju povečal z 41,6 odstotka na 54,9 odstotka. V primerjavi z letom 2012 se je v letu 2013 najbolj povečal delež naložb v tuje dolžniške vrednostne papirje, ki so konec leta 2013 znašale 1.173,9 mio EUR (45,2 odstotka vseh naložb v tujini, leta 2012 je bil delež 43,9) oziroma 17,7 odstotka več kot pred letom. Delež naložb v tuje dolžniške vrednostne papirje obsega kar 87,1 odstotka (77,1 odstotka v letu 2012) vseh naložb zavarovalnic v dolžniške vrednostne papirje, in se je glede na predhodno leto povečal za 10 odstotnih točk. Naložbe v tuje državne vrednostne papirje so dosegle 919,4 mio EUR, kar je za 93 mio EUR več kot v predhodnem letu, njihov delež v vseh naložbah zavarovalnic

v državne vrednostne papirje pa se je povečal na 55,3 odstotka (52,3 odstotka v letu 2012). Zavarovalnice so konec leta 2013 izkazale za 425 mio EUR naložb v tuje lastniške vrednostne papirje, kar je 16,4 odstotka vseh naložb v tujini oziroma 35,5 odstotka vseh naložb zavarovalnic v lastniške vrednostne papirje. Delež tujih posojil zavarovalnic obsega le 1,6 odstotka vseh naložb zavarovalnic v tujini oziroma 90,2 odstotka vseh naložb v posojila.

Naložbe kritnih skladov, investirane v tujini, so konec leta 2013 znašale 1.812,6 mio EUR, kar je za 8,7 odstotka več kot konec leta 2012. Naložbe v tuje dolžniške vrednostne papirje znašajo 764,9 mio EUR in obsegajo 42,2 odstotka vseh naložb kritnih skladov v tujino in kar 88,5 odstotka (80,5 odstotka v letu 2012) vseh naložb kritnih skladov zavarovalnic v dolžniške vrednostne papirje. Naložbe kritnih skladov v tuje državne vrednostne papirje so se v primerjavi z letom 2012 povečale le za 1,3 odstotka (za 33,7 odstotka v letu 2012), njihov delež pa se je zmanjšal s 54,1 odstotka vseh naložb kritnega sklada v tovrstne vrednostne papirje v letu 2012 na 52,5 odstotka v letu 2013. Tuji lastniški vrednostni papirji obsegajo 39,1 odstotka (38,5 v letu 2012) vseh naložb kritnih skladov v lastniške vrednostne papirje. Naložbe v tuja posojila znašajo 28,1 mio EUR, kar je za 20,8 odstotka manj kot v predhodnem letu, obsegajo pa 1,6 odstotka celotnih naložb kritnih skladov v tujino oziroma 59,8 odstotka vseh naložb kritnih skladov v posojila.

Konec leta 2013 so naložbe kritnega premoženja brez kritnih skladov v tujini znašale 785,1 mio EUR, kar je za 29,6 odstotka več kot v predhodnem letu. Naložbe kritnega premoženja brez kritnih skladov v tujini so v letu 2013 imele precej nižjo rast kot pred letom, ko je rast znašala 42,6 odstotka, vendar precej višjo kot tovrstne naložbe kritnih skladov, ki so se v primerjavi s predhodnim letom povečale le za 8,7 odstotka. Naložbe kritnega premoženja brez kritnih skladov v tuje dolžniške vrednostne papirje so konec leta 2013 znašale 409 mio EUR ter so se povečale za 23,6 odstotka in dosegle že 84,6 (71,2 odstotka v letu 2012) odstotka celotnih naložb kritnega premoženja brez kritnih skladov v tovrstne vrednostne papirje. Naložbe v državne in druge dolžniške vrednostne papirje tako obsegajo kar 95,4 odstotka (v predhodnem letu 96,7 odstotka) naložb kritnega premoženja brez kritnih skladov v tujini. Trend zmanjševanja deleža naložb v tuje lastniške vrednostne papirje iz leta 2008 se še nadaljuje, in sicer je delež tovrstnih naložb v letu 2013 znašal 1,1 odstotka vseh naložb kritnega premoženja brez kritnih skladov v tujini (v predhodnem letu je znašal delež tovrstnih naložb 1,4 odstotka). Naložbe v tuja posojila znašajo 14,3 mio EUR ter so se glede na predhodno leto povečala za 38,8 odstotka in dosegle 1,8 odstotka vseh naložb kritnega premoženja brez kritnih skladov v tujino oziroma 43,9 odstotka vseh naložb kritnega premoženja brez kritnih skladov v posojila.

Naložbe kritnega premoženja pozavarovalnic, investirane v tujini, so konec leta 2013 znašale kar 242,7 mio EUR (141,6 mio EUR v letu 2012 in 80,7 mio EUR v letu 2011), kar pomeni 57,7 odstotka (34,9 odstotka v letu 2012) naložb kritnega premoženja pozavarovalnic in 71,3-odstotno povečanje (75,5-odstotno povečanje v letu 2012) naložb kritnega premoženja pozavarovalnic v tujini.

Državne obveznice načeloma zagotavljajo manjše donose kot praviloma bolj tvegane podjetniške obveznice, kar pa se je ob evropski dolžniški krizi nekoliko spremenilo. Ocenjujemo, da se je delež naložb zavarovalnic in tudi pozavarovalnic v tuje vrednostne papirje v letih 2012 in 2013 (predvsem v državne in dolžniške vrednostne papirje) povečal zaradi finančne krize v Sloveniji. Slovenskim državnim in bančnim vrednostnim papirjem so se v zadnjih dveh letih zniževale cene. Zavarovalnice so v letu 2013 nadaljevale zmanjševanje izpostavljenosti do slovenskega bančnega sektorja ter tudi slabile nekatere naložbe v dolžniške in lastniške vrednostne papirje. Precej naložb v lastniške in podrejene vrednostne papirje domačih bank pa so morale odpisati.

Zavarovalnice pri naložbeni politiki nalaganja v tuje vrednostne papirje posvečajo posebno pozornost teritorialni razpršenosti naložb, tako da svoje naložbe usmerjajo v približno od deset do sedemnajst držav, še vedno pa je največja koncentracija naložb v državah EU. Zavarovalnice imajo v treh državah (Nemčiji, Franciji in Luksemburgu) 38,3 odstotka (45,5 v letu 2012) vseh svojih naložb kritnega premoženja in kritnih skladov v tuje vrednostne papirje. Več kot polovica od tega deleža naložb odpade na Nemčijo (20,6 odstotka). Tem trem državam po deležu naložb v njihove vrednostne papirje sledita Avstrija z 8,2 odstotka (v letu 2012 s 7,9 odstotka) in Nizozemska s 7,6 odstotka (8 odstotkov v letu 2012). Sledijo države, v katerih imajo zavarovalnice manj kot 5 odstotkov investiranih sredstev na tuje trge, in sicer Italija (4,5 odstotka), Velika Britanija (4,2 odstotka), Španija (3,6 odstotka) in ZDA (3,0 odstotka). Naložbe lastnih virov zavarovalnic v tuje vrednostne papirje so investirane v naslednjih državah: v Nemčiji 19,9 odstotka, v ZDA 13,3 odstotka, Avstriji 8,9 odstotka, v Luksemburgu 7,5 odstotka, Nizozemska 5,4 odstotka, sledita Francija s 5 odstotki in Irska s 4 odstotki (v predhodnem letu so bili največji deleži naslednji: v Nemčiji 20,6 odstotka, v ZDA 14,2 odstotka, v Avstriji 12,3 odstotka, sledila sta še Luksemburg in Francija vsak s po 7 odstotki).

Izpostavljenost zavarovalnic do Portugalske, Irske, Italije, Grčije in Španije (naložbe v njihove državne vrednostne papirje) po stanju na 31. decembra 2013 je znašala 90,2 mio EUR (v predhodnem letu 61,6 mio EUR), kar je 46,4 odstotka več kot pred letom. Ker se je nekaterim od teh držav že zvišala bonitetna ocena, se je zvišala tudi vrednost nekaterih vrednostnih papirjev, kar se je odrazilo v povečanju vrednosti teh naložb. Pozavarovalnice izpostavljenosti do teh državnih vrednostnih papirjev v letu 2013 ne izkazujejo (v letu 2012 94 tisoč EUR).

Zavarovalnice so sodelovale v projektu prostovoljnega sodelovanja zasebnega sektorja pri prestrukturiranju dolga državam članicam evrskega območja. European Financial Stability Facility – EFSF je bila ustanovljena zaradi zagotavljanja likvidnostne pomoči članicam evrskega območja, ki se soočajo s težavami v financiranju. Vrednost obveznic izdajatelja EFSF v portfeljih zavarovalnic je po stanju na 31. decembra 2013 znašala 19,5 mio EUR (pred letom 4,8 mio EUR).

Naložbe zavarovalnic v druge dolžniške vrednostne papirje teh držav so po stanju na 31. decembra 2013 znašale 155,3 mio EUR (106 mio EUR v letu 2012). Pozavarovalnice naložb v tovrstne vrednostne papirje za konec leta 2013 niso izkazovale (v letu 2012 so znašale 5,7 mio EUR).

Slovenska zavarovalniška industrija je konec leta 2013 izkazala le minimalno izpostavljenost do Cipra, ki se je tudi znašel v hudi dolžniški krizi, in sicer le z naložbo v državne vrednostne papirje, s katerim se trguje na trgu Velike Britanije enega subjekta na trgu, v višini 461,8 tisoč EUR.

Izpostavljenost zavarovalnic do Slovenije (naložbe v slovenske državne vrednostne papirje in papirje, za katere jamči država) je konec leta 2013 znašala 898,3 mio EUR in se je v primerjavi s predhodnim letom rahlo povečala, in sicer za 0,6 odstotka, izpostavljenost pozavarovalnic do slovenskih državnih vrednostnih papirjev in papirjev, za katere jamči država, pa je znašala 43,7 mio EUR in se je znižala za 37,5 odstotka v primerjavi s predhodnim letom.

Po stanju na 31. decembra 2013 so naložbe v sestavljene vrednostne papirje zavarovalnic znašale 160,5 mio EUR (162,4 mio EUR v letu 2012). Zmanjšanje vrednosti je predvsem rezultat zmanjšanja števila vrednostnih papirjev (zapadlost v preteklem letu in tudi predčasni odpoklici). So pa zavarovalnice kupile tudi devet novih sestavljenih papirjev, tako da število sestavljenih vrednostnih papirjev konec leta 2013 znaša 81 (86 v letu 2012). Pozavarovalnici po stanju na 31. decembra 2013 nista izkazali naložb v sestavljene vrednostne papirje. Vrednost tovrstnih naložb se je glede na predhodno leto zmanjšala pri zavarovalnicah za 1,2 odstotka (za 7,3 odstotka v letu 2012). Posamični sestavljeni vrednostni papirji predstavljajo naložbe kritnega premoženja brez kritnih skladov, naložbe kritnega sklada in tudi naložbe iz lastnih virov. Delež naložb iz lastnih virov zavarovalnic v sestavljene papirje je v letu 2013 glede na skupno vrednost sestavljenih vrednostnih papirjev zavarovalnic znašal 7,5 odstotka (6 odstotkov v letu 2012) oziroma 12 mio EUR (9,7 mio EUR v letu 2012).

Pri vseh sestavljenih vrednostnih papirjih gre za dolgoročne naložbe z zapadlostjo od 5 do 40 let, največ pa je od 10- do 20-letnih vrednostnih papirjev. Zavarovalnice se večinoma odločajo za nakup teh papirjev, zato da jih zadržijo do zapadlosti. Posamezni nakupi se gibljejo v vrednosti od 109 tisoč EUR do 11,9 mio EUR. Večje zavarovalnice se odločajo za večje posamične nakupe, ki v nekaterih primerih vključujejo celotno emisijo vrednostnega papirja. Nekateri produkti življenjskih zavarovanj z naložbenim tveganjem so vezani na sestavljene vrednostne papirje. Izdajatelji teh vrednostnih papirjev praviloma presegajo predpisano minimalno bonitetno oceno. Med naložbami lastnih virov zavarovalnic so tudi posamezni sestavljeni vrednostni papirji brez bonitetne ocene.

Tabela 21:
Primerjava oblikovanih drugih zavarovalno-tehničnih rezervacij[5] in vrednosti naložb kritnega premoženja brez kritnih skladov za zavarovalnice in pozavarovalnice na dan 31. 12. v obdobju med letoma 2005 in 2013 (v mio EUR)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Naložbe kritnega premoženja, brez kritnih skladov	1.289,4	1.387,5	1.541,7	1.718,3	1.900,7	1.990,1	1.999,6	2.121,9	2.097,6
Oblikovani viri ZTR	1.177,5	1.270,7	1.254,5	1.597,1	1.753,4	1.756,1	1.771,6	1.849,8	1.790,1
Razlika	**111,9**	**116,8**	**287,2**	**121,2**	**147,3**	**234,0**	**228,0**	**272,1**	**307,5**

Vir: Obrazca St – 43 in 54, obrazci RN, poročilo o naložbah kritnega premoženja in kritnih skladov ter revidirane bilance stanja zavarovalnic in pozavarovalnic na dan 31. 12. 2005–31. 12. 2012 in nerevidirane bilance stanja zavarovalnic in pozavarovalnic na dan 31. 12. 2013.

[5] Glej opombo št. 4.

Znesek presežka pokritosti zavarovalno-tehničnih rezervacij z naložbami kritnega premoženja zavarovalnic in pozavarovalnic se je do leta 2007 povečeval, v letu 2008 je prišlo do zmanjšanja omenjenega presežka. Od takrat se presežek naložb, z izjemo leta 2011, stalno povečuje, in sicer s 121,2 mio EUR v letu 2008 na 307,5 mio EUR konec leta 2013. V letu 2011 se pri pokritosti vidijo učinki slabitev naložb. V letu 2012 se je presežek naložb povečal zaradi pozitivnih donosnosti naložbenih portfeljev. V letu 2013 je presežek naložb kritnega premoženja, brez kritnih skladov nad zavarovalno-tehničnimi rezervacijami za 13 odstotkov presegel presežek iz leta 2012. Navedeno povečanje presežka je predvsem posledica znižanja oblikovanih zavarovalno-tehničnih rezervacij, obseg katerih se je zmanjšal z višjo stopnjo (indeks 96,8), kot se je zmanjšal obseg naložb kritnega premoženja brez kritnih skladov (indeks 98,9). Presežek naložb nad zavarovalno-tehničnimi rezervacijami je konec leta 2013 znašal 17,2 odstotka oblikovanih zavarovalno-tehničnih rezervacij, kar je za 2,5 odstotne točke več kot pred letom (14,7 odstotka). Pri zavarovalnicah odstotek presežka znaša 16,7 odstotka, pri pozavarovalnicah pa 19,3 odstotka.

3.9. Kapitalska ustreznost

Načelo obvladovanja tveganj je pomembno načelo zakona o zavarovalništvu. Zavarovalnice ob ustreznih zavarovalno-tehničnih rezervacijah, primernem nalaganju kritnega premoženja oziroma premoženja kritnih skladov, pozavarovanju, sozavarovanju in upravljanju likvidnosti obvladujejo tveganja predvsem z zadostnim kapitalom oziroma kapitalsko ustreznostjo. Kapitalska ustreznost se skladno z merili zakona o zavarovalništvu kaže v obveznosti zavarovalnice, da vedno razpolaga z ustreznim kapitalom, odvisnim od obsega in vrste zavarovalnih poslov, ki jih zavarovalnica opravlja, ter tveganj, ki jim je pri opravljanju teh poslov izpostavljena. Nedoseganje minimalnega kapitala pomeni hujšo kršitev pravil o obvladovanju tveganj.

Kompozitne zavarovalnice morajo ločeno izračunavati kapitalsko ustreznost za skupino premoženjskih in ločeno za skupino življenjskih zavarovanj.

Tabela 22:
Kapitalska ustreznost zavarovalnic na dan 31. 12. 2012 in 31. 12. 2013 (v mio EUR)

	2012		2013	
KAPITAL	**Premoženjska zavarovanja**	**Življenjska zavarovanja**	**Premoženjska zavarovanja**	**Življenjska zavarovanja**
Temeljni kapital	548,4	374,1	557,6	370,7
Zajamčeni kapital	76,7	61,7	76,4	63,9
Izpolnjevanje zahteve iz 3. odstavka 106. člena ZZavar	471,7	312,4	481,2	306,8
Dodatni kapital	23,1	8,0	20,7	11,8
Razpoložljivi kapital zavarovalnic	571,5	379,2	500,7	378,4
Zahtevani minimalni kapital	192,0	154,9	189,5	159,7
Kapitalska ustreznost	**280,8**	**224,3**	**311,2**	**218,7**

Vir: Obrazci KUS.

Po stanju 31. decembra 2013 so vse zavarovalnice v zavarovalni skupini premoženjskih zavarovanj in tudi v zavarovalni skupini življenjskih zavarovanj izkazale presežek razpoložljivega kapitala nad zahtevanim minimalnim.

Temeljni kapital je v skupini premoženjskih zavarovanj 31. decembra 2013 znašal 557,6 mio EUR, kar je malenkost več (povečanje za 9,2 mio EUR oziroma 1,7 odstotka) kot 31. decembra 2012. Na navedeno povečanje je vplivalo predvsem povečanje rezerv iz dobička (za 19,2 mio EUR) in zmanjšanje prenesene čiste izgube iz preteklih let (za 7,7 mio EUR). Povečanje temeljnega kapitala bi bilo še večje, če se preneseni dobiček iz preteklih let ne bi zmanjšal za 17,6 mio EUR.

Zavarovalnice so v skupini življenjskih zavarovanj po stanju 31. decembra 2013 izkazale temeljni kapital v višini 370,7 mio EUR, kar je za 3,4 mio EUR oziroma za 1,0 odstotek manj kot 31. decembra 2012. Na navedeno znižanje sta vplivali predvsem zmanjšanje osnovnega kapitala za 11,6 mio EUR (posledica oddelitve premoženja s prenosom portfelja iz KD življenja (po stanju 31. decembra 2013 ni več zavarovalnica) na Adriatic Slovenico) in znižanje prenesenega dobička iz preteklih let za 11,1 mio EUR.

Postavka dodatni kapital predstavlja podrejeni dolg zavarovalnic, ki je bil konec leta 2013 izkazan v skupni višini 32,5 mio EUR, kar je za 1,4 mio EUR oziroma 4,5 odstotka več kot v predhodnem letu. V skupini premoženjskih zavarovanj se je podrejeni dolg zmanjšal za 2,4 mio EUR, medtem ko se je v skupini življenjskih zavarovanj povečal za 3,8 mio EUR. Vzrok za zmanjšanje navedene postavke v skupini premoženjskih zavarovanj je način zajemanja že obstoječega podrejenega dolga v izračunu razpoložljivega kapitala zavarovalnice, ki se v zadnjih petih letih pred zapadlostjo z vsakim letom zmanjšuje za 20 odstotkov vrednosti dolga.

Kljub zmanjšanju dodatnega kapitala se je razpoložljivi kapital v skupini premoženjskih zavarovanj v navedenem obdobju povečal, in sicer za 27,9 mio EUR. Povečanje razpoložljivega kapitala je posledica povečanja temeljnega kapitala (za 9,2 mio EUR) in zmanjšanja odbitnih postavk iz udeležb v finančnih ustanovah (za 21,2 mio EUR).

V istem obdobju se je razpoložljivi kapital v skupini življenjskih zavarovanja kljub povečanju dodatnega kapitala malenkost zmanjšal, in sicer za 0,8 mio EUR, kar je posledica zmanjšanja temeljnega kapitala (za 3,4 mio EUR) in povečanja odbitnih postavk iz udeležb v finančnih ustanovah (za 1,3 mio EUR).

Zahtevani minimalni kapital po stanju 31. decembra 2013 se je v primerjavi s predhodnim letom v skupini premoženjskih zavarovanj zmanjšal, in sicer za 2,6 mio EUR, v skupini življenjskih zavarovanj pa se je povečal za 4,8 mio EUR. Zavarovalnice so tako po stanju 31. decembra 2013 v skupini premoženjskih zavarovanj izkazale večji, v skupini življenjskih zavarovanja pa manjši presežek razpoložljivega kapitala nad zahtevanim minimalnim kot v predhodnem letu. Ta je 31. decembra 2013 v skupini premoženjskih zavarovanj znašal 311,2 mio EUR (za 30,4 mio EUR oziroma 10,8 odstotka več kot konec leta 2012) in v skupini življenjskih zavarovanj 218,7 mio EUR (za 5,6 mio EUR oziroma 2,5 odstotka manj kot pred letom).

Tabela 23:
Kapitalska ustreznost pozavarovalnic na dan 31. 12. 2012 in 31. 12. 2013 (v mio EUR)

KAPITAL	2012	2013
Temeljni kapital	199,8	267,7
Zajamčeni kapital	12,3	12,3
Izpolnjevanje zahteve iz 3. odstavka 106. člena ZZavar	187,5	255,4
Dodatni kapital	5,8	5,8
Razpoložljivi kapital pozavarovalnic	79,3	81,3
Zahtevani minimalni kapital	36,9	36,9
Kapitalska ustreznost	**42,4**	**44,4**

Vir: Obrazci KUS.

Obe pozavarovalnici sta 31. decembra 2012 in tudi 31. decembra 2013 izkazali presežek razpoložljivega kapitala nad zahtevanim minimalnim.

Temeljni kapital pozavarovalnic je 31. decembra 2013 znašal 267,7 mio EUR, kar je za 67,9 mio EUR oziroma 34 odstotkov več kot 31. decembra 2012. Povečanje temeljnega kapitala je predvsem posledica povečanja osnovnega kapitala (za 32,8 mio EUR) in kapitalskih rezerv (za 21,2 mio EUR) zaradi dokapitalizacije ene od pozavarovalnic. Na povečanje temeljnega kapitala sta dodatno vplivali tudi povečanje prenesenega čistega dobička iz prejšnjih let (za 10,5 mio EUR) in povečanje rezerv iz dobička (za 5,7 mio EUR).

Povečanje temeljnega kapitala (za 34 odstotkov) je kljub povečanju odbitnih postavk iz udeležbe v finančnih institucijah (za 66 mio EUR oziroma za 52,3 odstotka) vplivalo na povečanje razpoložljivega kapitala pozavarovalnic, ki se je v primerjavi s predhodnim letom povečal za 2,0 mio EUR oziroma za 2,5 odstotka. Zahtevani minimalni kapital se v primerjavi z 31. decembrom 2012 ni spremenil. Posledično se je zato povečal presežek razpoložljivega kapitala nad zahtevanim minimalnim kapitalom, in sicer za 2,0 mio EUR oziroma za 4,7 odstotka, tako da je presežek kapitala pozavarovalnic 31. decembra 2013 znašal 44,4 mio EUR.

Stanje kapitalske ustreznosti zavarovalnega sektorja po stanju 31. decembra 2013 glede na 1. januar 2013 oziroma 31. december 2012 ponazarja tudi slika 10.

Slika 10:
Presežek razpoložljivega kapitala pri izračunu kapitalske ustreznosti zavarovalnic in pozavarovalnic v letu 2013
(v mio EUR)

Vir: Obrazci KUS.

4. POKOJNINSKE DRUŽBE

4.1. Struktura zavarovalnega trga glede na tržne deleže pokojninskih družb

V skladu z ZPIZ-2, ki je začel veljati 1. januarja 2013, je pokojninska družba pravna oseba s sedežem v Republiki Sloveniji, ki ima dovoljenje za opravljanje dejavnosti prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja. Za pokojninsko družbo, za katero je edina dopustna pravnoorganizacijska oblika delniška družba, se uporabljajo določbe zakona, ki ureja zavarovalništvo, o zavarovalni delniški družbi, če ni z ZPIZ-2 drugače določeno. Pokojninska družba lahko opravlja samo dejavnost prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, ki obsega zbiranje premij tega zavarovanja in vodenje računov zavarovancev, upravljanje premoženja pokojninske družbe, izplačevanje pokojninske rente ter upravljanje zaprtih in odprtih vzajemnih pokojninskih skladov. Dovoljenje za opravljanje dejavnosti prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja izda Agencija na podlagi pozitivnega mnenja ministra, pristojnega za delo. Izvajalci pokojninskih načrtov prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, ki je v Sloveniji zaživelo leta 2001, so poleg pokojninskih družb lahko še vzajemni pokojninski skladi in zavarovalnice.

Razmerje med pokojninskimi prispevki v blagajno obveznega pokojninskega zavarovanja ter transferji Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje posameznikom in gospodinjstvom se iz leta v leto slabša, kar povečuje pritisk na pokojninsko blagajno. Prav tako se slabša razmerje med upokojenci in aktivnim prebivalstvom. V letu 2013 je na enega upokojenca odpadlo le 1,38 aktivnega prebivalca. Dodatno varčevanje za starost postaja za posameznike vedno pomembnejše. Pričakovanja o varčevanju v obliki tega zavarovanja se kljub državnim spodbudam z davčnimi olajšavami niso uresničila. Tovrstna oblika varčevanja za starost zaradi majhne donosnosti in visokih preteklih donosnostih na kapitalskih trgih ni najbolj privlačna. Navedeno se odraža tudi v deležu zbranih sredstev prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja v BDP, kjer Slovenija precej zaostaja za drugimi državami članicami evroobmočja.

Konec leta 2013 so imele tri pokojninske družbe dovoljenje Agencije za opravljanje dejavnosti prostovoljnega dodatnega zavarovanja. Pri pokojninskih družbah je bilo prelomno leto 2011, saj je minilo prvih deset let njihovega poslovanja, kar pomeni, da so prvi zavarovanci pridobili pravico do pokojninskih rent, po drugi strani pa tudi pravico do dviga sredstev, ki so se zbrala na njihovih računih.

V letu 2013 se je trend dvigovanja sredstev z osebnih računov nadaljeval, hkrati so pokojninske družbe razširile ponudbo različnih oblik doživljenjskih rent, ki jih lahko kupijo zavarovanci, ki uveljavijo pravico do pokojninske rente. Posledica enkratnih dvigov sredstev je manjša vrednost premoženja kritnih skladov, namenjenih varčevanju.

Tabela 24:
Obračunane kosmate zavarovalne premije in število zavarovancev v času varčevanja ter tržni deleži pokojninskih družb v letih 2012 in 2013 (v mio EUR in %)

Pokojninska družba	Obračunana kosmata premija 2012	%	Število zavarovancev 2012	%	Obračunana kosmata premija 2013	%	Število zavarovancev 2013	%
Moja naložba, pokojninska družba d. d.	13,8	20,2	34.161	24,6	11,0	17,9	31.361	23,7
Skupna pokojninska družba d. d.	32,2	47,1	64.293	46,3	29,0	47,2	61.182	46,3
Pokojninska družba A, d. d.	22,3	32,7	40.499	29,1	21,4	34,9	39.577	30,0
SKUPAJ	**68,3**	**100**	**138.953**	**100**	**61,4**	**100**	**132.120**	**100**

Vir: Nerevidirani izkazi poslovnega izida pokojninskih družb za leto 2013 in revidirani za leto 2012 in obrazci St – 19, 50, 23, 21, 56/I in 56/K.

V letu 2013 so pokojninske družbe iz zavarovanja med varčevanjem obračunale kosmato zavarovalno premijo v skupni višini 61,4 mio EUR, kar je za 6,9 mio EUR oziroma 10,1 odstotka manj kot v letu 2012. Največji tržni delež ima Skupna pokojninska družba s 47,2-odstotnim tržnim deležem, ki se je glede na preteklo leto nekoliko povečal, sledi ji Pokojninska družba A s 34,9-odstotnim tržnim deležem, tretja pa je Moja naložba s 17,9-odstotnim tržnim deležem.

Pokojninske družbe so imele 31. decembra 2013 zavarovanih 132.120 zavarovancev iz zavarovanja med varčevanjem, kar je za 6.833 zavarovancev manj kot v predhodnem letu. Največ zavarovancev, in sicer 128.524 (97,3 odstotka vseh zavarovancev), ima kolektivno sklenjene zavarovalne pogodbe, le 3.596 zavarovancev ima individualno sklenjene zavarovalne pogodbe. Povprečna mesečna bruto premija v posamezni pokojninski družbi, izračunana iz razmerja med obračunano kosmato premijo in povprečnim številom zavarovancev, je v letu 2013 znašala 29 EUR v Moji naložbi, 39,5 EUR v Skupni pokojninski družbi in 45 EUR v Pokojninski družbi A. Delež števila zavarovancev posamezne pokojninske družbe ustreza tržnim deležem pokojninskih družb, merjenim na podlagi obračunane kosmate letne premije.

4.2. Poslovanje pokojninskih družb

Podatki o poslovanju pokojninskih družb za leto 2012 temeljijo na revidiranih letnih poročilih, za leto 2013 pa na nerevidiranih letnih poročilih. Pokojninske družbe so izkaze pripravile na podlagi Mednarodnih standardov računovodskega poročanja in podzakonskih predpisov Agencije (Sklep o letnem poročilu in trimesečnih računovodskih izkazih zavarovalnic – SKL 2009, Sklep o kontnem okviru za zavarovalnice – SKL 2007, Sklep o podrobnejšem načinu vrednotenja knjigovodskih postavk in sestavljanju računovodskih izkazov, Sklep o letnem poročilu in medletnih računovodskih izkazih pokojninskega sklada, oblikovanega kot kritni sklad ter skupine kritnih skladov, Sklep o podrobnejšem načinu vrednotenja knjigovodskih postavk in analitičnem kontnem načrtu pokojninskega sklada, oblikovanega kot kritni sklad).

Tabela 25:
Zbirni izkaz poslovnega izida pokojninskih družb za leti 2012 in 2013 (v mio EUR)

	B. IZKAZ IZIDA IZ ŽIVLJENJSKIH ZAVAROVANJ	Leto 2012	Leto 2013
I.	Čisti prihodki od zavarovalnih premij	3,8	4,7
II.	Prihodki naložb	2,1	2,0
IV.	Drugi čisti prihodki od zavarovanja	9,3	7,2
V.	Čisti odhodki za škode	0,9	1,7
VI.	Sprememba ostalih čistih zavarovalno-tehničnih rezervacij	-3,0	-3,2
VIII.	Čisti obratovalni stroški	4,9	4,7
IX.	Odhodki naložb	1,6	3,0
XI.	Drugi čisti zavarovalni odhodki	0,1	2,5
XII.	Razporejen donos naložb, prenesen v izkaz izida, iz rednega delovanja (-)	0,4	-1,0
XIII.	Izid iz življenjskih zavarovanj (I + II + IV - V - VI - VIII - IX - XI - XII)	4,3	-0,2
	D. IZRAČUN ČISTEGA IZIDA IZ REDNEGA DELOVANJA		
II.	Izid iz življenjskih zavarovanj (B.XIII)	4,3	-0,2
V.	Razporejen donos naložb, prenesen iz izkaza izida, iz življenjskih zavarovanj (B.XII)	0,4	-1,0
XI.	Drugi prihodki	0,4	0,1
XII.	Drugi odhodki	0,0	0,3
XIII.	Poslovni izid obračunskega obdobja pred obdavčitvijo (II + V + XI - XII)	5,1	-1,4
XIV.	Davek iz dobička	0,0	0,0
XVI.	ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA (II + V + XI - XIII - XIV)	5,1	-1,4
	E. IZRAČUN VSEOBSEGAJOČEGA DONOSA POKOJNINSKIH DRUŽB		
I.	Čisti dobiček/izguba poslovnega leta po obdavčitvi	5,1	-1,4
II.	Drugi vseobsegajoči donos po obdavčitvi	0,5	1,4
III.	Celotni vseobsegajoči donos (I + II)	5,6	0,0

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida pokojninskih družb za leto 2012 in nerevidirani izkazi poslovnega izida pokojninskih družb za leto 2013.

V letu 2011 so prvi zavarovanci pridobili pravico do dodatne in predčasne dodatne starostne pokojnine. Pokojninski družbi, ki izplačujeta dodatne starostne pokojnine, sta v letu 2013 prenesli 4,7 mio EUR sredstev na kritni sklad, namenjen izplačilu rent, v letu 2012 3,8 mio EUR, medtem ko je bilo v letu 2011 prenesenih 3 mio EUR denarnih sredstev. Ena pokojninska družba je izplačevanje dodatnih starostnih pokojnin s pogodbo prenesla na eno od zavarovalnic.

Le ena od treh pokojninskih družb je poslovno leto 2013 zaključila s pozitivnim poslovnim izidom. Kot sektor so pokojninske družbe v letu 2013 ustvarile izgubo v višini 1,4 mio EUR. Leto 2012 so vse tri pokojninske družbe zaključile z dobičkom v skupni višini 5,1 mio EUR. Celotni vseobsegajoči donos je zaradi 1,4 mio EUR dobička iz ponovne izmere finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo, znašal 15 tisoč EUR, kar je za 5,6 mio EUR manj kot v predhodnem letu.

Pokojninske družbe so v obravnavanem obdobju dosegle negativen zavarovalno-tehnični rezultat, ki je iz pozitivnega rezultata v višini 4,3 mio EUR za leto 2012 padel na -0,2 mio EUR za leto 2013. Zmanjšanje zavarovalno-tehničnega izida je predvsem posledica povečanja čistih odhodkov za škode od zavarovanja (za 83 odstotkov), povečanja odhodkov naložb (za 91 odstotkov) in povečanja drugih čistih zavarovalnih odhodkov (41-kratno povečanje oziroma za 2,4 mio EUR).

Ob doseženem negativnem zavarovalno-tehničnemu izidu so pokojninske družbe za leto 2013 dosegle še nižji poslovni izid (izgubo), kar je posledica razporejenega donosa naložb, prenesenega iz zavarovalno-tehničnega izida pokojninskih družb.

Pri pokojninskih družbah se je celotni vseobsegajoči donos za leto 2013 v primerjavi s predhodnim letom zmanjšal, kar je posledica povečanega drugega vseobsegajočega donosa po obdavčitvi (za 160 odstotkov).

Tabela 26:
Zbirni izkaz izida kritnih skladov za dodatno pokojninsko zavarovanje v času varčevanja pokojninskih družb za leti 2012 in 2013 (v mio EUR)

	IZKAZ IZIDA	Leto 2012	Leto 2013
I.	Vplačila oziroma premije	66,5	59,3
II.	Prihodki od naložb	44,2	48,7
III.	Odhodki iz naslova izplačil zavarovalnih vsot oziroma odkupne vrednosti	163,2	99,7
IV.	Prenos sredstev z enega izvajalca oziroma na drugega	0,4	-1,5
V.	Sprememba ostalih čistih zavarovalno tehničnih rezervacij (+/-)	79,4	45,3
VI.	Obračunani stroški in provizije	9,2	7,1
VII.	Odhodki naložb	18,1	45,0
VIII.	Čisti dobiček obračunskega obdobja (I + II - III + IV - V - VI)	0,0	0,0

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida pokojninskih družb za leto 2012 in nerevidirani izkazi poslovnega izida pokojninskih družb za leto 2013.

Zbirni izkaz izida kritnih skladov za dodatno pokojninsko zavarovanje med varčevanjem prikazuje poslovanje upravljavca pokojninskega sklada s sredstvi zavarovancev. Iz navedenega izkaza izhaja, da so se v letu 2013 glede na predhodno leto na strani prihodkov zmanjšala vplačila oziroma premije za 7,2 mio EUR oziroma za 10,8 odstotka ter povečali prihodki od naložb za 4,5 mio EUR oziroma za 10,2 odstotka. V istem obdobju se je prenos sredstev z enega izvajalca oziroma na drugega zmanjšal za 1,9 mio EUR. Na strani odhodkov so se zmanjšali odhodki iz izplačil zavarovalnih vsot oziroma odkupne vrednosti za 63,5 mio EUR oziroma za 38,9 odstotkov, kar kaže nadaljevanje trenda dviga privarčevanih sredstev, takoj ko so za to izpolnjeni pogoji, predvsem je ključen pogoj desetletne vključitve v sistem dodatnega pokojninskega zavarovanja, za sredstva, ki jih je financiral delodajalec. Zmanjšali so se obračunani stroški in provizije za 2,1 mio EUR oziroma za 22,8 odstotka ter povečali odhodki naložb za 26,9 mio EUR oziroma za 148,6 odstotka. Sprememba drugih čistih zavarovalno-tehničnih rezervacij se je zmanjšala za 34,1 mio EUR oziroma za 42,9 odstotka.

V letu 2011 so prvi zavarovanci pridobili pravico do dodatne starostne pokojnine. Prav tako imajo zavarovanci ob izredne prenehanju po izteku desetletnega obdobja pravico do denarnega izplačila v višini odkupne vrednosti privarčevanih sredstev. Veliko zavarovancev, pri katerih se je navedeno obdobje že izteklo, se je odločilo za izredno prenehanje zavarovanja oziroma za izplačilo odkupne vrednosti. Vse tri pokojninske družbe so iz tega naslova v letu 2013 izplačale 90,7 mio EUR sredstev, medtem ko so v letu 2012 izplačale 154,6 mio EUR sredstev, v letu 2011 pa prek 94 mio EUR. Zaradi teh izplačil se je močno spremenila postavka sprememba drugih čistih zavarovalno-tehničnih rezervacij, ki za leto 2013 znaša 45,3 mio EUR, a bistveno manj kot v letu 2012, ko je vrednost te postavke znašala 79,4 mio EUR. Do vključno leta 2010 so se zavarovalno-tehnične rezervacije za dodatno pokojninsko zavarovanje med varčevanjem samo povečevale, v letu 2011 pa so se prvič zmanjšale za 19,8 mio EUR. Če primerjamo razliko med prihodki in odhodki od

naložb, je ta pozitivna (3,7 mio EUR). Pri prihodkih od naložb imajo največji delež prihodki od obresti (22,9 mio EUR oziroma 47 odstotkov celotnih prihodkov od naložb), sledijo prihodki zaradi popravkov vrednosti naložb (19,6 mio EUR oziroma 40,3 odstotka celotnih prihodkov od naložb) in prevrednotovalni finančni prihodki (4,9 mio EUR oziroma 10 odstotka celotnih prihodkov od naložb). Med odhodki naložb imajo največji delež prevrednotovalni finančni odhodki (43,7 mio EUR oziroma 97 odstotka odhodkov naložb).

V letu 2013 je zakonsko predpisana minimalna zajamčena donosnost (40 odstotkov povprečne letne obrestne mere na državne vrednostne papirje z dospelostjo nad enim letom) znašala 1,50 odstotka. Nobena pokojninska družba ni dosegla zajamčene donosnosti, določene v pokojninskem načrtu. Le pri eni od treh pokojninskih družbah je dejanska donosnost presegla zakonsko predpisano minimalno zajamčeno donosnost. Dejanska donosnost sredstev kritnih skladov za leto 2013 je tako pri Moji naložbi znašala 1,14 odstotka, pri Skupni pokojninski družbi -2,0 odstotka in Pokojninski družbi A 1,7 odstotka.

Tabela 27:
Zbirni izkaz izida kritnega sklada za dodatno pokojninsko zavarovanje med izplačevanjem rent (dodatna in predčasna dodatna starostna pokojnina) pokojninskih družb za leti 2012 in 2013 (v mio EUR)

	IZKAZ IZIDA	Leto 2012	Leto 2013
I.	Prenos denarnih sredstev iz pokojninskega načrta dodatnega pokojninskega zavarovanja	3,8	4,7
II.	Prihodki od naložb	0,2	0,4
III.	Odhodki za škode	0,9	1,7
IV.	Sprememba ostalih zavarovalno-tehničnih rezervacij (+/-)	-3,0	-3,2
V.	Stroški, vračunani po policah	0,0	0,1
V.a.	Čisti obratovalni stroški	0,0	0,0
VI.	Odhodki naložb	0,0	0,0
VII.	Izid kritnega sklada (I + II+III + IV - V - VI)	0,0	0,0
VII.a.	Izid kritnega sklada (I + II-III+IV-V.a.-VI)	0,1	0,1

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida pokojninskih družb za leto 2012
in nerevidirani izkazi poslovnega izida pokojninskih družb za leto 2013.

Dve pokojninski družbi izplačujeta dodatne starostne pokojnine in predčasne dodatne starostne pokojnine, ena pokojninska družba pa je izplačevanje dodatnih in predčasnih dodatnih pokojnin s pogodbo prenesla na eno od zavarovalnic. V letu 2013 je bilo prenesenih 4,7 mio EUR sredstev z varčevalnega dela, ki zajema pokojninsko družbo samo in tudi druge izvajalce, na primer vzajemne pokojninske sklade, ki sami ne morejo izplačevati dodatnih starostnih pokojnin, na kritni sklad, namenjen izplačilu dodatnih starostnih pokojnin. Leta 2013 je bilo prenesenih denarnih sredstev za 0,9 mio EUR oziroma 23,7 odstotka več kot v letu 2012. Hkrati so se povečale tudi matematične rezervacije za obveznosti izplačevanja dodatnih starostnih pokojnin, in sicer so se leta 2013 matematične rezervacije povečale za 3,2 mio EUR oziroma za 6,7 odstotkov in na koncu leta 2013 znašajo 9,0 mio EUR.

4.3. Bilanca stanja pokojninskih družb

Podatki o premoženjskem stanju pokojninskih družb po stanju 31. decembra 2012 temeljijo na revidiranih letnih poročilih, po stanju 31. decembra 2013 pa na nerevidiranih letnih poročilih. Pokojninske družbe so izkaze pripravile na podlagi Mednarodnih standardov računovodskega poročanja in podzakonskih predpisov Agencije (Sklep o letnem poročilu in trimesečnih računovodskih izkazih zavarovalnic – SKL 2009, Sklep o kontnem okviru za zavarovalnice – SKL 2007, Sklep o podrobnejšem načinu vrednotenja knjigovodskih postavk in sestavljanju računovodskih izkazov).

Skupna bilančna vsota pokojninskih družb 31. decembra 2013 znaša 553,4 mio EUR, kar je za 50 mio EUR oziroma za 8,3 odstotka manj kot 31. decembra 2012.

Največjo postavko na strani sredstev, in sicer kar 99,5 odstotka, zavzemajo naložbe v zemljišča in zgradbe ter finančne naložbe, ki 31. decembra 2013 dosegajo 550,4 mio EUR in so se glede na predhodno leto zmanjšale za 8,4 odstotka. Večino navedene postavke, in sicer 505,3 mio EUR oziroma 91,8 odstotka, zavzemajo sredstva iz finančnih pogodb, ki so se v primerjavi s predhodnim letom znižala za 9,8 odstotka. V tej postavki imajo največji delež državni vrednostni papirji (256,7 mio EUR), sledijo jim dolžniški vrednostni

papirji (105,6 mio EUR), lastniški vrednostni papirji (50,8 mio EUR) ter dana posojila in depoziti pri bankah (73,4 mio EUR).

Največjo postavko med obveznostmi do virov sredstev pokojninskih družb imajo druge obveznosti, ki 31. decembra 2013 znašajo 507,5 mio EUR, kar obsega 91,7 odstotka vseh obveznosti do virov sredstev, v primerjavi s predhodnim obdobjem pa so se znižale za 9,5 odstotka. Večino navedenih obveznosti, in sicer 505,5 mio EUR oziroma 99,6 odstotka, zavzemajo obveznosti iz finančnih pogodb, ki so se glede na 31. decembra 2012 zmanjšale za 54,6 mio EUR oziroma 9,7 odstotka. Skladno z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP 4) se obveznosti iz pogodb prostovoljnih dodatnih pokojninskih zavarovanj izkazujejo med obveznostmi iz finančnih pogodb (finančne pogodbe) in ne med zavarovalno-tehničnimi rezervacijami (zavarovalne pogodbe).

Kapital pokojninskih družb je 31. decembra 2013 obsegal 6,3 odstotka vseh obveznosti do virov sredstev in je znašal 35,1 mio EUR. V primerjavi s koncem leta 2012 se je kapital zmanjšal za 3,3 odstotka, pri tem pa je osnovni kapital ostal nespremenjen. Zmanjšanje kapitala je posledica znižanja postavk zadržani čisti poslovni izid (za 2,9 mio EUR oziroma za 22,2 odstotka) in zmanjšanja čistega dobička poslovnega leta (za 5,7 mio EUR). V tem istem obdobju so se sicer rezerve iz dobička povečale (za 6,0 mio EUR oziroma za 432,6 odstotka).

Tabela 28:
Zbirna bilanca stanja pokojninskih družb na dan 31. 12. 2012 in 31. 12. 2013 (v mio EUR)

		Leto 2012	Leto 2013	Indeks 13/12
	SREDSTVA	**603,4**	**553,4**	**91,7**
A.	Neopredmetena dolgoročna sredstva	0,1	0,1	100,0
B.	Naložbe v zemljišča in zgradbe ter finančne naložbe	601,0	550,4	91,6
C.	Naložbe v korist življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje	0,0	0,0	-
D.	Terjatve	0,7	0,9	128,6
E.	Razna sredstva	1,5	1,9	126,7
F.	Kratkoročne aktivne časovne razmejitve	0,1	0,1	100,0
	OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	**603,4**	**553,4**	**91,7**
A.	Kapital, od tega:	36,3	35,1	96,7
	- vpoklicani kapital	16,8	16,8	100,0
B.	Podrejene obveznosti	0,0	0,0	-
C.	Zavarovalno-tehnične rezervacije in odloženi prihodki od premij	5,8	9,0	155,2
E.	Rezervacije za druge nevarnosti in stroške	0,5	1,5	300,0
G.	Druge obveznosti	560,6	507,5	90,5
H.	Pasivne časovne razmejitve	0,2	0,3	150,0

Vir: Revidirane bilance stanja pokojninskih družb na dan 31. 12. 2012 in nerevidirane bilance stanja pokojninskih družb na dan 31. 12. 2013.

4.4. Kazalniki poslovanja pokojninskih družb

Pomembnejši kazalniki poslovanja so prikazani v tabeli 29.

Tabela 29:
Izbrani kazalniki poslovanja pokojninskih družb za leti 2012 in 2013 (v %)

KAZALNIK	2012	2013
Delež obratovalnih stroškov v obračunani premiji	7,0%	7,2%
Koeficient nalaganja oziroma pokritost matematičnih rezervacij z naložbami[1]	101,2%	100,2%
Delež kapitala v financiranju	6,0%	6,3%
Čista donosnost kapitala	14,6%	-4,0%
Delež čiste zavarovalne premije v kosmati obračunani zavarovalni premiji	100%	100%

Vir: Obrazec St – 55, revidirane bilance stanja in revidirani izkazi poslovnega izida, poročilo o naložbah kritnega premoženja in kritnih skladov.

6 Med matematičnimi rezervacijami so upoštevane tudi obveznosti iz varčevalnega dela pogodb prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja. Navedene obveznosti so v bilanci stanja prikazane pod postavko druge obveznosti (postavka obveznosti iz finančnih pogodb). ZZavar jih uvršča med zavarovalno-tehnične rezervacije.

Pokojninske družbe so za leto 2013 izkazale kazalnik, imenovan delež obratovalnih stroškov v obračunani premiji, v višini 7,2 odstotka, kar je za 0,2 odstotne točke več kot v predhodnem letu. V tem obdobju so čisti obratovalni stroški ostali skorajda nespremenjeni v primerjavi s predhodnim letom, medtem ko se je obračunana kosmata zavarovalna premija zmanjšala za 6,1 mio EUR oziroma 8,4 odstotka.

Količnik nalaganja oziroma pokritosti matematičnih rezervacij z naložbami prikazuje razmerje med naložbami in obveznostmi iz prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja ter mora biti najmanj 100 odstotkov. Količnik nalaganja oziroma pokritosti 31. decembra 2013 znaša 100,2 odstotka, kar je odstotno točko manj kot v predhodnem letu.

Delež kapitala v obveznostih do virov sredstev kaže stopnjo udeležbe lastniškega kapitala v celotnem financiranju. Navedeni delež je 31. decembra 2013 znašal 6,3 odstotka, kar je v primerjavi s preteklim letom za 0,3 odstotne točke več. Vzrok za povečanje tega deleža je v predvsem zmanjšanje drugih obveznosti, in sicer obveznosti iz finančnih pogodb, ki so se v letu 2013 zmanjšale za 9,7 odstotka. Hkrati se je sicer v obdobju zmanjšal tudi kapital pokojninskih družb – za 3,3 odstotka.

Donosnost kapitala je v letu 2013 zaradi negativnega poslovnega rezultata dveh od treh pokojninskih družb znašala -4,0 odstotka. V letu 2012 je donosnost kapitala znašala 14,6%.

Delež čiste premije v kosmati zavarovalni premiji se pri pokojninskih družbah v letu 2013, v primerjavi s predhodnima dvema letoma, ni spremenil in znaša 100 odstotkov, kar kaže, da pokojninske družbe nevarnosti, ki so jih prevzele v kritje, ne pozavarujejo.

4.5. Matematične rezervacije in obveznosti iz finančnih pogodb

Pokojninske družbe računajo matematične rezervacije med varčevanjem kot akumulirano vrednost vplačanih premij, zmanjšano za vstopne stroške. Oblikujejo jih skladno s pokojninskim načrtom. Za pogodbe, na podlagi katerih se izplačujejo dodatne pokojninske rente po zakonu, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, oblikujejo pokojninske družbe matematične rezervacije v višini sedanje vrednosti ocenjenih prihodnjih obveznosti.

Pokojninske družbe so iz varčevalnega dela prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja 31. decembra 2013 izkazale obveznosti v višini 503,0 mio EUR (obveznosti iz finančnih pogodb) in matematične rezervacije iz izplačevanja pokojninskih rent v višini 9,0 mio EUR. Obveznosti varčevalnega dela prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja so v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja v bilanci stanja izkazane kot obveznosti iz finančnih pogodb, po vsebini pa ustrezajo matematičnim rezervacijam. V primerjavi s predhodnim letom so se obveznosti iz varčevalnega dela prostovoljnih dodatnih pokojninskih zavarovanj zmanjšale za 45,3 mio EUR oziroma za 8,3 odstotka, medtem ko so se obveznosti iz izplačevanja pokojninskih rent povečale za 3,2 mio EUR oziroma 55,2 odstotka.

Pooblaščeni aktuarji so pokojninskim družbam za leto 2013 izdali pozitivno mnenje o višini premij, o primerno oblikovanih zavarovalno-tehničnih rezervacijah glede na obveznosti ter o primernosti evidenc, ki omogočajo ustrezno vrednotenje obveznosti in zavarovalnih premij.

4.6. Naložbe

Pokojninske družbe so po stanju 31. decembra 2013 izkazale skupno vrednost vseh naložb v višini 550,6 mio EUR (predhodno leto 602,3 mio EUR), pri tem je vrednost naložb kritnih skladov znašala 512,9 mio EUR (566 mio EUR v letu 2012). Naložbe lastnih virov pokojninskih družb so se glede na predhodno leto povečale za 1,4 mio EUR oziroma za 3,9 odstotka, medtem ko so se naložbe kritnih skladov v primerjavi s predhodnim letom zmanjšale za 53,1 mio EUR oziroma za 9,4 odstotka (zmanjšanje naložb kritnih skladov v letu 2012 glede na leto 2011 je znašalo 11,1 odstotka). Na znižanje vrednosti naložb kritnih skladov je vplivalo predvsem izplačevanje privarčevanih sredstev zavarovancem, ki so ali izredno prekinili pogodbo ali izpolnili pogoje za črpanje privarčevanih sredstev, slabitev naložb ter odpis lastniških in podrejenih dolžniških vrednostnih papirjev izdajateljev nekaterih slovenskih bank.

V strukturi naložb kritnih skladov pokojninskih družb 31. decembra 2013 največji delež obsegajo naložbe v

državne vrednostne papirje in dolžniške vrednostne papirje, za katere jamči država (228 mio EUR oziroma 44,5 odstotka), sledijo naložbe v druge dolžniške vrednostne papirje (140,8 mio EUR oziroma 27,5 odstotka) in depoziti v bankah (68,2 mio EUR oziroma 13,3 odstotka). Skupno zmanjšanje naložb kritnih skladov glede na predhodno leto je predvsem posledica zmanjšanja naložb v dolžniške vrednostne papirje, ki so se zmanjšale za 57,8 mio EUR oziroma za 29,1 odstotka, in naložb v depozite, ki so se zmanjšale za 25,4 mio EUR oziroma za 27,1 odstotka. Povečale pa so se naložbe v državne vrednostne papirje, in sicer za 9,2 mio EUR (4,2-odstotno povečanje), lastniške vrednostne papirje za 12,7 mio EUR oziroma za 33,3 odstotka. Vrednost se je glede na predhodno leto povečala tudi drugim naložbam, in sicer za 8,2 mio EUR oziroma za 48,8 odstotka, predvsem iz povečanja terjatev iz obresti od naložb v depozite in kratkoročne terjatve iz drugih donosov od naložb.

Slika 11:
Sestava naložb kritnih skladov pokojninskih družb na dan 31. 12. 2010, 31. 12. 2011, 31. 12. 2012 in 31. 12. 2013
(v mio EUR)

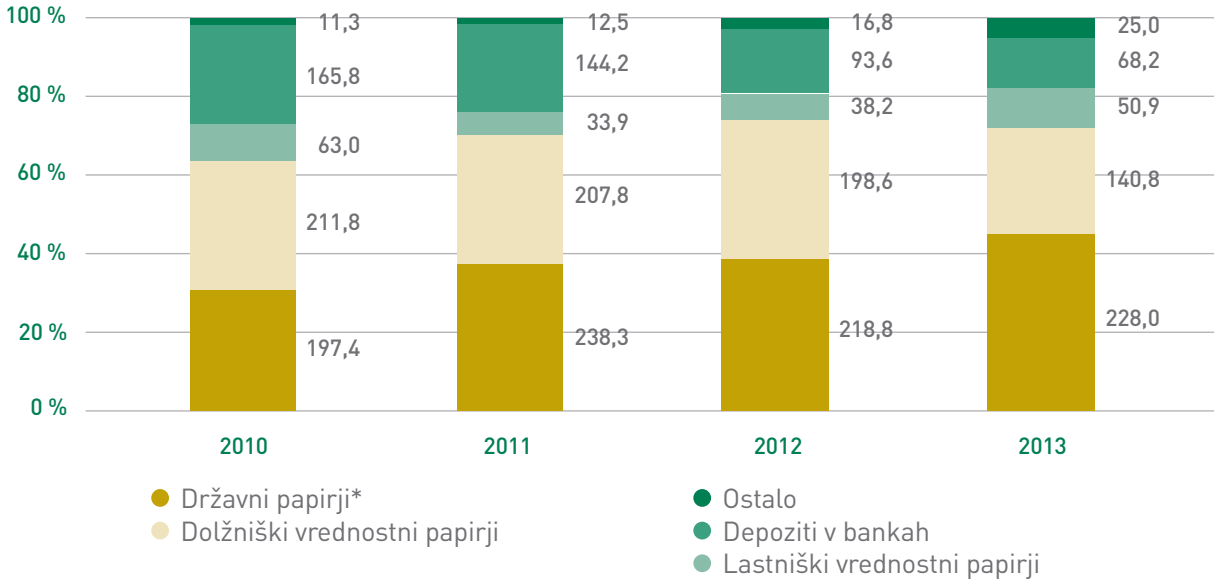

* Državni papirji in vrednostni papirji, za katere jamči država.
Vir: Poročilo o naložbah kritnega premoženja in kritnih skladov.

Naložbe kritnih skladov pokojninskih družb v tujini so v letu 2013 znašale 94,1 mio EUR (predhodno leto 142,2 mio EUR) in so se v primerjavi s predhodnim letom zmanjšale za 48,1 mio EUR oziroma za 33,8 odstotka. V celotnih naložbah kritnih skladov pokojninskih družb naložbe v tujini obsegajo 18,3 odstotka, kar je precej manj kot v predhodnih dveh letih, ko je delež znašal še 25,1.

Med naložbami kritnih skladov pokojninskih družb v tujino so največji delež ob koncu leta 2013 obsegali dolžniški vrednostni papirji (62 odstotkov vseh naložb kritnih skladov v tujino), ki so znašali 41,4 odstotka vseh naložb kritnih skladov pokojninskih družb v dolžniške vrednostne papirje. Delež naložb v tuje državne vrednostne papirje in dolžniške vrednostne papirje, za katere jamči država, se je v letu 2013 močno zmanjšal, in sicer z 49,4 odstotka vseh naložb v tujino v letu 2012 (32,1 odstotka vseh naložb v državne vrednostne papirje in dolžniške vrednostne papirje, za katere jamči država) na 31,3 odstotka v letu 2013 (12,9 odstotka naložb državne vrednostne papirje in dolžniške vrednostne papirje, za katere jamči država). Naložbe v tuje lastniške vrednostne papirje so se povečale s 3,2 odstotka na 6,8 odstotka vseh naložb v tujino oziroma z 12 odstotkov na 12,6 odstotka vseh naložb kritnih skladov pokojninskih družb v lastniške vrednostne papirje.

Tabela 30:
Sestava naložb kritnih skladov v tujini za pokojninske družbe na dan 31. 12. v obdobju med letoma 2010 in 2013 (v mio EUR in %)

		Državni vrednostni papirji	Dolžniški vrednostni papirji	Lastniški vrednostni papirji	Ostale naložbe	Skupaj naložbe v tujini	Skupaj naložbe	Delež naložb v tujini od celotnih naložb (%)
Kritni sklad	2010	63,2	67,7	21,3	0,0	152,2	649,3	23,4
	2011	82,5	72,5	4,5	0,0	159,5	636,7	25,1
	2012	70,3	67,3	4,6	0,0	142,2	566,0	25,1
	2013	29,4	58,3	6,4	0,0	94,1	512,9	18,3

Vir: Poročilo o naložbah kritnega premoženja in kritnih skladov.

Konec leta 2013 le ena pokojninska družba izkazuje naložbe v sestavljene vrednostne papirje. Vrednost te naložbe je 31. decembra 2013 znašala 1 mio EUR in se nanaša le na en sestavljeni vrednostni papir. Omenjena naložba predstavlja 1,1 odstotka vseh naložb te pokojninske družbe v tuje vrednostne papirje.

Pokojninske družbe konec leta 2013 ne izkazujejo več izpostavljenosti do državnih vrednostnih papirjev Portugalske, Italije, Grčije in Španije. Ena od pokojninskih družb izkazuje še izpostavljenost do državnih vrednostnih papirjev Irske, ki je po stanju 31. decembra 2013 znašala 596 tisoč EUR. Pokojninske družbe do Cipra niso izpostavljene.

Izpostavljenost pokojninskih družb do Slovenije (naložbe v slovenske državne vrednostne papirje in papirje, za katere jamči država) se je v letu 2013 v primerjavi s preteklim letom povečala za 7,7 mio EUR oziroma za 4,2 odstotka in dosegla 205,9 mio EUR. Izpostavljenost pokojninskih družb do slovenskega bančnega sektorja znaša 102,5 mio EUR (upoštevani so dolžniški in tudi lastniški vrednostni papirji bank, depoziti in druge terjatve do bank) ter se je glede na predhodno leto znatno zmanjšala, in sicer za 80,9 mio EUR oziroma 44,1 odstotka.

4.7. Kapitalska ustreznost pokojninskih družb

Vse tri pokojninske družbe so 31. decembra 2012 in tudi na dan 31. decembra 2013 izkazale presežek razpoložljivega kapitala nad zahtevanim minimalnim kapitalom.

Temeljni kapital pokojninskih družb po stanju na dan 31. decembra 2013 znaša 34,1 mio EUR, kar je za 2,6 mio EUR oziroma za 8,3 odstotka več kot leto pred tem. Povečanje temeljnega kapitala je posledica povečanja rezerv iz dobička (za 6,0 mio EUR) in povečanja pozitivnega presežka iz prevrednotenja sredstev (konec leta 2012 je bil presežek iz prevrednotenja negativen). Nobena od pokojninskih družb po stanju na dan 31. decembra 2013 ne izkazuje dodatnega kapitala. Ob večjem temeljnem kapitalu in manjšem zahtevanem minimalnem kapitalu (za 2,1 mio EUR oziroma za 10,2 odstotka) so pokojninske družbe po stanju na dan 31. decembra 2013 izkazale presežek razpoložljivega kapitala nad zahtevanim minimalnim v višini 13,6 mio EUR, kar je za 4,7 mio EUR oziroma za 52,8 odstotka več kot po stanju na dan 31. decembra 2012, ko je presežek znašal 8,9 mio EUR.

Tabela 31:
Kapitalska ustreznost pokojninskih družb na dan 31. 12. 2012 in 31. 12. 2013 (v mio EUR)

KAPITAL	2012	2013
Temeljni kapital	31,5	34,1
Zajamčeni kapital	10,5	11,1
Izpolnjevanje zahteve iz 3. odstavka 106. člena ZZavar	21,0	23,0
Dodatni kapital	0,0	0,0
Razpoložljivi kapital pokojninske družbe	31,5	34,1
Zahtevani minimalni kapital	22,6	20,5
Kapitalska ustreznost	**8,9**	**13,6**

Vir: Obrazci KUS.

5. DRUGE DRUŽBE, KI SE UKVARJAJO Z ZAVAROVALNIMI POSLI

Agencija za zavarovalni nadzor nadzira tudi Pool za zavarovanje in pozavarovanje jedrskih nevarnosti GIZ ter Škodni sklad in Odškodninski urad, ki sta organizirana v okviru Slovenskega zavarovalnega združenja.

Tabela 32:
Obračunana kosmata premija drugih družb, ki se ukvarjajo z zavarovalnimi posli, v letih 2012 in 2013 (v mio EUR)

Naziv in vrsta zavarovanja	2012	2013
Pool za zavarovanje in pozavarovanje jedrskih nevarnosti GIZ (zavarovanje požara in elementarnih nesreč)	2,9	3,1
Slovensko zavarovalno združenje – škodni sklad (zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil)	0,0	2,0

Vir: Obrazca St-23 in 50.

Pool za zavarovanje in pozavarovanje jedrskih nevarnosti GIZ je bil ustanovljen leta 1994 na podlagi dovoljenja Ministrstva za finance RS. Je gospodarsko interesno združenje, katerega temeljni cilj je uresničevati zavarovalne, sozavarovalne in pozavarovalne dejavnosti v zvezi z jedrskimi napravami oziroma uporabo jedrske energije v miroljubne namene, in sicer v državi in iz tujine. Pool izvaja svojo dejavnost z obračunavanjem premij za zavarovanja iz države in za pozavarovanja iz tujine ter tudi z izplačevanjem odškodnin/zavarovalnin v zvezi s temi zavarovanji oziroma pozavarovanji ter hranjenjem in uporabo teh sredstev med poslovnim letom, da bi lahko poravnal svoje obveznosti na podlagi škod zavarovancem iz države in pozavarovancem iz tujine. V pravnem prometu Pool nastopa v svojem imenu in za račun svojih članic. Za obveznosti, ki jih prevzema Pool, odgovarjajo njegove članice. V Pool je bilo v letu 2013 včlanjenih pet zavarovalnic in obe pozavarovalnici. Obračunana kosmata premija je znašala 3,1 mio EUR, kar je le za 0,2 mio EUR več kot leto prej. Od tega je 1,4 mio EUR zavarovalne premije, 1,7 mio EUR pa odpade na pozavarovalno premijo. Pri tem je skupna obračunana zavarovalna premija za zavarovanje domačih rizikov znašala 1,4 mio EUR in skupna obračunana pozavarovalna premija, prejeta od tujih poolov, 1,7 mio EUR. Pool za zavarovanje in pozavarovanje jedrskih nevarnosti GIZ je v letu 2013 izkazal za 0,1 mio EUR škod iz pozavarovalnih pogodb.

Škodni sklad je organiziran v okviru Slovenskega zavarovalnega združenja ter je odgovoren za plačilo izplačil odškodnin/zavarovalnin, ki jih povzročijo vozniki neznanih in nezavarovanih vozil, nezavarovanih zrakoplovov ali drugih letalnih naprav in nezavarovanih čolnov, in odškodnin/zavarovalnin, ki jih utrpijo potniki nezavarovanega javnega prevoznega sredstva. Odškodninskih zahtevkov ne rešuje, temveč jih po evidentiranju odstopi v reševanje eni od zavarovalnic. Od povzročitelja ali lastnika nezavarovanega motornega vozila prek pooblaščene zavarovalnice zahteva povrnitev izplačane odškodnine.

Financira se na podlagi prispevkov, ki jih prispevajo zavarovalnice, ki sklepajo zavarovanja odgovornosti lastnikov cestnih vozil. Prispevek posamezne zavarovalnice je sorazmeren deležu v prejšnjem letu sklenjenih obveznih zavarovanj. V letu 2013 je bilo iz nezavarovanih vozil vloženih 474 zahtevkov (435 zahtevkov v letu 2012), rešenih jih je bilo 450 zahtevkov (392 zahtevkov v letu 2012). Škodni sklad je v letu 2013 izplačal 1,8 mio EUR škod.

Odškodninski urad je samostojna organizacijska enota Slovenskega zavarovalnega združenja, ki se izvaja prek službe Biroja zelene karte in službe Škodnega urada.

Namenjen je plačilu odškodnin oškodovancem s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji, če je bila nesreča povzročena v drugi državi članici EU oziroma v tretjih državah, katerih nacionalni zavarovalni biro je član sistema zelene karte, pa tudi plačilu zahtevkov za povračilo odškodninskih uradov držav članic EU, če gre za obveznost iz zavarovalne pogodbe zavarovanja avtomobilske odgovornosti zavarovalnice, članice združenja. Obveznosti Odškodninskega urada veljajo za vse obveznosti iz prometnih nesreč od 1. maja 2004. Odškodninski urad sam ne rešuje odškodninskih zahtevkov, temveč jih po evidentiranju odstopi v reševanje eni od zavarovalnic.

Financira se na podlagi prispevkov, ki jih plačujejo zavarovalnice glede na sorazmeren delež obveznih zavarovanj, sklenjenih v prejšnjem letu.

V letu 2013 je bilo na novo prijavljenih deset škod in rešenih šest škod iz nezavarovanih vozil.

II. LETNO POROČILO AGENCIJE ZA ZAVAROVALNI NADZOR ZA LETO 2013

VSEBINA

I. UVOD 64

II. POROČILO O DELU AGENCIJE ZA ZAVAROVALNI NADZOR 65

1. PRAVNI POLOŽAJ, NALOGE IN ORGANI AGENCIJE 65

1.1. Ustanovitev in pravni položaj Agencije 65

1.2. Organi Agencije 65

1.3. Naloge Agencije 66

2. NOTRANJA ORGANIZACIJA IN FINANCIRANJE AGENCIJE 67

2.1. Notranja organizacija in podatki o zaposlenih 67

2.2. Financiranje Agencije 69

3. POROČILO O IZDANIH DOVOLJENJIH ZA OPRAVLJANJE ZAVAROVALNIH POSLOV IN DRUGIH DOVOLJENJIH, KI JIH IZDA AGENCIJA 71

4. IZVAJANJE NADZORA IN IZREČENI UKREPI NADZORA 73

4.1. Preverjanje poročil in obvestil 73

4.2. Pregledi poslovanja 73

4.3. Izrekanje ukrepov nadzora 74

5. POROČILO O SODELOVANJU AGENCIJE Z DRUGIMI DOMAČIMI IN TUJIMI NADZORNIMI ORGANI 75

5.1. Sodelovanje z domačimi in tujim nadzornimi organi 75

5.2. Evropski organ za zavarovanja in poklicne pokojnine – Eiopa 76

5.3. Mednarodno združenje zavarovalnih nadzornikov – IAIS 77

6. DELO NA ZAKONODAJNEM PODROČJU 78

6.1. Podzakonski predpisi 78

6.2. Sodelovanje pri pripravi zakonov 78

7. SODNI POSTOPKI 79

7.1. Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodiščih 79

7.2. Sodni postopki pred Vrhovnim sodiščem Republike Slovenije 79

7.3. Sodni postopki pred upravnim sodiščem 79

7.4. Drugi sodni postopki 80

8. POROČILO O DRUGIH DEJAVNOSTIH 80

8.1. Poročanje drugim nadzornim organom in institucijam 80

8.2. Vodenje registrov in drugih javno dostopnih seznamov 80

8.3. Strokovno izpopolnjevanje zaposlenih 81

III. LETNI OBRAČUN ZA LETO 2013 (revidirani podatki) 83

1. RAČUNOVODSKI IZKAZI 86

2. POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM 86

2.1. Vrednostna pojasnila k računovodskim izkazom 86

2.2. Opisna pojasnila k računovodskim izkazom 86

2.2.1. Uporabljene temeljne računovodske predpostavke 86

2.2.2. Financiranje 87

2.3. Pojasnila računovodskih izkazov 87

2.3.1. Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov za obdobje od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2013 87

2.3.2. Bilanca stanja na dan 31. 12. 2013 93

Priloge:

Priloga 1: Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov 95

Priloga 2: Izkaz prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka 96

Priloga 3: Bilanca stanja 97

Priloga 4: Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov 98

I. UVOD

Agencija za zavarovalni nadzor (v nadaljevanju: Agencija) pripravlja in objavlja Letno poročilo Agencije za leto 2013. Letno poročilo Agencije sestavljata Letno poročilo o delu, ki ga Agencija pripravi na podlagi 250. člena Zakona o zavarovalništvu (Uradni list RS, št. 99/10 – uradno prečiščeno besedilo, 90/12, 102/12, 56-13 in 63/13 – ZS-K; v nadaljevanju: ZZavar), ter Letni obračun, ki ga Agencija pripravi na podlagi 264. člena ZZavar.

Letno poročilo o delu obsega poročilo o izvajanju nadzora in izrečenih ukrepih nadzora, poročilo o izdanih dovoljenjih za opravljanje zavarovalnih poslov in o drugih dovoljenjih, ki jih izdaja Agencija, poročilo o sodelovanju Agencije z drugimi domačimi in tujimi nadzornimi organi, poročilo o delu na zakonodajnem področju in poročilo o notranji organizaciji, sodnih postopkih ter o drugih dejavnostih in aktivnostih Agencije v letu 2013. Letno poročilo se predloži Državnemu zboru Republike Slovenije do 30. junija tekočega leta in se javno objavi kot sestavni del Poročila Agencije za zavarovalni nadzor za leto 2013.

Letni obračun obsega računovodske izkaze Agencije, pojasnila k računovodskim izkazom in poročilo neodvisnega revizorja. Na podlagi 264. člena ZZavar strokovni svet Agencije sprejme letni obračun za prejšnje leto do 31. marca vsakega leta. Letni obračun Agencije mora pregledati pooblaščeni revizor. Agencija v skladu z ZZavar pošlje letni obračun z revizorjevim poročilom ministru, pristojnemu za finance. K letnemu obračunu na podlagi četrtega odstavka 264. člena ZZavar daje soglasje Vlada Republike Slovenije. Šteje se, da je letni obračun potrjen, če Vlada Republike Slovenije v 15 dneh po njegovem prejemu ne odloči drugače. Z letnim obračunom se seznani Državni zbor Republike Slovenije.

Letno poročilo o delu in letni obračun je obravnaval in sprejel strokovni svet Agencije, in sicer 18. marca 2014 na svoji 325. redni seji.

Podatki v tem poročilu se praviloma časovno nanašajo na poslovno leto 2013, razen v posameznih primerih, ko se nanašajo na obdobje pred tem letom ali po njem, če je to smiselno zaradi popolnejšega poročanja o posameznih dejstvih oziroma zadevah, povezanih z delom Agencije.

II. POROČILO O DELU AGENCIJE ZA ZAVAROVALNI NADZOR

1. PRAVNI POLOŽAJ, NALOGE IN ORGANI AGENCIJE

1.1. Ustanovitev in pravni položaj Agencije

Agencija je bila ustanovljena 1. junija 2000. Vlada Republike Slovenije je na ta dan na podlagi ZZavar imenovala strokovni svet in direktorja Agencije. Agencija je smiselno nadaljevala delo Urada za zavarovalni nadzor, ki je bil ustanovljen leta 1995 kot organ v sestavi Ministrstva za finance.

Osnovno poslanstvo Agencije je varovanje interesov zavarovalcev in zavarovancev z zmanjševanjem in odpravljanjem nepravilnosti na področju zavarovalništva ter z ustreznim urejanjem delovanja zavarovalnega trga v okviru pooblastil Agencije.

Temeljne naloge Agencije so opravljanje nadzora nad subjekti zavarovalnega trga, izdajanje raznovrstnih dovoljenj na področju zavarovalništva in priprava podzakonskih predpisov, ki so pravna podlaga za nadzor zavarovalnega trga v Republiki Sloveniji.

Agencija je pravna oseba, ki je pri izvrševanju svojih nalog in pristojnosti samostojna in neodvisna ter za svoje delo odgovorna Državnemu zboru Republike Slovenije.

Sedež Agencije je v Ljubljani, na Trgu republike 3.

1.2. Organi Agencije

Organa Agencije sta strokovni svet in direktor.

Strokovni svet Agencije

Strokovni svet Agencije sestavljajo predsednik strokovnega sveta in štirje člani, ki jih na predlog Vlade Republike Slovenije imenuje Državni zbor Republike Slovenije. Člani strokovnega sveta so imenovani za obdobje šestih let in so lahko po poteku mandata ponovno imenovani. Direktor Agencije je po svoji funkciji tudi predsednik strokovnega sveta.

Strokovni svet odloča o dovoljenjih in soglasjih ter o drugih posamičnih zadevah, o katerih odloča Agencija, če ni v ZZavar ali drugem zakonu določeno drugače, sprejema predpise, kadar zakon to določa, poslovnik Agencije, poročilo o stanju na področju zavarovalništva, letno poročilo o delu Agencije, letni obračun Agencije, sklep o začasnem financiranju Agencije, finančni načrt Agencije ter letni načrt dela strokovnih služb Agencije.

Strokovni svet Agencije je v letu 2013 deloval v naslednji sestavi:

- Sergej Simoniti, predsednik;
- dr. Miran Jus, član;
- Dušan Novak, član;
- dr. Peter Stanovnik, član;
- mag. Andrej Zupančič, član.

V letu 2013 se je strokovni svet Agencije sestal na 29 rednih sejah.

Za postopke odločanja Agencije se uporabljajo določbe Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 80/99, 70/00, 52/02, 73/04, 119/05, 105/06 - ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10), če ni v ZZavar določeno

drugače. Organa postopka sta senat in predsednik senata. Člani strokovnega sveta so hkrati tudi člani senata. Senat odloča o vseh posamičnih zadevah, razen če zakon za posamezen primer odločitve določa pristojnosti predsednika senata. Senat odloča tudi o ugovorih proti odredbam predsednika senata. Senat Agencije je v letu 2013 obravnaval 855 zadev.

Direktor Agencije

Direktorja Agencije na predlog Vlade Republike Slovenije imenuje Državni zbor Republike Slovenije, in sicer za dobo šestih let. Direktor Agencije zastopa in predstavlja Agencijo, vodi njeno poslovanje, organizira njeno delo in delo njenih strokovnih služb ter izvršuje druge naloge v pristojnosti Agencije. V letu 2013 je bil direktor Agencije Sergej Simoniti.

1.3. Naloge Agencije

ZZavar določa, da Agencija na njegovi podlagi izdaja predpise in izvaja nadzor nad zavarovalnicami, zavarovalno zastopniškimi in zavarovalno posredniškimi družbami ter zavarovalnimi zastopniki in posredniki. Agencija je pristojna tudi za izvajanje nadzora nad pravnimi osebami, povezanimi z zavarovalnico, če je to potrebno zaradi nadzora nad poslovanjem zavarovalnic. Pristojna je tudi za opravljanje nadzora nad zavarovalnico v zavarovalniški skupini ter zavarovalnim in mešanim zavarovalnim holdingom.

Nadalje opravlja nadzor tudi nad poslovanjem Jedrskega poola ter nad poslovanjem Slovenskega zavarovalnega združenja v delu, ki se nanaša na poslovanje škodnega sklada in odškodninskega urada.

V skladu z Zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 96/2012, 39/13, 46/13 - ZIPRS1314-A, 63/13-ZIUPTDSV, 99/13-ZSVarPre-C, 101/13-ZIPRS1415 in 111/13-ZMEPIZ-1; v nadaljevanju: ZPIZ-2) je Agencija pristojna za izdajo dovoljenj pokojninskim družbam, za izvajanje nadzora nad njihovim poslovanjem in poslovanjem zavarovalnic, ki izvajajo dodatno pokojninsko zavarovanje, ter za izdajo podzakonskih predpisov. Prav tako Agencija na podlagi 354. člena ZPIZ-2 opravlja nadzor nad izplačevalci poklicnih pokojnin.

Poleg tega Agencija na podlagi 23. člena Zakona o prvem pokojninskem skladu Republike Slovenije in preoblikovanju pooblaščenih investicijskih družb (Uradni list RS, št. 26/05 – uradno prečiščeno besedilo, v nadaljevanju: ZPSPID-UPB1) nadzira še poslovanje Prvega pokojninskega sklada Republike Slovenije.

Na podlagi Zakona o finančnih konglomeratih (Uradni list RS, št. 43/06, 87/11 in 56/13) opravlja tudi dopolnilni nadzor nad nadzorovano osebo s sedežem v Republiki Sloveniji, ki je na vrhu finančnega konglomerata oziroma ji je nadrejen finančni holding.

Agencija opravlja nadzor z rednim preverjanjem poročil in obvestil, ki jih prejme od zavezancev za poročanje (redno poročanje) in z opravljanjem pregledov poslovanja.

Osnovne naloge Agencije so:

1. izdaja dovoljenj za opravljanje zavarovalnih poslov;
2. izdaja dovoljenj za povečanje osnovnega kapitala s stvarnim vložkom – z delnicami druge zavarovalnice;
3. izdaja dovoljenj za pridobitev kvalificiranega deleža;
4. izdaja dovoljenj za opravljanje funkcije člana uprave;
5. izdaja dovoljenj za prevzem oziroma prenos zavarovalnih pogodb;
6. izdaja dovoljenj za združitev oziroma delitev;
7. izdaja dovoljenj za ustanovitev podružnice v tujini;
8. izdaja dovoljenj za prenos izločenih poslov;
9. izdaja dovoljenj za opravljanje nalog pooblaščenega aktuarja;
10. izdaja dovoljenj za prekoračitev omejitev dovoljenih naložb;
11. izdaja dovoljenj za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja;
12. izdaja drugih dovoljenj:
    a) dovoljenje za spremembo zavarovalne vrste,
    b) dovoljenje za posredovanje pri nakupu ali prodaji investicijskih kuponov,
    c) dovoljenje za posredovanje pri sklepanju bančnih storitev,
    d) dovoljenje za posredovanje pri storitvah v zvezi z vrednostnimi papirji;

13. soglasje k metodi ter spremembam metode porazdelitve prihodkov in odhodkov med zavarovalnima skupinama premoženjskih in življenjskih zavarovanj;
14. soglasje k statutu in pravilniku o volitvah v skupščino zastopnikov vzajemne zavarovalnice;
15. soglasje k zavarovalno-statističnim standardom;
16. soglasje k spremembi izjave o naložbeni politiki;
17. soglasje k predčasnemu odplačilu podrejenega dolga;
18. nadzor zavarovalnic, pokojninskih družb, zavarovalnih zastopnikov, zavarovalnih posrednikov, Jedrskega poola in Slovenskega škodnega sklada ter izrekanje nadzornih ukrepov za odpravo ugotovljenih kršitev in nepravilnosti;
19. priprava podzakonskih predpisov na podlagi zavarovalne in pokojninske zakonodaje;
20. vodenje obveznih registrov subjektov nadzora;
21. vodenje postopkov o prekrških za kršitve ZZavar;
22. sodelovanje z drugimi nadzornimi organi.

Od vključitve Slovenije v Evropsko unijo (EU) 1. maja 2004 lahko zavarovalnice in zavarovalni posredniki Evropskega gospodarskega območja (angl. EEA – European Economic Area) neposredno opravljajo zavarovalne posle v Republiki Sloveniji. Prav tako lahko slovenske zavarovalnice in zavarovalni posredniki te storitve opravljajo na trgih držav članic. S tem dejstvom so se pristojnosti Agencije razširile prek ozemlja Republike Slovenije, saj Agencija v določenem delu nadzira poslovanje slovenskih zavarovalnic pri njihovem delovanju na tujih trgih ter vodi evidenco vseh zavarovalnih ponudnikov na trgu Republike Slovenije.

2. NOTRANJA ORGANIZACIJA IN FINANCIRANJE AGENCIJE

2.1. Notranja organizacija in podatki o zaposlenih

Na podlagi Pravilnika o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest Agencije je delo Agencije organizirano v petih sektorjih, in sicer Sektorju za računovodske in finančne analize, Sektorju za aktuarstvo, Sektorju za zunanji nadzor, Sektorju za postopke in Sektorju za kvalitativni nadzor, ter v treh oddelkih, in sicer Oddelku za splošne zadeve, Oddelku za mednarodne zadeve in Oddelku za informacijsko tehnologijo. Delo oddelkov predstavlja podporno dejavnost k temeljnim nalogam in pristojnostim Agencije.

Organizacijska struktura je usmerjena v učinkovito organizacijo Agencije, pri čemer se organizacija strokovnih služb Agencije prilagaja novim zahtevam nadzora, usmerjenim v nadzor na podlagi tveganj (angl. Risk-Based Supervision) ter v prihodnje spremenjene pogoje delovanja Agencije v skladu z uvedbo Solventnosti II. Interni organizacijski ustroj Agencije je živ organizem, ki se bo še naprej prilagajal potrebam trga in pogojem oziroma okvirom delovanja, ki jih Agenciji daje zakonodaja.

Slika 1:
Notranjeorganizacijska struktura Agencije

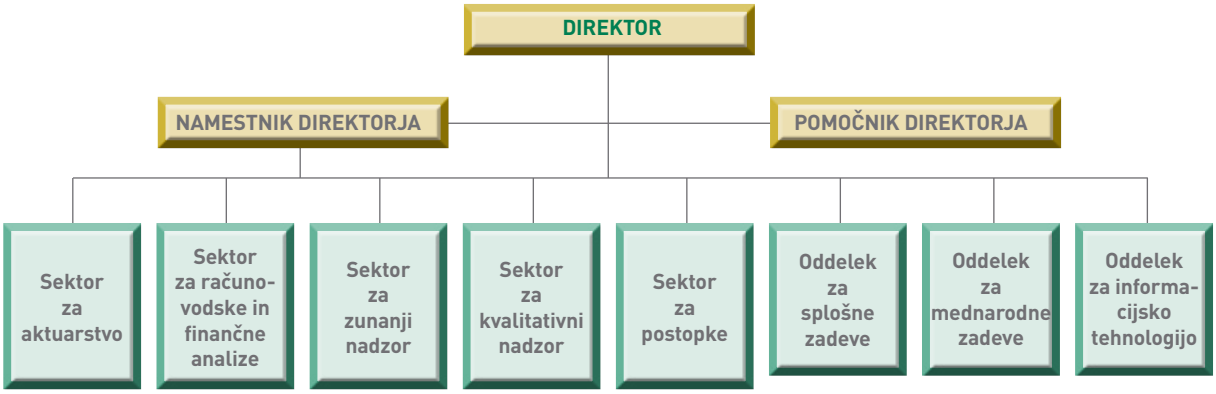

Pristojnosti posameznih organizacijskih enot so opisane v nadaljevanju.

Sektor za aktuarstvo opravlja predvsem naloge, povezane s pregledovanjem in analiziranjem aktuarskih poročil, kontrolira izračune zavarovalno-tehničnih rezervacij, spremlja premijske sisteme in zavarovalne pogoje, sodeluje pri potrjevanju in nadziranju internih modelov in parametrov, specifičnih za posamezno podjetje, analizira pozavarovalne programe in pozavarovalno zaščito ter opravlja druga dela in naloge z vidika aktuarskega nadzora. S področja aktuarskega dela pripravlja predloge podzakonskih predpisov in predloge sprememb zakonov in drugih predpisov, ki se nanašajo na delo Agencije, ter sodeluje pri izdaji dovoljenj oziroma soglasij in odločb s področja aktuarskega dela.

Sektor za računovodske in finančne analize opravlja vsa dela in naloge, povezane z analiziranjem in izvajanjem nadzora nad poslovanjem subjektov, ki ga Agencija po zakonu opravlja s spremljanjem, zbiranjem in preverjanjem poročil in obvestil zavarovalnic in drugih oseb, ki so po zakonu dolžne poročati Agenciji oziroma jo obveščati o posameznih dejstvih in okoliščinah. Na podlagi teh podatkov izdeluje poročila za potrebe različnih uporabnikov, preverja ustreznost naložb, kapitalskih zahtev in kapitalske ustreznosti subjektov nadzora, sodeluje pri potrjevanju in nadziranju internih modelov, zbira druge informacije o poslovanju subjektov nadzora in predlaga ukrepe v zvezi s svojimi ugotovitvami. S področja dela pripravlja predloge podzakonskih predpisov in predloge sprememb zakonov in drugih predpisov, ki se nanašajo na delo Agencije, ter sodeluje pri izdaji dovoljenj oziroma soglasij in odločb s področja računovodskega in finančnega dela.

Sektor za zunanji nadzor v sodelovanju z drugimi organizacijskimi enotami opravlja vsa dela in naloge, povezane z opravljanjem pregledov poslovanja subjektov nadzora, ter vodi postopke izrekanja ukrepov nadzora za kršitve, ugotovljene na podlagi opravljenega pregleda poslovanja subjektov nadzora.

Sektor za postopke pripravlja, nudi pomoč pri pripravi in izvaja strokovni pregled predlogov podzakonskih predpisov Agencije ter pomaga pri pripravi predlogov sprememb zakonov in drugih predpisov, ki se nanašajo na delo Agencije, in izvaja njihov strokovni pregled. V sodelovanju z drugimi organizacijskimi enotami vodi postopke izdaje odločb Agencije, pripravlja pravna mnenja in stališča, pripravlja vloge Agencije v sodnih in drugih postopkih, izvršuje pristojnosti Agencije kot prekrškovnega organa ter opravlja vsa druga pravna dela in naloge v zvezi z izvajanjem nalog in pristojnostmi Agencije ter v zvezi s poslovanjem Agencije kot pravne osebe.

Sektor za kvalitativni nadzor opravlja predvsem dela in naloge, povezane z upravljanjem zavarovalnic, upravljanjem zavarovalnih skupin oziroma finančnih konglomeratov, sistemom upravljanja tveganj in razkritji zavarovalnic, opravlja dela in naloge, povezane z nadzorom skupin in finančnih konglomeratov, vključno z organizacijo in vodenjem nadzornih kolegijev, sodelovanjem na nadzornih kolegijih ter opravljanjem vseh del in nalog, povezanih s koordinacijo in sodelovanjem z drugimi pristojnimi organi v tujini oziroma z organi, pristojnimi za nadzor nad članicami skupin oziroma finančnih konglomeratov. Opravlja tudi dela in naloge, povezane z nadzorom nad delom podružnic zavarovalnic in zavarovalnic, ki opravljajo svoje storitve neposredno, ter sodeluje s pristojnimi nadzornimi organi.

Oddelek za splošne zadeve zagotavlja strokovno in administrativno podporo direktorju Agencije, opravlja naloge glavne pisarne Agencije in naloge z delovnopravnega področja, vključno z varnostjo in zdravjem pri delu ter požarno varnostjo, naloge s področja javnega naročanja, naloge s področja računovodskega in finančnega poslovanja Agencije, pripravlja splošne (interne) akte Agencije, opravlja naloge vložišča ter izvaja druga dela in naloge v zvezi z organizacijskimi, tehničnimi in drugimi splošnimi zadevami, potrebnimi za delovanje Agencije.

Oddelek za mednarodne zadeve opravlja naloge, ki se nanašajo na sodelovanje z nadzornimi institucijami v EU v okviru rednega članstva v Eiopi (angl. European Insurance and Occupational Pensions Authority) in ESRB (angl. European Systemic Risk Board), ter koordinira udeležbe zaposlenih Agencije v posameznih delovnih skupinah, ki delujejo v okviru navedenih institucij, izvaja podporo sodelovanju Agencije z nadzornimi institucijami v drugih državah, predvsem v okviru mednarodnega združenja IAIS (angl. International Association of Insurance Supervisors), z organi in institucijami EU, z drugimi mednarodnimi institucijami, denimo s Svetovno banko in Mednarodnim denarnim skladom, OECD in drugimi, ter opravlja vsa druga dela in naloge, povezane z mednarodnim sodelovanjem Agencije.

Oddelek za informacijsko tehnologijo opravlja naloge, ki se nanašajo na vzpostavitev, nadgradnjo in vzdrževanje celotnega informacijskega sistema ter informacijsko-varnostnega sistema Agencije, skrbi za računalniško podporo predstavitve Agencije na spletu, organizira zajem, računalniško vodenje in obdelavo ter analizo vseh podatkov Agencije, opravlja druga dela in naloge, povezane z uporabo informacijske teh-

nologije, ter izvaja preglede poslovanja subjektov nadzora na področju informacijske tehnologije.

31. decembra 2013 je bilo v Agenciji zaposlenih 35 delavcev, od tega 15 z magistrskim nazivom (11 s področja ekonomije, dva s področja prava, eden s področja ekonomske informatike in eden s področja uprave), 16 z univerzitetno izobrazbo, trije z visokošolsko izobrazbo in eden s srednješolsko izobrazbo. Trije zaposleni imajo dovoljenje za opravljanje nalog pooblaščenega aktuarja, pet za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja, eden za opravljanje nalog notranjega revizorja, eden za opravljanje nalog preizkušenega revizorja informacijskih sistemov ter eden za opravljanje nalog preizkušenega notranjega revizorja, državnega notranjega revizorja in državnega revizorja.

Tabela 1:
Podatki o delavcih Agencije po stopnji strokovne izobrazbe na dan 1. 1. 2013 in 31. 12. 2013

Stopnja strokovne izobrazbe	Št. zaposlenih	
	1. 1. 2013	31. 12. 2013
V. – srednja	1	1
VII. – visoka	4	3
VII. – univerzitetna	13	16
VIII. – magisterij	14	15
Skupaj	**32**	**35**

Vir: Podatki Agencije za zavarovalni nadzor.

Tabela 2:
Podatki o delavcih Agencije po nazivu strokovne izobrazbe na dan 1. 1. 2013 in 31. 12. 2013

Naziv strokovne izobrazbe	Št. zaposlenih	
	1. 1. 2013	31. 12. 2013
Ekonomski tehnik	1	1
Diplomirani upravni organizator	3	2
Diplomirani ekonomist	1	1
Univerzitetni diplomirani ekonomist	6	8
Univerzitetni diplomirani inženir matematike	1	1
Profesor matematike	1	1
Univerzitetni diplomirani inženir elektrotehnike	1	1
Univerzitetni diplomirani pravnik	3	3
Univerzitetni diplomirani sociolog	1	1
Univerzitetni diplomirani inženir računalništva	0	1
Magister znanosti	14	15
Skupaj	**32**	**35**

Vir: Podatki Agencije za zavarovalni nadzor.

Zaposleni na Agenciji ne smejo biti člani organov zavarovalnic oziroma drugih pravnih oseb, nad katerimi Agencija opravlja nadzor, in ne smejo opravljati nalog za te pravne osebe. Prav tako morajo kot zaupne varovati podatke o osebah, nad katerimi Agencija opravlja nadzor, ter druge podatke o dejstvih in okoliščinah, ki so jih izvedeli v okviru opravljanja dela, razen podatkov, ki so po določbah ZZavar javno dostopni, in sicer tudi po prenehanju delovnega razmerja.

2.2. Financiranje Agencije

Osnova za financiranje Agencije so takse in nadomestila, ki jih določa Tarifa o taksah in nadomestilih (Uradni list RS, št. 89/02, 74/05, 103/08 in 105/13; v nadaljevanju: Tarifa - 1). Tarifo sprejme strokovni svet Agencije, veljati pa začne, ko Agencija pridobi soglasje Vlade Republike Slovenije in objavi tarifo v Uradnem listu Republike Slovenije. V skladu z navedeno Tarifo -1 je v letu 2013 znašalo letno nadomestilo za zavarovalnice in pokojninske družbe 0,12 % od vplačane premije v preteklem letu, za zavarovalnice v zavarovalniški skupini 0,13 % vplačane premije v preteklem letu in za Slovensko zavarovalno združenje 0,12 % od prispevkov zavarovalnic v preteklem letu v škodni sklad. Od sprejetja Tarife o spremembah in dopolnitvah Tarife o taksah in nadomestilih (Uradni list RS, št. 103/08) zavarovalno zastopniške in posredniške družbe ne plačujejo več letnega nadomestila, so pa še vedno zavezane k plačilu taks za izdajo dovoljenj in k plače-

vanju pavšalnih nadomestil, če jim Agencija izda odredbo o odpravi kršitev. Na podlagi Tarife - 1 je Agencija v letu 2013 zbrala 2.315.521 EUR sredstev od letnih nadomestil ter 260.133 EUR od taks in pavšalnih nadomestil. Navedeni prihodki obsegajo 98,3 % celotnih prihodkov Agencije, preostalo so finančni prihodki in prevrednotovalni prihodki.

V letu 2013 se je spremenila Tarifa - 1 (Uradni list RS, št. 105/13) zaradi sprejetja ZPIZ-2. Novi ZPIZ-2 je spremenil osnovo za izračun letnega nadomestila stroškov za opravljanje nadzora Agencije po določilih ZPIZ-2 in določil, da Agencija izdaja različna dovoljenja oziroma soglasja po ZPIZ-2.

Sprememba se nanaša na upravljanje pokojninskih skladov, ki so oblikovani kot kritni skladi in jih upravljajo zavarovalnice ali pokojninske družbe, ki so tudi zavezanci za plačilo letnega nadomestila stroškov za opravljanje nadzora Agencije po določilih ZPIZ-2. Spremembe se nanašajo na uskladitev z novimi določili in ne predstavljajo dodatnega prihodka Agencije. Sprememba je začela veljati 1. januarja 2014 in se bo uporabljala za plačilo letnega nadomestila za leto 2014.

Nadzor nad zakonitostjo, namembnostjo, gospodarno in učinkovito rabo sredstev Agencije opravlja računsko sodišče.

3. POROČILO O IZDANIH DOVOLJENJIH ZA OPRAVLJANJE ZAVAROVALNIH POSLOV IN O DRUGIH DOVOLJENJIH, KI JIH IZDA AGENCIJA

V letu 2013 je Agencija na podlagi določb ZZavar in ZPIZ-2 odločala o raznovrstnih vprašanjih s področja delovanja subjektov nadzora. Pregled izdanih dovoljenj, soglasij in drugih odločb, ki jih je v letih 2012 in 2013 izdala Agencija, je prikazan v tabeli 3.

Agencija je na podlagi petega odstavka 227. člena ZZavar izdala tri predhodna mnenja za izdajo dovoljenja za opravljanje posredovanja pri prodaji zavarovalnih polic po zakonu, ki ureja zavarovalništvo.

Na podlagi petega odstavka 65. člena ZZavar je Agencija izdala dve dovoljenji za prenos izločenih poslov. Obe sta se nanašali na opravljanje storitev s področja informatike.

Oseba, ki namerava neposredno ali posredno pridobiti delnice zavarovalnice, na podlagi katerih bi dosegla ali presegla kvalificirani delež, mora pred pridobitvijo takega deleža pridobiti dovoljenje Agencije. Agencija je v letu 2013 izdala tri dovoljenja za pridobitev kvalificiranega deleža v zavarovalni delniški družbi za delež glasovalnih pravic ali delež v kapitalu zavarovalnice, ki je enak ali večji od 50 odstotkov.

Agencija je v letu 2013 zavrnila eno zahtevo za izdajo dovoljenja za pridobitev deleža v zavarovalno delniški družbi za delež glasovalnih pravic ali delež v kapitalu zavarovalnice, ki je enak ali večji od 50 odstotkov.

Agencija je v letu 2013 izdala štiri ugotovitvene odločbe o prenehanju veljavnosti dovoljenja za pridobitev kvalificiranega deleža.

Agencija je izdala eno dovoljenje za oddelitev s prevzemom po drugem odstavku 65. člena ZZavar.

Na podlagi 25. člena ZZavar je Agencija izdala 13 dovoljenj za opravljanje funkcije člana uprave v zavarovalnici.

V skladu s 25. členom ZZavar je Agencije izdala 13 ugotovitvenih odločb o prenehanju dovoljenja za opravljanje funkcije člana uprave v zavarovalnici.

Agencija je v letu 2013 izdala štiri dovoljenja za opravljanje nalog pooblaščenega aktuarja.

Na podlagi drugega odstavka 122. člena ZZavar je Agencija izdala dve dovoljenji za prekoračitev omejitve naložb v posameznem segmentu dovoljenih naložb.

Agencija je izdala eno dovoljenje za nalaganje v druge vrste naložb, kot naložbe, dovoljene na podlagi prvega odstavka 121. člena ZZavar in predpisa, izdanega na podlagi 6. točke 109. člena ZZavar, po četrtem odstavku 121. člena ZZavar.

Agencija je na podlagi 72. člena ZZavar izdala eno dovoljenje za spremembo zavarovalne vrste.

Agencija je v letu 2013 zavrnila zahtevo za izdajo dovoljenja za opravljanje zavarovalnih poslov po prvem odstavku 65. člena ZZavar.

Agencija je v letu 2013 skupno izdala 793 dovoljenj na področju opravljanja poslov in dejavnosti zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja (v letu 2012 je bilo izdanih 762 in v letu 2011 699 tovrstnih dovoljenj). Od tega je bilo 144 dovoljenj izdanih zavarovalnim zastopniškim in posredniškim družbam ter samostojnim podjetnikom za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja in posredovanja, 636 dovoljenj oziroma ugotovitvenih odločb pa je bilo izdanih fizičnim osebam za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja. Poleg tega je bilo izdanih še 13 dovoljenj za družbe in osebe, ki opravljajo posle sklepanja zavarovanj, ki so v neposredni zvezi z glavno dejavnostjo, ki jo opravljajo.

Agencija je v letu 2013 zavrgla 11 zahtev za izdajo dovoljenj, ker niso bile podane procesne predpostavke za odločanje o zahtevah. V letu 2013 je Agencija zavrnila dve zahtevi za izdajo dovoljenja zaradi neizpolnjevanja zakonskih pogojev.

Poleg navedenih upravnih postopkov je Agencija v letu 2013 obravnavala pet obvestil zavarovalnic o nameravanem začetku neposrednega opravljanja zavarovalnih poslov na območju druge oziroma drugih držav članic Evropske unije. Agencija je v letu 2013 na podlagi zahtev, prejetih od nadzornih institucij drugih držav članic EU, notificirala opravljanje storitev 44 zavarovalnicam in podružnicam teh zavarovalnic v drugih državah članicah Evropske unije, ki so za opravljanje zavarovalnih poslov registrirane v svojih državah in lahko na podlagi notifikacije neposredno opravljajo posle na območju Republike Slovenije. Agencija je v skladu s predpisi po zaključenem postopku ustrezno posodobila register oseb, ki opravljajo zavarovalno dejavnost na ozemlju Republike Slovenije.

Vse navedeno je s primerjavo z letom 2012 predstavljeno v tabeli 3.

Tabela 3:
Izdana dovoljenja, soglasja in druge odločbe v letih 2012 in 2013

Vrsta dovoljenja	2012	2013
Predhodno mnenje za izdajo dovoljenja za opravljanje posredovanja pri prodaji zavarovalnih polic		3
Dovoljenje za posredovanje pri sklepanju bančnih storitev	1	
Dovoljenje za prenos izločenih poslov	1	2
Dovoljenje za pridobitev kvalificiranega deleža v zavarovalnici/pokojninski družbi	1	3
Odločba o zavrnitvi zahteve za pridobitev kvalificiranega deleža v zavarovalnici/pokojninski družbi		1
Ugotovitvena odločba o prenehanju veljavnosti dovoljenja za pridobitev kvalificiranega deleža		4
Dovoljenje za oddelitev s prevzemom		1
Dovoljenje za opravljanje funkcije člana uprave v zavarovalnici	3	13
Ugotovitnena odločba o prenehanju dovoljenja za opravljanje funkcije člana uprave		13
Dovoljenja za opravljanje nalog pooblaščenega aktuarja	4	4
Dovoljenje za prekoračitev omejitve naložb	2	2
Dovoljenje za nalaganje v druge vrste naložb		1
Soglasje k spremembi izjave o naložbeni politiki	1	
Soglasje k predčasnemu odplačilu podrejenega dolga	1	
Dovoljenje za spremembo zavarovalne vrste		1
Odločba o zavrnitvi zahteve za izdajo dovoljenja za opravljanje zavarovalnih poslov		1
Ugotovitvena odločba o prenehanju dovoljenja za opravljanje zavarovalnih poslov	1	
Dovoljenje za opravljanje poslov in dejavnosti zav. zastopanja/posredovanja	762	793
Zavrnitev oziroma zavrženje izdaje dovoljenja za opravljanje poslov in dejavnosti zav. zastopanja/posredovanja	13	13
Obravnava obvestila o pričetku neposrednega opravljanja zavarovalnih poslov na območju določenih držav članic EU	1	5
Skupaj	**791**	**860**

Vir: Podatki Agencije za zavarovalni nadzor.

4. IZVAJANJE NADZORA IN IZREČENI UKREPI NADZORA

Agencija opravlja nadzor s spremljanjem in preverjanjem poročil in obvestil zavarovalnic in drugih oseb, ki so ji na podlagi ZZavar in drugih zakonov dolžne poročati, ter z opravljanjem pregledov poslovanja subjektov nadzora. Kadar Agencija pri opravljanju nadzora ugotovi kršitve ZZavar oziroma drugih predpisov, ki urejajo poslovanje subjektov nadzora, subjektu nadzora z odredbo naloži, da odpravi kršitve oziroma nepravilnosti ali da odpravi ali opusti določena dejanja.

4.1. Preverjanje poročil in obvestil

Agencija na podlagi zakona prejema redna in izredna poročila. Redna poročila se nanašajo na periodna poročanja o poslovanju subjektov nadzora. Večina rednega poročanja se izvaja prek sistema In-Reg Firms, ki omogoča elektronski sprejem predpisanih obrazcev, njihovo pregledovanje ter izdelavo različnih agregatnih in drugih poročil.

Agencija s pomočjo programa In-Reg Firms zbira zavarovalno-statistične podatke, računovodske izkaze zavarovalnic, obrazce za izračun minimalnega kapitala zavarovalnic, obrazce za izračun presežka iz prevrednotenja v zvezi s sredstvi, ki niso financirana iz zavarovalno-tehničnih rezervacij, obrazce za podrobnejši način izračuna kapitala in izpolnjevanje kapitalskih zahtev ter kapitalske ustreznosti, obrazec za poročanje o imetnikih delnic in kvalificiranih deležev, obrazec za poročanje o naložbah, na podlagi katerih je zavarovalnica pridobila kvalificiran delež, ter obrazec o naložbah kritnega premoženja in premoženja kritnega sklada in o naložbah, ki niso financirane iz zavarovalno-tehničnih rezervacij.

Agencija je že na koncu leta 2012 začela pripravljati implementacijo elektronskega digitalnega poročanja v sistem elektronskega poročanja, s katerim bo poročanje potekalo samo elektronsko in ne več tudi papirno. Prvo poročanje brez papirnate verzije so zavezanci za poročanje izvedli po stanju na 30. septembra 2013.

Prav tako je Agencija v letu 2013 začela priprave, da bodo lahko zavarovalno posredniške družbe, samostojni podjetniki posamezniki, ki kot gospodarsko dejavnost opravljajo storitve posredovanja pri sklepanju zavarovalnih pogodb, in banke, ki na podlagi dovoljenja Banke Slovenije opravljajo storitve zavarovalnega posredovanja, od leta 2014 naprej, v elektronski sistem In-Reg Firms poročale o strukturi in obsegu posredniških poslov po zavarovalnicah. Do zdaj so zavezanci za poročanje o strukturi in obsegu posredniških poslov po zavarovalnicah poročali le v papirnati različici.

Agencija je v letu 2013 prek programa In-Reg Firms prejela:

- 434 rednih četrtletnih poročil,
- 57 rednih letnih poročil.

Izredna poročila se nanašajo na poročila, ki jih zahteva Agencija (kot izvajanje ukrepov nadzora ali kot dodatno poročanje posameznega subjekta nadzora), ter na občasna poročila, ki so jih subjekti nadzora dolžni poročati Agenciji (npr. poročila o sklicu in sklepih skupščine, o spremembah v organih upravljanja).

Pri poročanju Agencija spremlja pravočasnost in pravilnost poročanja zavarovalnic ter s podrobnejšo analizo in navzkrižnim nadzorom ugotavlja morebitne vsebinske nepravilnosti. Če ugotovi kršitve in nepravilnosti pri poročanju, pozove subjekt nadzora, naj jih odpravi, lahko pa take ugotovitve pripeljejo tudi do podrobnejšega nadzora s pregledom poslovanja.

4.2. Pregledi poslovanja

Pregledi poslovanja so lahko celoviti ali usmerjeni na posamezna področja. Posamezna področja pregleda se določijo na podlagi informacij, pridobljenih s spremljanjem poročil in obvestil, na pobudo drugih sektorjev v zvezi z izvajanjem drugih nalog Agencije (izdajanje dovoljenj in podobno), ali če je ocenjeno, da je to potrebno glede na informacije, ki izhajajo iz javno razpoložljivih virov. Pregledi poslovanja omogočajo tudi preglede skladnosti dokumentacije s poročili in obvestili, ki jih subjekti nadzora pošiljajo Agenciji v okviru

poročanja, ter zagotovitev podatkov in informacij, s katerimi Agencija ne razpolaga na podlagi rednega poročanja.

Na podlagi ugotovitev strokovnih služb Agencija pri ugotovljenih kršitvah in nepravilnostih v poslovanju subjektov nadzora izda odredbo o odpravi kršitev. Pri ugotovljenih hujših kršitvah pravil o obvladovanju tveganj z odredbo odredi dodatne ukrepe. Strokovne službe spremljajo tudi odpravljanje kršitev, ki obsega preverjanje poročil o odpravi kršitev in morebitni ponovni pregled poslovanja v obsegu, potrebnem za ugotovitev, ali so kršitve odpravljene.

V letu 2013 je Agencija načrtovala 15 pregledov poslovanja. Strokovne službe Agencije so v letu 2013 začele z 19 pregledi poslovanja. Do konca leta 2013 je bilo zaključenih osem postopkov pri subjektih nadzora, drugi postopki so še odprti in so v različnih fazah.

Od osmih zaključenih postopkov sta se dva nanašala na pregled poslovanja pri zavarovalnicah, trije postopki pri zavarovalno zastopniških oziroma posredniških družbah, trije postopki pa pri pregledih poslovanja v tujini, kjer je Agencija sodelovala s tujimi nadzornimi organi.

Pri pregledih poslovanja zavarovalnic oziroma pokojninskih družb je Agencija pri enem subjektu nadzora pregled zaključila na podlagi odpravljenih nepravilnosti v okviru pripomb na zapisnik. Pri enem pregledu poslovanja je Agencija izdala obvestilo pred izdajo odredbe, subjekt nadzora je v odgovoru na obvestilo poročal, da je nepravilnosti odpravil, zato je mu je Agencija izdala sklep o ustavitvi postopka.

V okviru pregleda poslovanja zavarovalno zastopniških oziroma posredniških družb je Agencija pri dveh posredniških družbah, na podlagi ugotovljenih nepravilnosti v pregledu poslovanja, izdala obvestilo pred izdajo odredbe. Iz odgovora subjektov nadzora je izhajalo, da sta kršitve odpravila, zato je Agencija izdala sklepa o ustavitvi postopka. Pri enem subjektu nadzora je Agencija v zapisniku ugotovila določene nepravilnosti, ki pa so bile v okviru odgovora na zapisnik odpravljene.

Poleg navedenega so strokovne službe Agencije v letu2013 sodelovale pri treh skupnih pregledih poslovanja v tujini. Agencija v teh pregledih sodeluje kot svetovalec lokalnemu nadzorniku.

4.3. Izrekanje ukrepov nadzora

Agencija izreka ukrepe nadzora na podlagi ugotovitev pregledov poslovanja, na podlagi izsledkov iz rednih in izrednih poročil ter na podlagi javno dostopnih informacij. Na podlagi 307. člena ZZavar Agencija izreka ukrepe nadzora po uradni dolžnosti.

Agencija je na podlagi drugega odstavka 307. člena ZZavar v letu 2013 izdala 29 obvestil pred izdajo odredbe o odpravi kršitev.

Agencija je različnim subjektom nadzora v letu 2013 izdala osem odredb o odpravi kršitev. Kršitve so se nanašale na opravljanje zavarovalnih poslov brez dovoljenja Agencije, na kršitve glede določil splošnih pogojev, na kršitve določb Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma, določb 382. člena Zakona o davčnem postopku, na kršitve določb, ki se nanašajo na omogočanje sklepanja pogodb o zavarovanju avtomobilske odgovornosti prek interneta ter na kršitve določb glede pridobitve dovoljenja za prenos izločenih poslov. Zoper odredbo ima subjekt nadzora na podlagi 311. člena ZZavar pravico vložiti ugovor. O ugovoru v skladu s 315. členom ZZavar odloča Agencija z odločbo. Agencija je tako v letu 2013 odločala o petih ugovorih proti odredbi. V vseh petih odločbah je Agencija ugovor zoper odredbo zavrnila.

Agencija je v letu 2013 izdala eno ugotovitveno odločbo o odpravi kršitev.

Agencija je izdala tri odločbe o odvzemu dovoljenja za opravljanje poslov/dejavnosti zavarovalnega zastopanja ter dve odločbi o začetku postopka o odvzemu dovoljenja za opravljanje poslov/dejavnosti zavarovalnega zastopanja. Od tega je bilo odvzeto eno dovoljenje za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja in dve dovoljenji za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja. Dovoljenja so bila odvzeta zaradi ponavljajočih se kršitev, ki so se nanašale na opravljanje zavarovalnih poslov zavarovalnega zastopanja s strani fizičnih oseb pri zastopniški družbi brez dovoljenja Agencije in zaradi hujših kršitev dobrih poslovnih običajev pri opravljanju poslov zavarovalnega zastopanja.

Agencija je v letu 2013 izdala 16 sklepov, s katerimi je ustavila postopek ukrepa nadzora.

Na področju prekrškovnega prava je Agencija v letu 2013 pripravila interno Navodilo glede postopanja Agencije kot prekrškovnega organa v postopkih o prekrških. Navedeno navodilo podrobneje določa ugotavljanje, ukrepanje in potek postopka na Agenciji, evidenco o izdanih odločbah, osebe, pristojne za vodenje prekrškovnih postopkov, ter udeležbo in naloge posameznih strokovnih služb Agencije v zvezi z odkrivanjem prekrškov subjektov nadzora. Agencija je v letu 2013 eni zavarovalnici izdala tudi pisno opozorilo o prekršku ter začela dejavnosti v zvezi s prekrškovnimi postopki proti zavarovalno zastopniškim družbam in odgovornim osebam.

Navedeno s primerjavo s predhodnim letom povzemamo v tabeli 4.

Tabela 4:
Podatki o izrekih ukrepov nadzora v letih 2012 in 2013

Vrsta ukrepa	2012	2013
Obvestilo pred izdajo odredbe o odpravi kršitev	20	29
Odredba o odpravi kršitev	11	8
Odločba o ugovoru proti odredbi	5	5
Odločba o odvzemu dovoljenja oziroma začetku postopka za odvzem dovoljenja za opravljanje poslov/dejavnosti zav. zastopanja	7	5
Ugotovitvena odločba o odpravi kršitev	8	1
Sklep o ustavitvi postopka	3	16
Skupaj	**54**	**64**

Vir: Podatki Agencije za zavarovalni nadzor.

5. POROČILO O SODELOVANJU AGENCIJE Z DRUGIMI DOMAČIMI IN TUJIMI NADZORNIMI ORGANI

5.1. Sodelovanje z domačimi in tujim nadzornimi organi

Agencija pri opravljanju svojega dela redno sodeluje z ministrstvi, katerih delo pokriva tudi področje zavarovalništva, zlasti z Ministrstvom za finance, Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter Ministrstvom za zdravje. Agencija redno sodeluje tudi z drugimi ustanovami, in sicer z Banko Slovenije, Agencijo za trg vrednostnih papirjev, Slovenskim zavarovalnim združenjem, Slovenskim inštitutom za revizijo, Agencijo za javni nadzor nad revidiranjem, Uradom za preprečevanje pranja denarja in Komisijo za preprečevanje korupcije.

V skladu s Pravilnikom o medsebojnem sodelovanju nadzornih organov so se imeli člani koordinacije nadzornih organov finančnega sistema v sestavi ministra za finance, generalnega direktorja direktorata za javno premoženje in finančni sistem Ministrstva za finance, guvernerja Banke Slovenije, viceguvernerja Banke Slovenije oziroma direktorja Oddelka za bančni nadzor Banke Slovenije, direktorja Agencije za trg vrednostnih papirjev in direktorja Agencije v letu 2013 tri srečanja.

Komisija za medsebojno sodelovanje nadzornih organov v sestavi viceguvernerja Banke Slovenije oziroma direktorja Oddelka za bančni nadzor Banke Slovenije, direktorja Agencije za trg vrednostnih papirjev in direktorja Agencije je imela v letu 2013 tri srečanja. V skladu z drugim odstavkom 6. člena Pravilnika, ki določa, da dolžnost sklicevanja sestankov in priprave zapisnika vsako leto preide na drug nadzorni organ, je ta obveznost v letu 2013 prešla z Agencije na Banko Slovenije.

Komisija za medsebojno sodelovanje nadzornih organov je v letu 2007 imenovala permanentno delovno skupino za izvajanje operativnih nalog, ki izhajajo iz Zakona o finančnih konglomeratih in pripadajočih podzakonskih predpisov. V navedeno delovno skupino sta poleg predstavnika Agencije imenovana tudi predstavnika Banke Slovenije in Agencije za trg vrednostnih papirjev. Delo strokovne skupine za finančne konglomerate je bilo v letu 2013 usmerjeno predvsem na izmenjavo podatkov, mnenj in stališč pri ugotavljanju pogojev glede finančnega konglomerata KD – AS.

Agencija sodeluje tudi z nadzornimi organi zavarovalnega oziroma finančnega nadzora držav članic EEA, BiH, Srbije, Makedonije, Kosova in Črne Gore. V okviru medsebojnega sodelovanja Agencija tudi neformalno svetuje nekaterim nadzornim organom glede uvajanja zavarovalniške zakonodaje. V letu 2013 je Agencija sodelovala s pristojnimi nadzornimi organi Črne gore ter Hrvaške pri skupnem izvajanju pregledov zavarovalnic v Črni gori in na Hrvaškem iz zavarovalne skupine, katere nadrejena zavarovalnica ima sedež v Republiki Sloveniji.

Zaposleni na Agenciji so dejavno sodelovali na kolegijih nadzornikov (angl. College Meeting) zavarovalnih skupin iz držav članic EU, ki imajo hčerinske družbe v Republiki Sloveniji.

V skladu s pravili o nadzoru nad finančnimi konglomerati, zavarovalnimi skupinami in predpisi Eiope je Agencija v juliju 2013 organizirala dva kolegija nadzornikov (angl. College – sestanek vseh nadzornikov v skupini) za zavarovalni skupini s sedežem v Republiki Sloveniji. Sestanek je potekal v skladu z navodili Eiope, pri čemer je Agencija organizacijo kolegija nadzornikov prilagodila dejstvu, da je večina nadzornikov skupin, registriranih v Republiki Slovenije, iz t. i. tretjih držav. Ne glede na to je bila organizacija kolegija nadzornika uspešna. Na kolegiju nadzornikov so bili navzoči tudi predstavniki Eiope, kar zagotavlja zavezo Agencije, da pri nadzoru zavarovalnih skupin sledi pravilom in praksi te ustanove.

5.2. Evropski organ za zavarovanja in poklicne pokojnine - Eiopa

Eiopa je bila kot Evropski organ za zavarovanja in poklicne pokojnine ustanovljena 1. januarja 2011 z Uredbo Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. novembra 2010 (angl. Regulation of the European Parliament and of the Council establishing and European Supervisory Authority (ESA)) in je nadomestila dotedanji CEIOPS (angl. Committee of European Insurance and Occupational Pensions Supervisors). Evropski organ za zavarovanja in poklicne pokojnine je bil ustanovljen hkrati z Evropskim bančnim organom (angl. European Banking Authority – EBA) ter Evropskim organom za vrednostne papirje in finančne trge (angl. European Securities and Markets Authority – ESMA) kot odziv na svetovno finančno krizo. Glavna naloga Eiope je povezava med nacionalnimi nadzornimi organi s ciljem poenotiti nadzorno regulativo oziroma zakonodajo in nadzorne prakse. Organi vodenja Eiope so predsednik (angl. Chairman), izvršni direktor (angl. Executive Director), Odbor nadzornikov (angl. Board of Supervisors) in Upravni odbor (angl. Management Board).

Trenutno je predsednik Eiope predstavnik portugalske finančne nadzorne institucije, izvršni direktor je pa je predstavnik španske nadzorne institucije. Upravni odbor Eiope poleg predsednika sestavljajo še šest izvoljenih predstavnikov nadzorov iz držav članic (Velike Britanije, Avstrije, Nemčije, Danske in Slovenije) in predstavnik Evropske komisije. Junija 2013 je bil v upravni odbor Eiope imenovan direktor Agencije. Njegov mandat traja dve leti in pol.

V letu 2013 je Agencija sodelovala na šestih zasedanjih Odbora nadzornikov, ki ga sestavljajo vsi predstojniki zavarovalnih nadzorov držav članic in so potekala v Frankfurtu.

Eiopa ustanavlja stalne in začasne oziroma projektne delovne skupine za izpolnjevanje svojih nalog. Tako je najobsežnejša naloga Eiope projekt Solventnost II, v okviru katerega je delo delovnih skupin po vzoru že sprejete nove bančne regulative (Basel II) razdeljeno po t. i. stebrih preudarnega nadzora. V okviru prvega stebra delovna skupina pripravlja strokovne rešitve, stališča in nasvete s področja kapitalskih zahtev življenjskih in premoženjskih zavarovalnic, zavarovalno-tehničnih rezervacij in lastnih virov sredstev. V okviru drugega stebra deluje delovna skupina, zadolžena za revizijo nadzornega procesa oziroma za t. i. kvalitativno področje poslovanja zavarovalnic in izvajanje nadzora nad njim, delovna skupina v okviru tretjega stebra pa pripravlja stališča s področja računovodenja in razkritij.

Namen navedenega projekta na področju zavarovalništva ni samo izboljšati merila v zvezi s kapitalskimi zahtevami in režimom solventnosti, temveč tudi prenoviti obstoječa pravila nadzora s ciljem oblikovati celovit sistem izvajanja preudarnega nadzora ter tudi poenotiti predpise in nadzorne prakse s področja po-

slovanja zavarovalnic v vseh državah članicah EU. Pri tem glavni cilj novega sistema solventnosti še vedno ostaja in je predvsem varstvo zavarovancev.

Kot že rečeno, Solventnost II poleg kvantitativnih zahtev, ki jih vsebuje prvi steber, pokriva tudi kvalitativne elemente trdnosti določene zavarovalnice, kot so denimo primernost in sposobnost uprave za vodenje, primerne notranje kontrole, notranji nadzor, spremljanje tveganj itd. K tveganjem usmerjen pristop vključuje tudi uporabo notranjih modelov za upravljanje tveganj in boljše prikazovanje strukture tveganj, kot je to mogoče z dosedanjimi standardnimi formulami izračunov solventnosti. Tako lahko notranji model povzroči tudi višji ali nižji izračun solventnostnega kapitala v primerjavi s standardnim pristopom.

Poleg tega, da je glavni poudarek projekta Solventnost II na kapitalskih zahtevah, nadzornih pregledih ter poročanju nadzornikov in javnih razkritjih o individualnih pravnih subjektih, so v okviru tega upoštevani tudi vsi pomembnejši vidiki nadzora zavarovalnih skupin in finančnih konglomeratov, vključno z izkušnjami na podlagi obeh tovrstnih direktiv iz leta 1998 oziroma 2002. V okviru zavarovalnih skupin in finančnih konglomeratov imajo prav tako pomembno vlogo uporaba notranjih modelov ocenjevanja tveganj v finančnih skupinah in posledično izračun zahtevanega solventnostnega kapitala za celotno skupino, način sprejemanja odločitev pri materinski družbi, primerna delitev odgovornosti med različnimi nadzorniki, ocena pravil za porazdelitev kapitala itd.

Strokovno delo je v Eiopi organizirano v okviru permanentnih (stalnih) odborov (angl. committees) in panelov (angl. panels) ter v okviru projektnih skupin (angl. task forces). V letu 2013 so delovali naslednji odbori in paneli:

- odbor za kvalitativni nadzor upravnega odbora Eiope;
- odbor za ekvivalentnost;
- odbor za nadzor zavarovalnih skupin;
- odbor za notranje upravljanje, nadzorni pregled in poročanje;
- odbor za notranje modele;
- odbor za finančne zahteve;
- odbor za prostovoljna pokojninska zavarovanja;
- odbor za zaščito potrošnikov in finančne inovacije;
- odbor za finančno stabilnost;
- odbor za notranji nadzor;
- odbor za IT in bazo podatkov;
- panel za nadzor.

V letu 2013 so v okviru Eiope delovale naslednje projektne delovne skupine:

- projektna delovna skupina za zavarovalne garancijske sheme,
- projektna delovna skupina za osebna pokojninska zavarovanja in
- projektna delovna skupina za dolgoročne naložbe.

Predstavniki Agencije so v letu 2013 dejavno sodelovali v različnih delovnih odborih Eiope, in sicer v odboru za notranje upravljanje, nadzorni pregled in poročanje, v odboru za finančne zahteve, v odboru za pokojninska zavarovanja, v odboru za zaščito potrošnikov in finančne inovacije in odboru za IT in bazo podatkov.

5.3. Mednarodno združenje zavarovalnih nadzornikov – IAIS

Mednarodno združenje zavarovalnih nadzornikov (angl. International Association of Insurance Supervisors), ki je bilo ustanovljeno leta 1993, združuje zavarovalne nadzornike iz več kot 200 držav in opazovalce. IAIS objavlja osnovna načela zavarovalništva (angl. Insurance Core Principles), standarde in usmeritve ter organizira izobraževanja in druge oblike podpore, potrebne za učinkovito delo zavarovalnih nadzornikov. IAIS sodeluje z drugimi telesi, ki objavljajo standarde nadzora, reguliranja in poslovanja v finančnem sektorju, ter mednarodnimi organizacijami, ki si prizadevajo za finančno stabilnost. Znotraj IAIS delujejo tehnična komisija, implementacijska komisija, komisija za finančno stabilnost in proračunska komisija.

Predstavnik Agencije je v letu 2013 dejavno sodeloval v komisiji za finančno stabilnost, ki se je pretežno ukvarjala z identifikacijo sistemsko pomembnih zavarovalnic in z ukrepi za njihov nadzor. Poleg tega so predstavniki komisije kot opazovalci sodelovali tudi pri delu tehnične komisije.

6. DELO NA ZAKONODAJNEM PODROČJU

6.1. Podzakonski predpisi

V skladu z drugo točko 256. člena ZZavar je Agencija pristojna za pripravo in sprejetje podzakonskih predpisov.

V letu 2013 je Agencija pripravila, spremenila oziroma dopolnila 11 podzakonskih predpisov ter sprejela Spremembe in dopolnitve Tarife - 1. Od tega je bilo devet podzakonskih predpisov sprejetih na podlagi ZPIZ-2. Vsi podzakonski predpisi so bili že v letu 2013 objavljeni v Uradnem listu Republike Slovenije.

Agencija je v letu 2013 sprejela naslednje podzakonske predpise:

- Sklep o spremembah in dopolnitvah o podrobnejši vsebini določb zavarovalne pogodbe (Uradni list RS, št. 16/13);
- Sklep o najmanjšem številu zaposlenih delavcev v pokojninski družbi, ki imajo ustrezna strokovna znanja in izkušnje s področja financ (Uradni list RS, št. 62/13);
- Sklep o spremembah in dopolnitvah sklepov, ki jih izdaja Agencija za zavarovalni nadzor v delih, ki urejajo način poročanja (Uradni list RS, št. 62/13);
- Sklep o poročanju upravljavca pokojninskega sklada, oblikovanega kot kritni sklad, o kapitalu, rezervacijah za nedoseganje zajamčene vrednosti sredstev in strukturi naložb iz naslova teh rezervacij (Uradni list RS, št. 62/13);
- Sklep o podrobnejši vsebini obvestila o vključitvi v kolektivno zavarovanje, izjave o izbiri naložbene politike in pristopne izjave o vključitvi v individualno zavarovanje (Uradni list RS, št. 62/13);
- Sklep o podrobnejšem načinu vrednotenja knjigovodskih postavk in analitičnem kontnem načrtu pokojninskega sklada, oblikovanega kot kritni sklad (Uradni list RS, št. 79/13);
- Sklep o letnem poročilu in medletnih računovodskih izkazih pokojninskega sklada, oblikovanega kot kritni sklad ter skupine kritnih skladov (Uradni list RS, št. 79/13);
- Sklep o revizijskem pregledu letnega poročila pokojninskega sklada, oblikovanega kot kritni sklad ter skupine kritnih skladov in vsebini revizorjevega poročila (Uradni list RS, št. 79/13);
- Sklep o povzetku letnega poročila pokojninskega sklada, oblikovanega kot kritni sklad ter skupine kritnih skladov (Uradni list RS, št. 79/13);
- Sklep o izjavi o naložbeni politiki pokojninskega sklada, oblikovanega kot kritni sklad (Uradni list RS, št. 98/13);
- Sklep o poročanju upravljavca pokojninskega sklada, oblikovanega kot kritni sklad (Uradni list RS, št. 98/13).

Agencija je novembra sprejela tudi Spremembe in dopolnitve Tarife o taksah in nadomestilih (Uradni list RS, št. 105/13).

6.2. Sodelovanje pri pripravi zakonov

Direktiva 2009/138/ES Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2009 o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti zavarovanja in pozavarovanja (Solventnost II) mora biti prenesena v nacionalne pravne rede držav članic in uveljavljena do 1. januarja 2016, zato Agencija na zakonodajnem področju dejavno sodeluje s pristojnim ministrstvom in Eiopo. Solventnost II se bo uveljavljala postopno, saj bo le tako zagotovljena ustreznost prehoda na nov režim s strani zavarovalnic. Solventnost II je bila sicer objavljena že leta 2009, kljub temu pa na ravni Evropske unije še vedno niso pripravljeni potrebni izvedbeni akti. Ker so v zvezi s tem potekala dolga usklajevanja, je Evropski parlament v letu 2013 določil nov datum implementacije Solventnost II, in sicer 1. januar 2016, saj je postal prvotni datum, 1. januar 2014, zaradi tehničnih podrobnosti neizvedljiv.

Solventnost II temelji na treh stebrih. Prvi steber zahteva tako kapitalsko ustreznost, ki bo zavarovalnico zalagala z zadostnimi sredstvi za pokrivanje vseh njenih obveznosti, drugi steber postavlja nova pravila glede sistema upravljanja zavarovalnice ter vpeljuje funkcijo obvladovanja tveganj in funkcijo skladnosti poslovanja, tretji steber pa zadeva nadzorne postopke, razkritja in poročanja. Namen Solventnosti II je poenotenje zavarovalnih zakonodaj in praks v vsej Evropski uniji in vključuje naslednje temeljne ideje:

- računovodski izkazi, ki odražajo tržne vrednosti;
- tveganjem prilagojene kapitalske zahteve;
- lastna ocena tveganj in višine kapitala;
- odgovornost uprave in ostalega vodstva zavarovalnice;
- izvajanje ustreznega nadzora.

Eiopa je v letu 2013 objavila posebne pripravljalne smernice (Guidelines on preparing for Solvency II), namenjene enotnim prilagoditvenim postopkom na celotnem zavarovalnem trgu EU, zato so se zavarovalnice in nadzorni organi držav članic EU na nova pravila, ki jih prinaša Solventnost II, že začeli dejavno pripravljati. Tudi Agencija je začela priprave in bo, z izjemo smernic, ki določajo interne modele, implementirala vse smernice v delu, ki je primeren glede na aktualno zakonsko ureditev in stanje zavarovalnic na slovenskem zavarovalnem trgu.

Agencija je v letu 2013 sodelovala tudi pri pripravi sprememb obstoječega ZZavar (sprememba ZZavar-J). Spremembe ZZavar so se nanašale predvsem na določila glede zavarovalnic v zavarovalniški skupini.

Prav tako je Agencija je v letu 2013 sodelovala z Ministrstvom za finance pri pripravi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o finančnih konglomeratih.

V letu 2013 je bil sprejet Zakon o makrobonitetnem nadzoru. Za ta namen je bila že leta 2012 imenovana delovna skupina za področje makrobonitetnega nadzora, ki so jo sestavljali predstavniki Agencije, Agencije za trg vrednostnih papirjev, Banke Slovenije in Ministrstva za finance. Naloga delovne skupine za področje makrobonitetnega nadzora je bila priprava osnutka zakona, s katerim bo v slovenski pravni red implementirano Priporočilo ESRB z 22. novembra 2011 o makrobonitetnem mandatu nacionalnih organov. V letu 2013 sprejet zakon med drugim ureja odbor za finančno stabilnost, posredovanje, izmenjavo in zaupnost informacij, makrobonitetni nadzor in odgovornost v zvezi z izvajanjem nadzora.

7. SODNI POSTOPKI

7.1. Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodiščih

Avgusta 2013 je začel veljati Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodiščih (Uradni list RS, št. 63/13), ki je pristojnost, v postopkih sodnega varstva po ZZavar, prenesel z Vrhovnega sodišča Republike Slovenije na Upravno sodišče Republike Slovenije. Upravno sodišče Republike Slovenije v postopkih sodnega varstva odloča v senatu treh sodnikov.

7.2. Sodni postopki pred Vrhovnim sodiščem Republike Slovenije

Po stanju na 1. januarja 2013 Agencija na Vrhovnem sodišču Republike Slovenije ni imela odprtih postopkov.

V letu 2013 je Agencija prejela dve tožbi, s katerima se izpodbijata njeni odločbi, in je nanju podala tudi odgovore. Tožbi sta bili vloženi zoper odločbo o ugovoru zoper odredbo v zvezi s prepovedjo opravljanja zavarovalnih poslov brez dovoljenja Agencije za opravljanje zavarovalnih poslov.

V istem letu Agencija ni prejela nobene odločitve Vrhovnega sodišča Republike Slovenije.

31. decembra 2013 je imela Agencija na Vrhovnem sodišču Republike Slovenije dva odprta postopka.

7.3. Sodni postopki pred upravnim sodiščem

Agencija je v letu 2013 prejela dve tožbi, s katerimi se izpodbijajo njene odločbe o ugovoru zoper odredbo v zvezi z določili splošnih pogojev.

Agencija je v letu 2013 prejela eno sodbo Upravnega sodišča Republike Slovenije. Upravno sodišče je odločilo, da se tožba subjekta nadzora zavrne kot neutemeljena. Agencija je imela 31. decembra 2013 na Upravnem sodišču odprt en postopek.

7.4. Drugi sodni postopki

Na Okrožnem sodišču v Ljubljani je bil 1. januarja 2013 odprt en postopek zoper Agencijo. Postopek je bil v letu 2013 zaključen s poravnavo.

Agencija v letu 2013 ni bila udeležena v sodnih postopkih pred drugimi sodišči v Republiki Sloveniji.

8. POROČILO O DRUGIH DEJAVNOSTIH

8.1. Poročanje drugim nadzornim organom in institucijam

Agencija v skladu s predpisi in dogovori redno pripravlja poročila za domače in tuje nadzorne organe. Agencija redno poroča Banki Slovenije o stanju na zavarovalnem trgu, in sicer v okviru četrtletnih standardiziranih poročil, štirikrat letno o stanju na trgu poroča tudi Statističnemu uradu Republike Slovenije, štirikrat letno pripravi poročilo o izvajanju pokojninskih zavarovanj za Ministrstvo za delo. Poleg tega Agencija redno polletno pripravlja poročila o stanju na zavarovalniškem trgu in ločeno o stanju na trgu pokojninskih zavarovanj za Eiopo. Enkrat letno Agencija pripravlja tudi ločena poročila o poslovanju slovenskih zavarovalnic in pokojninskih družb za potrebe Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) ter Eurostata.

8.2. Vodenje registrov in drugih javno dostopnih seznamov

Agencija na podlagi 76. a člena ZZavar vodi register pooblaščenih aktuarjev. Podrobnejša pravila, ki se nanašajo na postopek vpisa in izbrisa vpisanih podatkov, so predpisana v Pravilniku o registru pooblaščenih aktuarjev. Iz registra pooblaščenih aktuarjev z dne 31. decembra 2013 izhaja, da ima 86 oseb dovoljenje Agencije za opravljanje nalog pooblaščenega aktuarja.

Agencija na podlagi 261. člena ZZavar in Sklepa o registrih zavarovalnih zastopnikov in posrednikov ter zavarovalnih zastopniških in posredniških družb vodi naslednje registre:

- register zavarovalnih zastopniških družb, ki so pridobile dovoljenje Agencije za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja (register zavarovalno zastopniških družb);
- register zavarovalnih zastopnikov podjetnikov, ki so pridobili dovoljenje Agencije za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja (register zavarovalnih zastopnikov podjetnikov);
- register zavarovalnih posredniških družb, ki so pridobile dovoljenje Agencije za opravljanje dejavnosti zavarovalnega posredovanja (register zavarovalno posredniških družb);
- register zavarovalnih posrednikov podjetnikov, ki so pridobili dovoljenje Agencije za opravljanje dejavnosti zavarovalnega posredovanja (register zavarovalnih posrednikov podjetnikov);
- register podružnic zavarovalnih zastopniških oziroma posredniških družb držav članic, ki so na območju Republike Slovenije v skladu z ZZavar upravičene opravljati storitve zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja. Za družbo države članice se štejejo družbe, ki imajo sedež na območju države članice Evropskih skupnosti in ki delujejo v okviru EU (register podružnic držav članic);
- register zavarovalnih zastopniških oziroma posredniških družb in zavarovalnih zastopnikov oziroma posrednikov držav članic, ki so na območju Republike Slovenije v skladu z ZZavar upravičeni neposredno opravljati storitve zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja (register zavarovalnih zastopnikov oziroma posrednikov držav članic);
- register podružnic tujih zavarovalnih zastopniških oziroma posredniških družb, ki so pridobile dovoljenje Agencije za ustanovitev podružnice. Za tujo zavarovalno zastopniško oziroma posredniško družbo se šteje zastopniška oziroma posredniška družba, ki ima sedež na območju države, ki ni država članica (register podružnic tujih zavarovalno zastopniških oziroma posredniških družb).

Po podatkih z 31. decembra 2013 lahko v Republiki Sloveniji opravlja dejavnost zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja:

- 510 zavarovalno zastopniških družb,
- 1386 zavarovalnih zastopnikov podjetnikov,
- 90 zavarovalno posredniških družb,
- 8 zavarovalnih posrednikov podjetnikov in
- 2 podružnici držav članic.

Agencija vodi tudi javno dostopni seznam zavarovalnih subjektov (zavarovalnic, pokojninskih družb in drugih nadzorovanih institucij) s sedežem v Republiki Sloveniji z navedbo zavarovalnih vrst, v katerih so posamezni subjekti pridobili dovoljenje Agencije za opravljanje dejavnosti, ter javno dostopen seznam zavarovalnih subjektov s sedežem v tujini, ki so priglasili opravljanje dejavnosti na ozemlju Republike Slovenije z navedbo zavarovalnih vrst, za katere velja priglasitev.

Vsi registri, ki jih mora Agencija voditi v skladu z ZZavar, so javno objavljeni na njenih spletnih straneh.

8.3. Strokovno izpopolnjevanje zaposlenih

Zaposleni Agencije so se v letu 2013 udeležili številnih delovnih sestankov ter določenih seminarjev in strokovnih posvetov doma in v tujini.

V tujini so se zaposleni v večini udeležili seminarjev, ki so potekali v okviru Eiope in so se večinoma nanašali na projekt Solventnost II.

Zaposleni so se v letu 2013 med drugim udeležili tudi 21. dnevov slovenskega zavarovalništva, davčne konference, dnevov prekrškovnega prava, konference računovodij, dnevov delovnega prava in socialne varnosti, dnevov slovenskih pravnikov, letne konference revizorjev, letne konference notranjih revizorjev ter konference revizorjev informacijskih sistemov.

III. LETNI OBRAČUN ZA LETO 2013 (revidirani podatki)

IN REVIZIJA

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA

Naslovnik: *Strokovni svet*
AGENCIJE ZA ZAVAROVALNI NADZOR
Trg republike 3, 1000 Ljubljana

Revidirali smo priložene računovodske izkaze **Agencije za zavarovalni nadzor, Trg republike 3, 1000 Ljubljana**, ki vključujejo bilanco stanja na dan 31. decembra 2013 in z njo povezan izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov enotnega kontnega načrta za tedaj končano leto ter povzetek bistvenih računovodskih usmeritev in druge pojasnjevalne informacije.

Odgovornost poslovodstva za računovodske izkaze

Poslovodstvo je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh računovodskih izkazov v skladu z Zakonom o računovodstvu in s Slovenskimi računovodskimi standardi in za tako notranje kontroliranje, kot je v skladu z odločitvijo poslovodstva potrebno, da omogoči pripravo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Revizorjeva odgovornost

Naša odgovornost je izraziti mnenje o teh računovodskih izkazih na podlagi naše revizije. Revizijo smo opravili v skladu z Mednarodnimi standardi revidiranja. Ti standardi zahtevajo od nas izpolnjevanje etičnih zahtev ter načrtovanje in izvedbo revizije za pridobitev sprejemljivega zagotovila, da računovodski izkazi ne vsebujejo pomembno napačne navedbe.

Revizija vključuje izvajanje postopkov za pridobitev revizijskih dokazov o zneskih in razkritjih v računovodskih izkazih. Izbrani postopki so odvisni od revizorjeve presoje in vključujejo tudi ocenjevanje tveganj pomembno napačne navedbe v računovodskih izkazih zaradi prevare ali napake. Pri ocenjevanju teh tveganj prouči revizor notranje kontroliranje, povezano s pripravljanjem in poštenim predstavljanjem računovodskih izkazov družbe, da bi določil okoliščinam ustrezne revizijske postopke, ne pa, da bi izrazil mnenje o uspešnosti notranjega kontroliranja družbe. Revizija vključuje tudi ovrednotenje ustreznosti uporabljenih računovodskih usmeritev in utemeljenosti računovodskih ocen poslovodstva kot tudi ovrednotenje celotne predstavitve računovodskih izkazov.

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostni in ustrezni kot osnova za naše revizijsko mnenje.

Mnenje

Po našem mnenju računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih pošteno predstavljajo finančni položaj **Agencije za zavarovalni nadzor, Trg republike 3, 1000 Ljubljana** na dan 31. decembra 2013 ter njen poslovni izid za tedaj končano leto v skladu z Zakonom o računovodstvu in s Slovenskimi računovodskimi standardi.

IN Revizija d.o.o.
Tržaška cesta 134, Ljubljana

Pooblaščeni revizor
Potočki Robert, univ. dipl. ekon

Ljubljana, dne 10.03.2014

IN REVIZIJA
Družba za revidiranje in svetovanje d.o.o.
Ljubljana, Tržaška cesta 134

BILANCA STANJA na dan 31.12.2013 (v EUR - brez centov)

Členitev skupine kontov	NAZIV SKUPINE KONTOV	Oznaka za AOP	ZNESEK Tekoče leto	ZNESEK Predhodno leto
1	2	3	4	5
	SREDSTVA			
	A) DOLGOROČNA SREDSTVA IN SREDSTVA V UPRAVLJANJU (001 = 002 - 003 + 004 - 005 + 006 - 007 + 008 + 009 + 010 + 011)	001	193.179	101.961
00	NEOPREDMETENA SREDSTVA IN DOLGOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	002	341.638	332.259
01	POPRAVEK VREDNOSTI NEOPREDMETENIH SREDSTEV	003	318.967	309.575
02	NEPREMIČNINE	004	0	0
03	POPRAVEK VREDNOSTI NEPREMIČNIN	005	0	0
04	OPREMA IN DRUGA OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	006	439.701	410.492
05	POPRAVEK VREDNOSTI OPREME IN DRUGIH OPREDMETENIH OSNOVNIH SREDSTEV	007	269.175	331.215
06	DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE	008	0	0
07	DOLGOROČNO DANA POSOJILA IN DEPOZITI	009	0	0
08	DOLGOROČNE TERJATVE IZ POSLOVANJA	010	0	0
09	TERJATVE ZA SREDSTVA DANA V UPRAVLJANJE	011	0	0
	B) KRATKOROČNA SREDSTVA; RAZEN ZALOG IN AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE (012 = 013 + 014 + 015 + 016 + 017 + 018 + 019 + 020 + 021 + 022)	012	3.305.272	3.574.776
10	DENARNA SREDSTVA V BLAGAJNI IN TAKOJ UNOVČLJIVE VREDNOSTNICE	013	0	0
11	DOBROIMETJE PRI BANKAH IN DRUGI H FINANČNIH USTANOVAH	014	211.639	596.656
12	KRATKOROČNE TERJATVE DO KUPCEV	015	2.919	1.107
13	DANI PREDUJMI IN VARŠČINE	016	98	96
14	KRATKOROČNE TERJATVE DO UPORABNIKOV ENOTNEGA KONTNEGA NAČRTA	017	3.021.987	2.835.585
15	KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽBE	018	0	0
16	KRATKOROČNE TERJATVE IZ FINANCIRANJA	019	0	0
17	DRUGE KRATKOROČNE TERJATVE	020	67.313	119.117
18	NEPLAČANI ODHODKI	021	0	0
19	AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	022	1.316	22.155
	C) ZALOGE (023 = 024 + 025 + 026 + 027 + 028 + 029 + 030 + 031)	023	0	0
30	OBRAČUN NABAVE MATERIALA	024	0	0
31	ZALOGE MATERIALA	025	0	0
32	ZALOGE DROBNEGA INVENTARJA IN EMBALAŽE	026	0	0
33	NEDOKONČANA PROIZVODNJA IN STORITVE	027	0	0
34	PROIZVODI	028	0	0
35	OBRAČUN NABAVE BLAGA	029	0	0
36	ZALOGE BLAGA	030	0	0
37	DRUGE ZALOGE	031	0	0
I.	AKTIVA SKUPAJ (032 = 001 + 012 + 023)	032	3.498.469	3.676.737
99	AKTIVNI KONTI IZVENBILANČNE EVIDENCE	033	0	0
	OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV			
	D) KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IN PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE (034 = 035 + 036 + 037 + 038 + 039 + 040 + 041 + 042 + 043)	034	264.484	198.676
20	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI ZA PREJETE PREDUJME IN VARŠČINE	035	0	0
21	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO ZAPOSLENIH	036	119.479	122.559
22	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO DOBAVITELJEV	037	122.009	51.635
23	DRUGE KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IZ POSLOVANJA	038	22.996	24.482
24	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO UPORABNIKOV ENOTNEGA KONTNEGA NAČRTA	039	0	0
25	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO FINANCERJEV	040	0	0
26	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IZ FINANCIRANJA	041	0	0
28	NEPLAČANI PRIHODKI	042	0	0
29	PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	043	0	0
	E) LASTNI VIRI IN DOLGOROČNE OBVEZNOSTI (044 = 045 + 046 + 047 + 048 + 049 + 050 + 051 + 052 - 053 + 054 + 055 + 056 + 057 + 058 - 059)	044	3.233.985	3.478.061
90	SPLOŠNI SKLAD	045	0	0
91	REZERVNI SKLAD	046	0	0
92	DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	047	0	0
93	DOLGOROČNE REZERVACIJE	048	0	0
940	SKLAD NAMENSKEGA PREMOŽENJA V JAVNIH SKLADIH	049	0	0
9410	SKLAD PREMOŽENJA V DRUGIH PRAVNIH OSEBAH JAVNEGA PRAVA, KI JE V NJIHOVI LASTI, ZA NEOPREDMETENA SREDSTVA IN OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	050	0	0
9411	SKLAD PREMOŽENJA V DRUGIH PRAVNIH OSEBAH JAVNEGA PRAVA, KI JE V NJIHOVI LASTI, ZA FINANČNE NALOŽBE	051	0	0
9412	PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	052	3.175.639	3.175.639
9413	PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI	053	0	0
96	DOLGOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI	054	0	0
97	DRUGE DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	055	0	0
980	OBVEZNOSTI ZA NEOPREDMETENA SREDSTVA IN OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	056	842	841
981	OBVEZNOSTI ZA DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE	057	0	0
985	PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	058	57.504	301.581
986	PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI	059	0	0
I.	PASIVA SKUPAJ (060 = 034 + 044)	060	3.498.469	3.676.737
99	PASIVNI KONTI IZVENBILANČNE EVIDENCE	061	0	0

IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV - DOLOČENIH UPORABNIKOV od 01.01.2013 do 31.12.2013 (v EUR - brez centov)

Členitev skupine kontov	NAZIV PODSKUPINE KONTOV	Oznaka za AOP	ZNESEK Tekoče leto	ZNESEK Predhodno leto
1	2	3	4	5
	A) PRIHODKI OD POSLOVANJA (860 = 861 + 862 - 863 + 864)	860	2.575.654	2.775.311
760	PRIHODKI OD PRODAJE PROIZVODOV IN STORITEV	861	2.575.654	2.775.311
	POVEČANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	862	0	0
	ZMANJŠANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	863	0	0
761	PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN MATERIALA	864	0	0
762	B) FINANČNI PRIHODKI	865	45.223	87.856
763	C) DRUGI PRIHODKI	866	0	574
	Č) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI (867 = 868 + 869)	867	0	0
del 764	PRIHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	868	0	0
del 764	DRUGI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI	869	0	0
	D) CELOTNI PRIHODKI (870 = 860 + 865 + 866 + 867)	870	2.620.877	2.863.741
	E) STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV (871 = 872 + 873 + 874)	871	851.281	841.778
del 466	NABAVNA VREDNOST PRODANEGA MATERIALA IN BLAGA	872	0	0
460	STROŠKI MATERIALA	873	24.989	21.858
461	STROŠKI STORITEV	874	826.292	819.920
	F) STROŠKI DELA (875 = 876 + 877 + 878)	875	1.669.883	1.611.519
del 464	PLAČE IN NADOMESTILA PLAČ	876	1.380.009	1.309.529
del 464	PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST DELODAJALCEV	877	225.945	224.465
del 464	DRUGI STROŠKI DELA	878	63.929	77.525
462	G) AMORTIZACIJA	879	26.261	33.664
463	H) REZERVACIJE	880	0	0
465	J) DRUGI STROŠKI	881	4.921	7.619
467	K) FINANČNI ODHODKI	882	2.081	580
468	L) DRUGI ODHODKI	883	0	0
	M) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI (884 = 885 + 886)	884	8	105
del 469	ODHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	885	0	105
del 469	OSTALI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	886	8	0
	N) CELOTNI ODHODKI (887 = 871 + 875 + 879 + 880 + 881 + 882 + 883 + 884)	887	2.554.435	2.495.265
	O) PRESEŽEK PRIHODKOV (888 = 870 - 887)	888	66.442	368.476
	P) PRESEŽEK ODHODKOV (889 = 887 - 870)	889	0	0
del 80	Davek od dohodka pravnih oseb	890	8.937	66.895
del 80	Presežek prihodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (891 = 888 - 890)	891	57.505	301.581
del 80	Presežek odhodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (892 = (889+890) oz. (890-888))	892	0	0
	Presežek prihodkov iz prejšnjih let , namenjen pokritju odhodkov obračunskega obdobja	893	0	0
	Povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju (celo število)	894	31	29
	Število mesecev poslovanja	895	12	12

1. RAČUNOVODSKI IZKAZI

V skladu z drugim odstavkom 20. člena Zakona o računovodstvu (Uradni list RS, št. 23/99, 30/02 - ZJF-C, 114/06 – ZUE - v nadaljevanju: ZR) in Pravilnika o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (v nadaljevanju: Pravilnik o sestavljanju letnih poročil) je oblika in vsebina računovodskih izkazov predpisana.

Po pravilniku o sestavljanju letnih poročil sta računovodska izkaza, ki ju mora sestaviti Agencija:

- bilanca stanja, sestavljena na obrazcu Bilanca stanja (Priloga 1 k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil);
- izkaz prihodkov in odhodkov, sestavljen na obrazcu Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov (Priloga 3 k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil).

2. POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM

Pojasnila k računovodskim izkazom so sestavljena iz vrednostnih in opisnih pojasnil ter pojasnil računovodskih izkazov.

2.1. Vrednostna pojasnila k računovodskim izkazom

Po Pravilniku o sestavljanju letnih poročil so vrednostna pojasnila k bilanci stanja ter izkazu prihodkov in odhodkov predpisana v obliki obveznih prilog in evidenčnih izkazov.

Obvezni prilogi k bilanci stanja sta preglednici, ki sta sestavljeni na obrazcih:

- Stanje in gibanje neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev (Priloga 1/A k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil) in
- Stanje in gibanje dolgoročnih kapitalskih naložb in posojil (Priloga 1/B k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil).

Obvezna priloga k izkazu prihodkov in odhodkov je preglednica, ki je sestavljena na obrazcu Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti (Priloga 3/B k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil).

Evidenčni izkazi, ki jih določajo 21. do 25. člen Pravilnika o sestavljanju letnih poročil, so sestavljeni na obrazcih:

- Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka (Priloga 3/A k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil);
- Izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov (Priloga 3/A-1 k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil) in
- Izkaz računa financiranja določenih uporabnikov (Priloga 3/A-2 k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil).

2.2. Opisna pojasnila k računovodskim izkazom

2.2.1. Uporabljene temeljne računovodske predpostavke

Po ZZavar je Agencija pravna oseba javnega prava. Skladno z Zakonom o javnih financah (Uradni list RS, št. 79/99, 124/00, 79/01, 30/02, 110/02 in ostali - v nadaljevanju: ZJF) oziroma Pravilnikom o določitvi neposrednih in posrednih proračunskih uporabnikov državnega in občinskih proračunov je Agencija opredeljena kot posredni uporabnik državnega proračuna. V skladu z ZR oziroma Pravilnikom o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava (v nadaljevanju: Pravilnik o razčlenjevanju in merjenju) in ZJF oziroma Pravilnikom o sestavljanju letnih poročil pa je opredeljena kot določeni uporabnik enotnega kontnega načrta.

Pri vodenju poslovnih knjig ter sestavi, izdelavi in predložitvi letnih poročil Agencija upošteva določbe ZR in druge predpise, tudi ZJF, ter v skladu z 2. členom ZR tudi Slovenske računovodske standarde (SRS), ki jih izdaja Slovenski inštitut za revizijo.

Agencija na podlagi 31. člena ZR, ki se uporablja od 1. januarja 2000, vrednoti postavke v računovodskih izkazih v skladu z računovodskimi standardi, če ni z ZR in drugimi predpisi določeno drugače.

Pri uporabi SRS se upošteva tudi 16. člen Pravilnika o razčlenjevanju in merjenju, ki določa, da določeni uporabniki enotnega kontnega načrta ugotavljajo in razčlenjujejo prihodke in odhodke ter vrednotijo sredstva in obveznosti do virov sredstev v skladu z ZR in predpisi, izdanimi na njegovi podlagi. Pri razčlenjevanju in izkazovanju prihodkov in odhodkov upoštevajo tudi določbe pravilnika, ki ureja enotni kontni načrt. Za drugo, kar ni urejeno z navedenimi predpisi, veljajo računovodski standardi.

Agencija ima organizirano lastno računovodstvo, v katerem se vsa dokumentacija vodi in sestavlja v slovenskem jeziku in evrih. Poslovno leto je enako koledarskemu letu.

2.2.2. Financiranje

Sredstva za delo Agencije se na podlagi ZZavar zagotavljajo iz sredstev, pridobljenih z opravljanjem storitev javne službe, tj. taks in nadomestil, določenih s Tarifo - 1, ki jo izda Agencija v soglasju z Vlado Republike Slovenije, ter iz drugih prihodkov, ki jih ustvari Agencija s svojim poslovanjem. Tarifa - 1 določa stopnje letnega nadomestila stroškov za opravljanje nadzora, ki ga plačujejo zavarovalnice, pozavarovalnice, pokojninske družbe in drugi nadzorovani subjekti. Tarifa - 1 določa tudi višino taks za odločanje o posamičnih zadevah ter za izdajo izpisov iz registrov, ki jih vodi Agencija, in višino pavšalnih nadomestil stroškov, ki so jih za opravljanje nadzora dolžne plačevati pravne osebe, nad katerimi Agencija opravlja nadzor po ZZavar. Na podlagi ZZavar se iz presežka prihodkov nad odhodki, realiziranega v preteklem letu, del izloči v rezerve Agencije, v višini presežka prihodkov finančnega načrta Agencije za leto, v katerem je bil presežek realiziran, ostanek pa se usmeri v proračun Republike Slovenije. ZZavar določa tudi, da se presežek odhodkov nad prihodki Agencije pokrije iz rezerv Agencije, če pa rezerve ne zadostujejo, se presežek odhodkov krije iz proračuna Republike Slovenije. Sredstva proračuna se lahko zagotovijo, samo če bi bilo resno ogroženo opravljanje nalog Agencije.

Razen ob ustanovitvi junija 2000 Agencija nikdar ni prejela proračunskih sredstev.

2.3. Pojasnila računovodskih izkazov

2.3.1. Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov za obdobje od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2013

A. PRIHODKI v višini 2.620.877 EUR

Prihodki obračunskega obdobja se pripoznajo po načelu nastanka poslovnega dogodka. Zaradi spremljanja gibanja javnofinančnih prihodkov in odhodkov se ugotavljajo in razčlenjujejo tudi po načelu denarnega toka, kar je določeno s Pravilnikom o sestavljanju letnih poročil za druge uporabnike enotnega kontnega načrta.

Agencija pridobiva sredstva za izvajanje z zakonom predpisanih pooblastil in pristojnosti iz taks in nadomestil ter drugih prihodkov, ki jih ustvari s svojim poslovanjem, ne ustvarja pa prihodkov od prodaje blaga in storitev na trgu.

Glavni vir prihodkov Agencije v letu 2013 so bila letna in pavšalna nadomestila ter takse, ki jih določa Tarifa – 1, in predstavljajo 98,3 % vseh prihodkov.

Tabela 1:
Prihodki od poslovanja Agencije v obdobju od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2013

	EUR	%
1. Prihodki od poslovanja	2.575.654	98,3
a. Letna nadomestila stroškov	2.315.521	88,3
b. Takse in pavšalna nadomestila	260.133	10
2. Finančni prihodki	45.223	1,7
3. Izredni prihodki	0	0
4. Prevrednotovalni prihodki	0	0
SKUPAJ PRIHODKI	**2.620.877**	**100**

V skladu s Tarifo - 1 so bile stopnje letnih nadomestil stroškov za opravljanje nadzora v letu 2013 naslednje:

- za zavarovalnice in pokojninske družbe: 0,12 % od vplačane premije v preteklem letu;
- za zavarovalnice v zavarovalniški skupini: 0,13 % od vplačane premije v preteklem letu;
- za Slovensko zavarovalno združenje: 0,12 % od prispevkov zavarovalnic v preteklem letu v škodni sklad.

S Tarifo – 1 je določena tudi višina taks, ki so jih zavezanci dolžni plačati za odločanje o posamičnih zadevah in za izdajo izpisov iz registrov, ki jih vodi Agencija, ter tudi višina pavšalnega nadomestila stroškov za opravljanje nadzora.

Prihodki iz letnih nadomestil so v letu 2013 znašali 2.315.521 EUR, s finančnim načrtom za leto 2013 je bilo predvidenih 2.894.402 EUR prihodkov, v letu 2012 pa so znašali 2.486.331 EUR. Manjši prihodki od letnih nadomestil so posledica oprostitve plačila zavezancem (1 mesečni obrok) in delnega vračila letnega nadomestila zavezancem pred koncem leta 2013. V oktobru je strokovni svet sprejel sklep o oprostitvi plačila letnega nadomestila v višini ene dvanajstine, tj. mesečnega obroka, ki je v letu 2013 znašal 241.200 EUR. Vlada RS je 5. decembra 2013 dala soglasje k omenjenemu sklepu. Pred koncem leta se je Agencija odločila še za dodatno vračilo letnega nadomestila zavezancem, saj je ugotovila, da vplačana letna nadomestila presegajo stroške in odhodke tekočega leta. Strokovni svet Agencije je tako 23. decembra 2013 izdal sklep na podlagi 10. člena Tarife – 1, s katerim je Agencija zavezancem vrnila letno nadomestilo v skupni višini 337.680 EUR in je v tej višini tudi znižala prihodke. Celotna oprostitev zavezancev za plačilo letnega nadomestila v letu 2013 je znašala 578.880 EUR.

Prihodki iz naslova taks in pavšalnih nadomestil so v letu 2013 znašali 260.133 EUR, kar je manj kot leta 2012, ko so znašali 288.980 EUR, in več kot leta 2011, ko so ti prihodki znašali 233.992 EUR. S finančnim načrtom za leto 2013 je bilo predvidenih 250.000 EUR prihodkov od taks in pavšalnih nadomestil.

Finančni prihodki Agencije nastajajo v zvezi s terjatvami na podlagi finančnih naložb v obliki depozitov pri bankah in Enotni zakladnici računa. Izkazujejo se tudi zaradi nepravočasno plačanih terjatev in tečajnih razlik. Finančni prihodki predstavljajo 1,7 % vseh prihodkov Agencije.

B. STROŠKI IN ODHODKI v višini 2.554.435 EUR

Odhodki obračunskega obdobja so tisti zneski stroškov, ki nastanejo v posameznem obračunskem obdobju, in drugih stroškov, ki v skladu s sprejetimi računovodskimi pravili (predpisi, računovodskimi standardi, internimi akti) o vštevanju stroškov v odhodke obračunskega obdobja vplivajo na poslovni izid obračunskega obdobja. Ker Agencija opravlja naloge in pooblastila, ki jih določa zakonodaja, ne opravlja pa na primer proizvodne dejavnosti, so stroški, ki nastanejo v posameznem obračunskem obdobju, odhodki tega obračunskega obdobja, razen kadar se stroški v skladu s sprejetimi računovodskimi pravili vštevajo v odhodke v času, ki sledi obračunskemu obdobju (razmejevanje stroškov, zlasti prek aktivnih časovnih razmejitev). Odhodki se pripoznajo po načelu nastanka poslovnega dogodka. Agencija jih mora zaradi spremljanja gibanja javnofinančnih prihodkov in odhodkov evidentirati tudi po načelu denarnega toka, kar je določeno s Pravilnikom o sestavljanju letnih poročil za druge uporabnike enotnega kontnega načrta.

Odhodki vsebujejo praviloma tudi vrednost (vstopnega) davka na dodano vrednost, saj Agencija ni davčni zavezanec.

Načrtovani stroški in odhodki Agencije v finančnem načrtu za leto 2013 so bili 2.727.844 EUR, v letu 2012 pa so stroški in odhodki znašali 2.495.265 EUR.

Iz primerjave skupnih realiziranih stroškov in odhodkov s finančnim načrtom za leto 2013 izhaja, da so realizirani stroški za 6 % nižji od načrtovanih oziroma za približno 173.400 EUR; znotraj tega podatka lahko iz Priloge 1 (Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov) razberemo še naslednje indekse: stroški blaga, materiala in storitev 95, stroški dela 93, amortizacija 86.

Tabela 2:
Stroški in odhodki Agencije v obdobju od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2013

	EUR	%
Stroški materiala	24.989	1,0
Stroški storitev	826.292	32,3
Stroški dela	1.669.883	65,4
Amortizacija	26.262	1,0
Drugi stroški	4.921	0,2
Finančni odhodki	2.081	0,1
Drugi odhodki	0	0
Prevrednotovalni odhodki	8	0
SKUPAJ STROŠKI IN ODHODKI	**2.554.435**	**100**

STROŠKI MATERIALA obsegajo nakup strokovne literature, časopisov in revij; porabo pisarniškega materiala in druge stroške materiala. Stroški materiala so v letu 2013 znašali 24.989 EUR, v letu 2012 pa 21.858 EUR. V finančnem načrtu za leto 2013 so bili predvideni stroški materiala v višini 22.450 EUR.

Stroški pisarniškega materiala za leto 2013 znašajo 13.472 EUR, medtem ko so v letu 2012 10.370 EUR. Največje stroške na tej postavki (55 %) predstavlja nakup tonerjev in ostalega materiala za tiskalnike in fotokopirne stroje, poleg tega pa se je v letu 2013 povišala cena tega materiala.

Stroški strokovne literature, časopisov in revij za leto 2013 znašajo 4.067 EUR in so nižji kot leta 2012, ko so znašali 7.067 EUR; v letu 2011 so tovrstni stroški znašali 4.832 EUR; v letu 2010 pa 6.706 EUR; nekaterim strokovnim revijam in publikacijam ter časopisom se naročnina obnavlja vsaki dve leti, ker je to finančno ugodneje.

Drugi stroški materiala v letu 2013 znašajo 7.450 EUR, v letu 2012 pa 3.686 EUR. Mednje se uvrščajo identifikacijske kartice, vizitke, zunanji diski, modem za prenosnike, usb-ključki, torbice za prenosnike in drobni inventar. V letu 2013 se na tej postavki prvič pojavljajo stroški goriva za službeno vozilo, in sicer v višini 2.628 EUR.

STROŠKI STORITEV obsegajo storitve za opravljanje dejavnosti, storitve tekočega in investicijskega vzdrževanja opreme in programske opreme, storitve izobraževanja zaposlenih, odvetniške in prevajalske storitve, storitve revizorjev, svetovalne storitve, stroške v zvezi s službenimi potovanji, stroške najemnine z obratovalnimi stroški, poštne in kurirske storitve, uporabo interneta, stroške po pogodbah o delu, avtorskih pogodbah in stroške sejnin.

Na kontu intelektualne storitve Agencija evidentira stroške izobraževanja zaposlenih, stroške seminarjev, stroške revidiranja računovodskih izkazov Agencije in strošek notranje revizije, odvetniške storitve, prevajalske storitve. Strošek teh storitev je v letu 2013 znašal 34.822 EUR, v letu 2012 pa 43.139 EUR; s finančnim načrtom za leto 2013 je bilo za to postavko predvidenih 46.112 EUR.

Tabela 3:
Stroški intelektualnih storitev Agencije v obdobju od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2013 in v obdobju od 1. 1. 2012 do 31. 12. 2012 (v EUR)

Vrsta storitve	Leto 2013	Leto 2012	Indeks 13/12
Izobraževanje, seminarji	14.231	18.793	76
Revizorske storitve	8.748	18.228	48
Odvetniške storitve	1.537	166	11
Prevajalske storitve	4.485	4.934	91
Ostalo	5.821	1.018	572
SKUPAJ	**34.822**	**43.139**	**81**

Pod postavko **ostalo** so evidentirani stroški obdobnih zdravstvenih pregledov zaposlenih v skladu s predpisi o varstvu pri delu (2.456 EUR), transkripcije sej strokovnega sveta (1.265 EUR), študija upravičenosti najema poslovnih prostorov (2.100 EUR).

Stroški službenih poti zaposlenih za leto 2013 znašajo 137.426 EUR, za leto 2012 so ti stroški znašali 179.732 EUR. V finančnem načrtu za leto 2013 je bila ta postavka predvidena v višini 198.540 EUR. Stroške službenih poti Agencija obračunava zaposlenim v skladu z Uredbo o povračilu stroškov za službena potovanja v tujino, Kolektivno pogodbo za javni sektor in Kolektivno pogodbo za negospodarske dejavnosti ter na podlagi Zakona o višini povračil stroškov v zvezi z delom in nekaterih drugih prejemkov (Uradni list RS, št. 87/97, 9/98, 48/01, 61/05, 71/06, 62/07, 19/08, 67/08 – v nadaljevanju: ZPSDP). S 1. junijem 2012 je začel veljati ZUJF (Zakon o uravnoteženju javnih financ), ki je posegel v druge zakone in uredbe ter precej zmanjšal višino povračil nekaterih stroškov (dnevnice, kilometrina). V juliju 2012 je Uredba o povračilu stroškov za službena potovanja v tujino zmanjšala še dnevnice v tujini za 20 %. V letu 2013 sta torej ta predpisa vse leto vplivala na višino povračil stroškov službenih poti.

Stroški službenih poti v Sloveniji se nanašajo na kontrolne preglede subjektov nadzora, ki so jih zaposleni Agencije opravili zunaj Ljubljane (Maribor, Novo mesto, preostala Slovenija), in na stroške (dnevnice, kilometrine) udeležbe zaposlenih na strokovnih seminarjih, konferencah in posvetih zunaj Ljubljane.

Zaposleni Agencije dejavno sodelujejo v večini delovnih skupin Evropskega organa za zavarovanja in poklicne pokojnine (v nadaljevanju: Eiopa). Prav tako so se zaposleni Agencije v letu 2013 udeležili mednarodnih izobraževanj, ki jih organizira Eiopa in so zlasti namenjena izobraževanju glede uvedbe Solventnosti II, ter sestankov mednarodnega združenja zavarovalnih nadzornikov (IAIS).

Stroški najemnin obsegajo najemnino za poslovne prostore in najem parkirnih mest, ki jih Agencija najema za svoje zaposlene, kot tudi najem dvorane za organizacijo posameznih dogodkov. Agencija ima v najemu 826 m^2 poslovnih prostorov in 33 m^2 skladiščnega prostora, opremljenega s policami, v kleti TR3. Stroški najema poslovnih prostorov v letu 2013 znašajo 213.240 EUR in stroški najema parkirnih mest 27.879 EUR. Agencija ima v garaži pod poslovno stavbo najetih 11 parkirnih mest, poleg tega pa strošek parkirnine povrne zaposlenim tudi v skladu z notranjim pravilnikom.

Na posebnem analitičnem kontu v okviru konta najemnin Agencija evidentira tudi obratovalne stroške, ki vključujejo stroške čiščenja, komunalnih storitev, stroške vzdrževanja dvigal in požarnovarnostnih naprav, stroške varovanja in recepcije ter stroške elektrike in toplotne energije. Obratovalni stroški najema poslovnih prostorov v letu 2013 znašajo 63.247 EUR.

Iz najemne pogodbe izhaja, da se cena najemnine mesečno spreminja skladno z indeksom rasti cen življenjskih potrebščin. V letu 2013 je tako Agencija za vse stroške najemnin namenila 304.366 EUR, s finančnim načrtom za leto 2013 pa so bila predvidena sredstva v ta namen v višini 267.650 EUR. V finančnem načrtu je bila predvidena sklenitev nove najemne pogodbe z nižjo najemnino že v mesecu septembru, vendar je Agencija pogodbo sklenila decembra 2013.

Stroški PTT in telekomunikacijskih storitev za leto 2013 znašajo 33.829 EUR, za leto 2012 pa 33.573 EUR. S finančnim načrtom za leto 2013 so bila za to postavko predvidena sredstva v višini 34.290 EUR.

Tabela 4:
Stroški PTT in telekomunikacijskih storitev Agencije v obdobju od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2013 ter v obdobju od 1. 1. 2012 do 31. 12. 2012 (v EUR)

Vrsta storitve	Leto 2013	Leto 2012
Poštne in kurirske storitve	9.696	8.424
Uporaba interneta in antivirusno varov.	5.861	6.054
Dostop do portala IUS info	8.640	7.809
Telefon in storitve GSM/UMTS	9.632	11.286
SKUPAJ STROŠKI PTT IN TELEKOMUNIKACIJSKIH STORITEV	**33.829**	**33.573**

Stroški za sejnine, avtorske pogodbe in pogodbe o delu za leto 2013 znašajo 61.209 EUR ter za leto 2012 46.433 EUR. S finančnim načrtom predvidena sredstva za to postavko so znašala 68.800 EUR. Stroški sej-

nin so v letu 2013 tako znašali 59.250 EUR in v letu 2012 43.102 EUR. V letu 2013 se je strokovni svet sestal na 29, leto prej pa na 23 rednih sejah.

V letu 2013 sta bili sklenjeni 2 avtorski pogodbi, in sicer za izvedbo dveh izpitov, ki jih organizira Agencija za pridobitev licence pooblaščenega aktuarja. Skupni strošek pogodb je znašal 1.959 EUR, ta strošek je v letu 2012 znašal 3.331 EUR, saj je bilo sklenjeno več pogodb.

Pod postavko **druge storitve** je v Izkazu prihodkov in odhodkov za leto 2013 in tudi za leto 2012 združenih več vrst storitev, ki jih Agencija evidentira na različnih kontih, kot je prikazano v spodnji tabeli.

Tabela 5:
Stroški drugih storitev Agencije v obdobju od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2013 in v obdobju od 1. 1. 2012 do 31. 12. 2012
(v EUR)

Vrsta storitve	Leto 2013	Leto 2012	Indeks 13/12
Storitve za opravljanje dejavnosti	7.988	9.953	80
Storitve tekočega in invest. vzdrževanja	16.275	20.112	81
Provizije plačilnega prometa	826	240	344
Reprezentanca	18.585	15.100	123
Druge storitve	210.965	175.585	120
SKUPAJ	**254.639**	**220.990**	**115**

S finančnim načrtom za leto 2013 je bilo za postavko **druge storitve** v Izkazu prihodkov in odhodkov predvideno 255.990 EUR sredstev, dejansko nastalih stroškov je bilo na tej postavki 254.639 EUR, kot je razvidno iz tabele 5.

Med storitvami za opravljanje dejavnosti so evidentirani stroški objav predpisov Agencije v Uradnem listu Republike Slovenije in ostalih tiskanih medijih, fotokopiranje.

Med stroški reprezentance so tudi del stroškov za izvedbo sestanka delovne skupine Eiopa, stroški v zvezi z izvedbo kolegija nadzornikov in reprezentančni stroški okroglih miz, ki jih je organizirala Agencija (zaznava in preprečevanje zavarovalniških prevar in liberalizacija na področju obveznih zavarovanj v prometu).

Na kontu drugih storitev so v letu 2013 evidentirani stroški v višini 210.965 EUR. To postavko sestavljajo stroški vzdrževanja spletne strani Agencije; enoletne licence antivirusnih programov Lotus domino in licenca za posodobitev požarnega zidu; dostop do terminala Bloomberg približno 18.000 EUR; članarine v mednarodnih organizacijah Eiopa in IAIS v višini 125.315 EUR (v letu 2012 je bil strošek 90.989 EUR in v letu 2011 74.595 EUR); tisk in vezava letnega poročila v višini 3.555 EUR; vzdrževanje in nadgradnja sistema In-Reg (program za e-poročanje zavarovalnic, Vizor) v višini 38.000 EUR, enako kot leto prej; dostop do baz KDD in pridobivanje podatkov po naročilu v višini 10.258 EUR (ta dostop je Agencija vzpostavila v letu 2012); spremljanje medijev, t. i. kliping, v višini 5.509 EUR in še nekateri drugi stroški, na primer oblikovanje in tisk vizitk, tehnična izvedba kolegijev nadzornikov, konferenc in delovnih skupin z najemom dvorane.

STROŠKI DELA predstavljajo bruto plače in nadomestila plač zaposlenih, prispevke in davke na bruto plače, regres za letni dopust in povračila stroškov za prevoz in prehrano ter jubilejne nagrade in strošek za dodatno pokojninsko zavarovanje javnih uslužbencev.

Število zaposlenih 31. decembra 2013 je znašalo 35, 31. decembra 2012 pa 33, v finančnem načrtu za leto 2013 je Agencija do konca leta načrtovala 35 zaposlenih. V letu 2013 je Agencija skladno s finančnim načrtom zaposlila 3 ljudi, eden od zaposlenih se je upokojil.

Stroški bruto plač skupaj z dajatvami izplačevalca in povračili stroškov v zvezi z delom so za leto 2013 znašali 1.669.883 EUR, za leto 2012 pa 1.611.519 EUR. S finančnim načrtom za leto 2013 je bil predviden obseg sredstev za bruto plače skupaj z dajatvami izplačevalca in povračili stroškov v zvezi z delom 1.795.654 EUR.

Na stroške plač je v pomembni meri vplival tudi ZUJF (Zakon o uravnoteženju javnih financ), ki se uporablja od 1. junija 2012 in je vsem zaposlenim znižal osnovne plače za 8 %, ker nihče od zaposlenih ni imel odpra-

ve plačnih nesorazmerij, ki bi znižanje kompenziralo. V letu 2013 je bil spremenjen Zakon o sistemu plač v javnem sektorju (ZSPJS-R), ki je s 1. junijem 2013 znižal vrednosti plačnih razredov (višji je plačni razred, večje je znižanje) za približno 5 %.

STROŠEK AMORTIZACIJE je obračunan v skladu s Pravilnikom o stopnjah in načinih odpisa neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev. Ta pravilnik določa metodo enakomernega časovnega amortiziranja.

Redni odpis oziroma obračun amortizacije je oblikovanje popravkov vrednosti osnovnih sredstev in neopredmetenih dolgoročnih sredstev v poslovnih knjigah za znesek amortizacije, obračunan po letnem obračunu. Izredni odpis se opravi ob odtujitvi, trajni izločitvi iz uporabe ali ob prevrednotenju osnovnih sredstev zaradi oslabitve.

Znesek amortizacije za leto 2013 znaša 26.262 EUR. S finančnim načrtom je bil predviden znesek v višini 30.508 EUR. V letu 2012 je strošek amortizacije znašal 33.664 EUR.

Od načrtovanih investicij za leto 2013 v višini 118.000 EUR je Agencija uspela realizirati investicije v celotni višini. Sredstva so bila porabljena za nakup računalniške, strojne in programske opreme ter za pisarniško opremo (aparat za vezavo, telefoni, predalniki, hladilnik itd.). Agencija je v letu 2013 izvedla nakup delovnih postaj, saj so bile delovne postaje v uporabi iz leta 2007, zasloni pa iz leta 2006. Delovne postaje so bile že zastarele in tudi možnost okvar se je bistveno povečala. Zato je Agencija za nemoteno delo zaposlenih kupila 30 delovnih postaj z zaloni in zvočniki.

Prav tako je Agencija posodobila strežnike z nakupom dveh novih strežnikov z zmogljivim diskovnim poljem s pripadajočo programsko opremo. Strežniki, ki so bili pred tem v uporabi, so iz leta 2006 in 2007. Strežniki so temelj vsakega informacijskega sistema in tekom let programska oprema zahteva čedalje zmogljivejše strežnike. Agencija je zaznavala težave s hitrostjo strežnika, ki je bil namenjen elektronskemu poročanju zavarovalnic.

Tabela 6:
Stroški amortizacije Agencije v obdobju od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2013 in v obdobju od 1. 1. 2012 do 31. 12. 2012
(v EUR)

Amortizacija	Leto 2013	Leto 2012
Neopredmetena dolgoročna sredstva	9.392	9.423
Računalniki	6.952	12.566
Druga računalniška oprema	3.695	5.178
Pisarniška oprema, pohištvo	3.819	4.529
Drobni inventar	418	1.637
Službena vozila	1.986	331
STROŠEK AMORTIZACIJE	**26.262**	**33.664**

C. DAVEK OD DOHODKA PRAVNIH OSEB

Čeprav je Agencija ustanovljena po posebnem zakonu za namen nepridobitnega značaja in tudi posluje skladno z namenom ustanovitve po posebnem zakonu, plačuje davek od dohodka pravnih oseb, in sicer od dohodkov iz opravljanja pridobitne dejavnosti.

V letu 2013 je Agencija plačala 71.545 EUR (kot mesečne akontacije glede na obračun v letu 2012) zato od Davčne uprave RS lahko pričakuje vračilo DDPO v višini 62.208 EUR.

D. PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI v višini 57.504,36 EUR

V obdobju od 1. januarja 2013 do 31. decembra 2013 je bilo realiziranih 2.620.877,21 EUR prihodkov in 2.554.435,52 EUR stroškov in odhodkov, kar pomeni presežek prihodkov nad odhodki v znesku 66.441,69 EUR. Ugotovljeni presežek prihodkov se zmanjša še za obračunani davek od dohodka, ki znaša 8.937,33 EUR. Ugotovljeni presežek prihodkov nad odhodki za leto 2013 tako znaša 57.504,36 EUR.

Agencija v skladu z drugim odstavkom 262. člena ZZavar prenese presežek prihodkov v rezerve v okviru skupine 94, in sicer do višine, predvidene s potrjenim finančnim načrtom za leto 2013, ki je predvideval presežek prihodkov v višini 396.258 EUR.

Iz navedenega sledi, da bo Agencija celoten presežek prihodkov leta 2013, v višini 57.504,36 EUR, razporedila v rezerve v okviru skupine 94.

2.3.2. Bilanca stanja na dan 31. 12. 2013

A. Dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju

V razredu 0 izkazuje Agencija le neopredmetena dolgoročna sredstva in opredmetena osnovna sredstva ter sredstva v upravljanju, ki predstavljajo opremo, prevzeto od Ministrstva za finance ob ustanovitvi Agencije kot samostojne pravne osebe 1. junija 2000.

Tabela 7:
Dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju Agencije na dan 31. 12. 2013 (v EUR)

	NABAVNA VREDNOST	ODPISANA VREDNOST	SEDANJA VREDNOST
Programska oprema	190.724	168.053	22.671
Programska oprema – tuje financ.	150.914	150.914	0
Oprema – računalniki	84.056	44.441	39.615
Druga računalniška oprema	165.380	97.732	67.648
Oprema pisarniška (pohištvo ...)	74.551	58.006	16.545
Službena vozila	15.890	2.317	13.573
Drobni inventar	64.187	64.187	0
Oprema v upravljanju	3.333	2.492	841
Druga osnovna sredstva - slike	32.305	0	32.305
SKUPAJ	**781.340**	**588.143**	**193.197**

Delež dolgoročnih sredstev v aktivi bilance stanja Agencije znaša 5,5 %, medtem ko je v letu 2012 znašal 2,8 %, v letu 2011 2,4 %, v letu 2010 3,5 % in v letu 2009 6 %.

B. Kratkoročna sredstva

Delež kratkoročnih sredstev v vseh sredstvih znaša 94,5 %. Ta sredstva obsegajo predvsem denarna sredstva na računu Agencije, ki predstavljajo 6,1 % vseh sredstev, in kratkoročne depozite, ki predstavljajo 86,4 % vseh sredstev, v manjši meri pa tudi kratkoročne terjatve iz poslovanja in dane predujme ter druge kratkoročne terjatve (2 %), kjer je najvišja postavka terjatev za preveč plačani davek od dohodka do Davčne uprave RS. Aktivne časovne razmejitve se nanašajo na kratkoročno odložene stroške (naročnine nekaterih strokovnih publikacij ZRFR za leto 2014); njihov delež v vseh sredstvih Agencije je zanemarljiv.

Agencija je imela ob koncu leta vse depozite naložene pri Enotni zakladnici računa (EZR), in sicer v višini 3.021.987 EUR. Na podlagi Odredbe o vzpostavitvi sistemov enotnega zakladniškega računa je Agencija vključena v sistem EZR države (obstaja tudi EZR občin). Odredba določa merila razvrščanja vključenih subjektov, opredelitev sistema, vrste podračunov ipd. Skladno s Pravilnikom o nalaganju prostih denarnih sredstev posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov ter ožjih delov občin, ki so pravne osebe, mora Agencija prosta denarna sredstva od 100.000 EUR ponuditi EZR. Povprečna obrestna mera EZR za vloge (vezava 1 leto) je v aprilu 2012 znašala 2,52 %, v aprilu 2013 1,78 %, v decembru leta 2013 pa 1,82 %. V marcu leta 2014 znaša obrestna mera za istovrstne vloge 1,85 %, medtem ko obrestna mera za sredstva na TRR znaša 0,088 %.

C. Obveznosti do virov sredstev

Kratkoročne obveznosti

Tabela 8:
Kratkoročne obveznosti Agencije na dan 31. 12. 2013

	EUR	%
Obveznosti do zaposlenih	119.479	3,4
Obveznosti do dobaviteljev	122.009	3,5
Druge kratkoročne obveznosti	22.996	0,7
SKUPAJ	**264.484**	**7,6**

Delež kratkoročnih obveznosti v pasivi Agencije znaša 7,6 %. Obveznosti do zaposlenih predstavljajo decembrsko bruto plačo zaposlenih. Med obveznostmi do dobaviteljev ni zapadlih obveznosti, ampak le take, ki zapadejo v plačilo v letu 2014, praviloma v januarju.

Druge kratkoročne obveznosti v višini 22.996 EUR obsegajo prispevke na bruto plače zaposlenih, obveznosti iz dodatnega pokojninskega zavarovanja. Vse obveznosti so bile poravnane v januarju 2014.

Lastni viri in dolgoročne obveznosti

Tabela 9:
Lastni viri in dolgoročne obveznosti Agencije na dan 31. 12. 2013

	EUR	%
Dolgoročne pasivne časovne razmejitve	0	0
Obveznosti za neopredmetena dolgoročna sredstva in opredmetena OS v upravljanju	841	0,0
Presežek prihodkov nad odhodki leto 2013	57.504	1,6
Rezerve oblikovane po ZZavar	3.175.640	90,8
SKUPAJ	**3.233.985**	**92,4**

Delež lastnih virov v pasivi bilance stanja Agencije znaša 92,4 %.

Presežek prihodkov nad odhodki v letu 2013 znaša 57.504 EUR; del presežka prihodkov se v skladu z drugim odstavkom 262. člena ZZavar prenese v rezerve, in sicer v višini, predvideni s finančnim načrtom za leto 2013. Finančni načrt je bil sprejet marca 2013 na strokovnem svetu Agencije ter potrjen s strani Vlade Republike Slovenije in načrtuje presežek v višini 396.258 EUR, zato bo v skladu z ZZavar celoten presežek prihodkov leta 2013 razporejen v rezerve na skupino 94, ki bo tako evidentirana v višini 3.233.144 EUR.

Poročilo je bilo sprejeto na 325. seji strokovnega sveta Agencije za zavarovalni nadzor, 18. marca 2014.

Predsednik strokovnega sveta Agencije
Sergej Simoniti

Priloge:

- Priloga 1: Izkaz prihodkov in odhodkov v primerjavi s Finančnim načrtom 2013
- Priloga 2: Izkaz prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka
- Priloga 3: Bilanca stanja
- Priloga 4: Izkaz prihodkov in odhodkov v primerjavi s preteklim letom

Priloga 1:
Izkaz prihodkov in odhodkov v primerjavi s Finančnim načrtom 2013 (v EUR)

		LETO 2013 1	FN 2013 2	IND 1/2
A.	**PRIHODKI**			
1.	Prihodki iz sredstev javnih financ	0	0	
2.	Prihodki od opravljanja dejavnosti (a + b)	2.575.654	3.144.402	82
	a. Letna nadomestila za opravljanje nadzora	2.315.521	2.894.402	80
	b. Takse in pavšalna nadomestila	260.133	250.000	104
I.	**SKUPAJ poslovni prihodki (1 + 2)**	**2.575.654**	**3.144.402**	**82**
II.	Prihodki iz financiranja	45.223	60.000	75
III.	Drugi prihodki	0	0	
IV.	Prevrednotovalni prihodki	0	0	
	SKUPAJ PRIHODKI (I. + II. + III. + IV.)	**2.620.877**	**3.204.402**	**82**
B.	**ODHODKI**			
I.	**Stroški blaga, materiala in storitev (1 + 2)**	**851.280**	**893.832**	**95**
1.	Stroški materiala	24.989	22.450	111
2.	**Stroški storitev (a + b + c + d + e + f)**	**826.291**	**871.382**	**95**
	a. intelektualne storitve (izobraževalne, svetov.,odvet., prevajalske ...)	34.822	46.112	76
	b. stroški službenih potovanj	137.426	198.540	69
	c. najemnine	304.366	267.650	114
	d. PTT in telekomunikacijske storitve	33.829	34.290	99
	e. sejnine	59.250	61.180	97
	f. avtorske pogodbe, pogodbe o delu	1.959	7.620	26
	f. druge storitve	254.639	255.990	99
II.	**Stroški dela (1 + 2 + 3)**	**1.669.883**	**1.795.654**	**93**
	1. Bruto plače zaposlenih in regres za letni dopust	1.380.009	1.474.818	94
	2. Prispevki delodajalca na plače (vključno Pdpz)	225.945	250.000	90
	3. Drugi stroški dela	63.929	70.836	90
III.	**Amortizacija**	**26.262**	**30.508**	**86**
IV.	**Drugi stroški**	**4.921**	**7.850**	**63**
V.	**Finančni odhodki**	**2.081**	**0**	
VI.	**Drugi odhodki**	**0**	**0**	
VII.	**Prevrednotovalni odhodki**	**8**	**0**	
	SKUPAJ ODHODKI (I. + II. + III. + IV. + V. + VI. +VII.)	**2.554.435**	**2.727.844**	**94**
C.	**PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI**	**66.442**	**476.558**	**14**
D.	**Davek od dohodka pravnih oseb**	**8.937**	**80.300**	**11**
E.	**REZULTAT OBDOBJA**	**57.505**	**396.258**	**15**

Priloga 2:
Izkaz prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka (v EUR)

		LETO 2013	LETO 2012
A.	**PRIHODKI**		
	Prihodki od prodanih storitev iz naslova izvajanja javne službe	2.551.028	2.656.127
	Prihodki od obresti	58.340	111.257
	Drugi nedavčni prihodki	0	0
	SKUPAJ PRIHODKI	**2.609.368**	**2.767.384**
B.	**ODHODKI**		
	Plače in drugi izdatki zaposlenim	1.446.981	1.365.106
	Prispevki delodajalca za soc. zav.	226.262	221.755
	Izdatki za blago in storitve za izvajanje javne službe	812.382	936.515
	Nakup osnovnih sredstev	21.009	57.585
	SKUPAJ ODHODKI	**2.506.634**	**2.580.961**
C.	**PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI**	**102.734**	**186.422**

Priloga 3:
Bilanca stanja (v EUR)

		Leto 2013	Leto 2012	IND
A.	SREDSTVA			
I.	Dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju (1 – 2 + 3 – 4)	193.197	101.961	189
	1. Neopredmetena dolgoročna sredstva	341.638	332.259	103
	2. Popravek vrednosti neopred. dolgoročnih sredstev	318.967	309.575	103
	3. Oprema in druga opredmetena osnovna sredstva	439.701	410.492	107
	4. Popravek vrednosti opreme in dr. opredmet. OS	269.175	331.215	81
II.	Kratkoročna sredstva in aktivne časovne razmejitve (1 + 2 + ... 7)	3.305.272	3.574.776	92
	1. Dobroimetje pri bankah in drugih finančnih ustanovah	211.639	596.656	35
	2. Kratkoročne terjatve do kupcev	2.919	1.107	264
	3. Dani predujmi in varščine	98	96	102
	4. Kratkoročne finančne naložbe	3.000.000	2.800.000	107
	5. Kratkoročne terjatve iz financiranja	21.987	35.585	62
	6. Druge kratkoročne terjatve	67.313	119.177	56
	7. Aktivne časovne razmejitve	1.316	22.155	6
	AKTIVA SKUPAJ	3.498.469	3.676.737	95
B.	OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV			
I.	Kratkoročne obveznosti in pasivne časovne razmejitve	264.484	198.676	133
	1. Kratkoročne obveznosti za prejete predujme in varščine	0	0	
	2. Kratkoročne obveznosti do zaposlenih	119.479	122.559	97
	3. Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	122.009	51.635	236
	4. Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja	22.996	24.482	94
II.	Lastni viri in dolgoročne obveznosti (1 + 2 + 3)	3.233.985	3.478.061	93
	1. Dolgoročne PČR			
	2. Obveznosti za neopredm. dolgoroč. sredstva in opredm. OS	841	841	100
	3. Presežek prihodkov nad odhodki (a + b + c)	3.233.144	3.477.220	93
	a. Presežek prihodkov nad odhodki preteklih let			
	b. Presežek prihodkov nad odhodki tekočega leta	57.504	301.581	19
	c. Oblikovane rezerv po Zzavar	3.175.639	3.175.639	100
	PASIVA SKUPAJ	3.498.469	3.676.737	95

Priloga 4:
Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov (v EUR)

		LETO 2013 1	LETO 2012 2	IND 1/2
A.	**PRIHODKI**			
1.	Prihodki iz sredstev javnih financ	0	0	
2.	Prihodki od opravljanja dejavnosti (a + b)	2.575.654	2.775.312	93
	a. Letna nadomestila za opravljanje nadzora	2.315.521	2.486.331	93
	b. Takse in pavšalna nadomestila	260.133	288.980	90
I.	**SKUPAJ poslovni prihodki (1 + 2)**	**2.575.654**	**2.775.312**	**93**
II.	Prihodki iz financiranja	45.223	88.430	51
III.	Drugi prihodki	0	0	
IV.	Prevrednotovalni prihodki	0	0	
	SKUPAJ PRIHODKI (I. + II. + III. + IV.)	**2.620.877**	**2.863.741**	**92**
B.	**ODHODKI**			
I.	Stroški blaga, materiala in storitev (1 + 2)	851.281	841.778	101
1.	**Stroški materiala (a + b + c)**	**24.989**	**21.858**	**114**
	a. Pisarniški material	13.472	10.370	130
	b. Strokovna literatura, časopisi, revije	4.067	7.803	52
	c. Drugi stroški materiala	7.450	3.686	202
2.	**Stroški storitev (a + b + c + d + e + f)**	**826.292**	**819.920**	**101**
	a. intelektualne storitve (izobraževalne, svetov., odvet., prevajalske ...)	34.822	43.139	81
	b. stroški službenih potovanj	137.426	179.732	76
	c. najemnine	304.366	296.052	103
	d. PTT in telekomunikacijske storitve	33.829	33.573	101
	e. sejnine	59.250	43.102	137
	f. avtorske pogodbe, pogodbe o delu	1.959	3.331	59
	g. druge storitve	254.639	220.990	115
II.	**Stroški dela (1 + 2 + 3)**	**1.669.883**	**1.611.519**	**104**
	1. Bruto plače zaposlenih in regres za letni dopust	1.380.009	1.309.529	105
	2. Prispevki delodajalca na plače (vključno Pdpz)	225.945	224.465	101
	3. Drugi stroški dela	63.929	77.525	82
III.	**Amortizacija**	**26.262**	**33.664**	**78**
IV.	**Drugi stroški**	**4.921**	**7.619**	**65**
V.	**Finančni odhodki**	**2.081**	**580**	**359**
VI.	**Drugi odhodki**	**0**	**0**	
VII.	**Prevrednotovalni odhodki**	**8**	**105**	**8**
	SKUPAJ ODHODKI (I. + II. + III. + IV. + V. +VI. +VII.)	**2.554.435**	**2.495.265**	**102**
C.	**PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI**	**66.442**	**368.476**	**18**
D.	**Davek od dohodka pravnih oseb**	**8.937**	**66.895**	**13**
E.	**REZULTAT OBDOBJA**	**57.504**	**301.581**	**19**

AZN
Agencija za zavarovalni nadzor
Insurance Supervision Agency

Trg republike 3, 1000 Ljubljana, Slovenija

telefon: 01 2528 600
telefax: 01 2528 630
e-mail: agencija@a-zn.si

www.a-zn.si